

Informatīvais materiāls PLATĪBU MAKSĀJUMU SAŅEMŠANAI 2018

Valsts atbalsts un Eiropas Savienības fondi dod iespēju lauksaimniekam pretendēt uz finansējumu, taču vienlaicīgi tiesību aktu prasības lauksaimniekiem nosaka arī pienākumus un atbildību par sniegtās informācijas patiesumu.

Informatīvais materiāls ir svarīgāko nosacījumu kopsavilkums un būs noderīgs tiem lauksaimniekiem, kuri vēlas pieteikties maksājumiem tiešā atbalsta shēmu ietvaros, kā arī atbalstam vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai. Informatīvajā materiālā ietverti atbalsta saņemšanas nosacījumi, noderīga informācija atbalsta iesnieguma (Vienotā iesnieguma) aizpildīšanai, skaidrojumi maksājumu saņemšanai un piemēri, kas ļaus izprast iespējamās atbalsta samazinājumus. Detalizēta informācija atrodama Lauku atbalsta dienesta interneta mājaslapā: www.lad.gov.lv

Informatīvais materiāls ir izstrādāts, pamatojoties uz Eiropas Savienības normatīvajiem aktiem un Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem un to grozījumu projektiem (skat. materiāla beigās). Šis materiāls ir vienkāršots skaidrojums par regulu un noteikumu regulējumu un nav juridiski saistošs.

LAUKU ATBALSTA DIENESTS Republikas laukums 2, Rīga, LV-1981

Informatīvais tālrunis: 67095000; uzticības tālrunis: 67969760

Fakss: 67027120; e-pasts: lad@lad.gov.lv; mājas lapa: www.lad.gov.lv

Lauku atbalsta dienesta reģionālo lauksaimniecības pārvalžu adreses un tālrunu numuri

RLP	Pilsēta	Adrese	Tālrunis
AUSTRUMLATGALES RLP	Rēzekne	Brāļu Skrindu iela 11, Rēzekne, LV-4601	64625114
DIENVIDKURZEMES RLP	Saldus	Viesnīcas iela 1, Saldus, Saldus novads, LV-3801	63822232
DIENVIDLATGALES RLP	Preiļi	Mehanizatoru iela 2a, Preiļi, Preiļu novads, LV-5301	65307091
LIELRĪGAS RLP	Ogre	Brīvības iela 48, Ogre, Ogres novads, LV-5001	65022232
VIDUSLATVIJAS RLP	Jēkabpils	Rīgas iela 111, Jēkabpils, LV-5202	65237642
ZEMGALES RLP	Jelgava	Dobeles iela 41a, Jelgava, LV-3001	63048030
ZIEMEĻAUSTRUMU RLP	Gulbene	Ābeļu iela 2, Gulbene, Gulbenes novads, LV-4401	64471838
ZIEMEĻKURZEMES RLP	Talsi	Dundagas iela 4, Talsi, Talsu novads, LV-3201	63237523
ZIEMEĻVIDZEMES RLP	Valmiera	Mūrmuižas iela 18, Valmiera, LV-4201	64201500

Jūsu jautājumus gaidām:

*pirmdienās no plkst. 8³⁰ līdz 18⁰⁰, otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no plkst. 8³⁰ līdz 17⁰⁰
un piektdienās no plkst. 8³⁰ līdz 16⁰⁰ (ja LAD mājas lapā nav norādīts citādi).*

SATURS

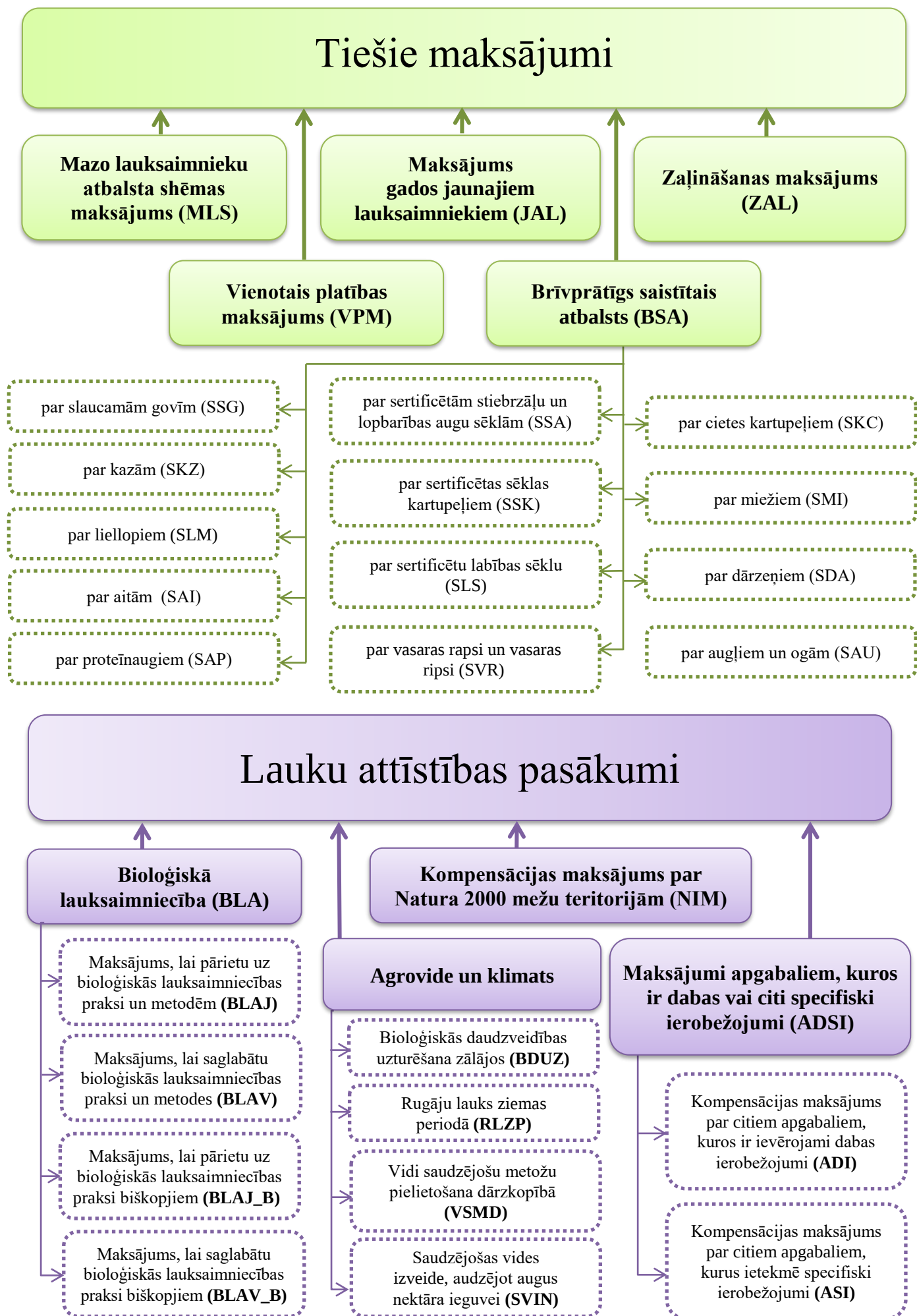
1.	PLATĪBU MAKSĀJUMI 2018.GADĀ.....	5
2.	GALVENĀS IZMAIŅAS 2018.GADĀ	6
3.	VISPĀRĪGIE NOSACĪJUMI LAD KLIENTAM.....	7
4.	PIETEIKŠANĀS MAKSĀJUMIEM EPS (elektroniski).....	8
4A.	Svarīgākie datumi un termiņi	8
4B.	Vienotā iesnieguma iesniegšana	8
4C.	Grozījumu iesniegšana Vienotajā iesniegumā.....	8
4D.	Brīdināšanas sistēma par pārkļūumiem un to labošana	8
4E.	Vienotā iesnieguma labošana pēc 15.jūnija.....	9
4F.	Vienotā iesnieguma atsaukšana	9
4G.	Vienotā iesnieguma iesniegšana, izmantojot EPS.....	10
4H.	Vienotā iesnieguma aizpildīšana	11
5.	KOPĪGIE ATBALSTA SAŅEMŠANAS NOSACĪJUMI	12
5A.	Atbalsttiesīgas lauksaimniecības zemes noteikšanas kritēriji.....	12
5B.	Nepārvarama vara un ārkārtas apstākļi.....	12
5C.	Atbalsta veidu savienojamība Vienotajā iesniegumā	12
5D.	Maksājumi par īscirtmeta atvasāju platībām	15
5E.	Kultūraugu audzēšana biogāzes ražošanai.....	15
5F.	Maksājumi par kaņepju platībām.....	15
6.	VIENTAIS PLATĪBAS MAKSĀJUMS.....	16
6A.	Pieteikšanās VPM	16
6B.	Galvenie nosacījumi	16
6C.	Papildu norādāmā informācija un iesniedzamie dokumenti	16
6D.	VPM likme	16
7.	MAKSĀJUMS PAR KLIMATAM UN VIDEI LABVĒLĪGĀM LAUKSAIMNIECĪBAS PRAKSĒM	17
7A.	Zaļināšanas prakses.....	17
7B.	Pieteikšanās Zaļināšanas maksājumam	17
7C.	Galvenie nosacījumi	17
7D.	EPS solis “Zaļināšanas prasības”	18
8.	KULTŪRAUGU DAŽĀDOŠANA.....	19
8A.	Kultūraugu dažādošanas prasība	19
8B.	Atsevišķā kultūrauga definīcija kultūraugu dažādošanas prasības kontekstā.....	19
8C.	Kultūraugu audzēšanas periods	20
8D.	Kā pareizi pieteikt kultūraugus, kas nav minēti kultūraugu sarakstā?.....	20
8E.	Izņēmumi attiecībā uz kultūraugu dažādošanas prasības izpildi.....	21
8F.	Atšķirīgas ģints kultūraugi	22
8G.	Stiebrzāles vai citi lopbarības zālaugi (tīrsējā vai maisījumos).....	23
8H.	Kultūraugi, kas pieder pie krustziežu, nakteņu vai ķirbjaugu dzimtas sugas	23
9.	EKOLOĢISKI NOZĪMĪGU PLATĪBU IZVEIDOŠANA VAI UZTURĒŠANA	24
9A.	Ekoloģiski nozīmīgu platību (ENP) izveidošanas vai uzturēšanas prasība	24
9B.	Ekoloģiski nozīmīgu platību deklarēšana EPS	24
9C.	Augu aizsardzības līdzekļu lietošanas aizliegums ekoloģiski nozīmīgajās platībās.....	25
9D.	Ekoloģiski nozīmīgās platības un to atbilstības kritēriji 2018.gadā	26
9E.	ENP devums un tiesības uz VPM	27
9F.	Izņēmumi attiecībā uz ekoloģiski nozīmīgās platības prasības izpildi.....	28
10.	ESOŠO ILGGADĪGO ZĀLĀJU SAGLABĀŠANA.....	29
10A.	Aizsargājamo ekoloģiski jutīgo ilggadīgo zālāju saglabāšana (“neuzaramais zālājs”)	29
10B.	Ilggadīgo zālāju īpatsvara saglabāšana.....	29
10C.	Ilggadīgo zālāju deklarēšana 2018.gadā	29
11.	MAZO LAUKSAIMNIEKU ATBALSTA SHĒMA.....	30
11A.	Pieteikšanās MLS	30
11B.	Galvenie nosacījumi	30
11C.	Papildu iesniedzamie dokumenti	30
11D.	Ierobežojumi attiecībā uz citiem atbalstiem un maksājumiem.....	30
11E.	Izstāšanās no MLS 2018.gadā	31
11F.	Mākslīgu apstākļu radīšana un to sekas	31
12.	MAKSĀJUMS GADOS JAUNAJIEM LAUKSAIMNIEKIEM	32
12A.	Vispārīgie nosacījumi.....	32
12B.	Pirmās lauku saimniecības dibināšana saimniecības vadītāja statusā.....	32
12C.	Pirmās saimniecības pārņemšanas gadījumi.....	32
12D.	Fiziskas personas izvērtēšana	33
12E.	Juridiskas personas izvērtēšana	33
12F.	Izmaiņas juridiskās personas kontrolē	33
12G.	JAL maksājuma ilguma noteikšana.....	34

13. BRĪVPRĀTĪGS SAISTĪTAIS ATBALSTS PAR DZĪVNIEKIEM.....	35
13A. Pieteikšanās BSA par dzīvniekiem.....	35
13B. Brīvprātīgs saistītais atbalsts par slaucamām govīm	36
13C. Brīvprātīgs saistītais atbalsts par kazām.....	36
13D. Brīvprātīgs saistītais atbalsts par liellopiem	36
13E. Brīvprātīgs saistītais atbalsts par aitām.....	36
14. BRĪVPRĀTĪGS SAISTĪTAIS ATBALSTS PAR PLATĪBĀM	37
14A. Pieteikšanās BSA par platībām	37
14B. BSA par sertificētu sēklu.....	38
14C. BSA par sertificētas sēklas kartupeļiem	39
14D. BSA par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām	39
14E. BSA par sertificētu labības sēklu.....	40
14F. BSA par proteīnaugiem.....	40
14G. BSA par vasaras rapsi un vasaras ripsi.....	40
14H. BSA par dārzeņiem	40
14I. BSA par miežiem.....	41
14J. BSA par augļiem un ogām.....	41
14K. BSA par cietes kartupeļiem.....	41
15. LAUKU ATTĪSTĪBAS PLATĪBATKARĪGIE PASĀKUMI UN AKTIVITĀTES.....	42
15A. Kopējie LAP pasākumu atbilstības nosacījumi	42
15B. Pieteikšanās LAP pasākumu aktivitātēm.....	42
16. NOTEIKUMI PAR PASĀKUMU “AGROVIDE UN KLIMATS” UN “BIOLOĢISKĀ LAUKSAIMNIECĪBA” SAISTĪBĀM.....	43
16A. Saistību nodošana un pārņemšana	43
16B. Izmaiņas saistību platībā 2018.gadā	43
16C. Saistību pārveidošana	44
16D. Kuros gadījumos var paplašināt esošās saistības vai uzņemties jaunas saistības 2018.gadā?	44
16E. Saistību pārtraukšana	44
16F. Sertificējošās un kontrolējošās institūcijas.....	44
17. PASĀKUMA “AGROVIDE UN KLIMATS” AKTIVITĀTES	45
17A. Aktivitāte “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos”	45
17B. Aktivitāte “Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā”	47
17C. Aktivitāte “Rugāju lauks ziemas periodā”	47
17D. Aktivitāte “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei”	48
18. PASĀKUMA “BIOLOĢISKĀ LAUKSAIMNIECĪBA” AKTIVITĀTES.....	49
18A. Aktivitāte “Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm”	51
18B. Aktivitāte “Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes”	52
18C. Atbalsts par bioloģiski sertificētām bišu saimēm	52
19. “KOMPENSĀCIJAS MAKSĀJUMS PAR NATURA 2000 MEŽA TERITORIJĀM”	53
19A. Pieteikšanās NIM	53
19B. Galvenie nosacījumi	53
19C. Atbalsta apmērs par ha	54
19D. “Natura 2000 mežiem pielikums” aizpildīšana 2018.gadā.....	54
20. PASĀKUMA “MAKSĀJUMI APGABALIEM, KUROS IR DABAS VAI CITI SPECIFISKI IEROBEŽOJUMI” AKTIVITĀTES	55
20A. Pieteikšanās ADSI.....	55
20B. Galvenie nosacījumi	55
20C. ADI samazinājums	55
20D. Atbalsta apmērs par ha	55
21. DZĪVNIEKU BLĪVUMA NOTEIKŠANA	56
21A. Pārreķiniem piemērojamais koeficients (k) dažādu sugu dzīvniekiem	56
21B. Piemērs ADSI atbalsttiesīgās LIZ aprēķināšanai.....	57
21C. Piemērs ganīšanas režīma izvērtēšanai BDUZ platībās.....	57
22. SAVSTARPĒJĀ ATBILSTĪBA	58
23. ATBALSTA APJOMS, TĀ IZMAKSA UN SAMAZINĀJUMI.....	60
23A. Atbalsta apjoms un tā izmaksa	60
23B. Atbalsta apjoma samazinājumi	60
23C. Piemēri par atbalsta apjoma samazinājumiem.....	62
24. PĀRBAUDE UZ VIETAS SAIMNIECĪBĀ	66
25. LAUKU BLOKU KARTĒ ATTĒLOTIE ELEMENTI.....	66
26. DĪZELDEGVIELA AR SAMAZINĀTO AKCĪZES NODOKĻA LIKMI.....	67
26A. Pieteikšanās ADE	67
26B. Galvenie nosacījumi	67
27. KULTŪRAUGU UN ZEMES IZMANTOŠANAS VEIDU KODU SARAKSTS	69
28. NORMATĪVIE AKTI.....	76
28A. Ministru kabineta noteikumi	76
28B. Regulas	76

SAĪSINĀJUMI

Saīsinājums	Skaidrojums
VPM	Vienotais platības maksājums
ZAL	Maksājums par klimatam un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi – zaļināšanas maksājums
JAL	Maksājums gados jaunajiem lauksaimniekiem
BSA	Brīvprātīgs saistītais atbalsts
SSG	BSA par slaucamām govīm
SKZ	BSA par kazām
SLM	BSA par liellopiem
SAI	BSA par aitām
SAP	BSA par proteīnaugiem
SKC	BSA par cietes kartupeļiem
SSK	BSA par sertificētas sēklas kartupeļiem
SSA	BSA par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām
SLS	BSA par sertificētu labības sēklu
SMI	BSA par miežiem
SVR	BSA par vasaras rapsi un vasaras ripsi
SDA	BSA par dārzeņiem
SAU	BSA par augļiem un ogām
MLS	Mazo lauksaimnieku atbalsta shēmas maksājums
BDUZ	LAP pasākuma “Agrovide un klimats” aktivitāte “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos”
VSMD	LAP pasākuma “Agrovide un klimats” aktivitāte “Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā”
RLZP	LAP pasākuma “Agrovide un klimats” aktivitāte “Rugāju lauks ziemas periodā”
SVIN	LAP pasākuma “Agrovide un klimats” aktivitāte “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei”
BLA	LAP pasākums “Bioloģiskā lauksaimniecība”
BLAJ	LAP pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāte “Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm”
BLAJ_B	LAP pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāte “Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi biškopjiem”
BLAV	LAP pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāte “Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes”
BLAV_B	LAP pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāte “Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi biškopjiem”
NIM	LAP pasākuma “Natura 2000 un Ūdens pamatdirektīvas maksājumi” aktivitāte “Kompensācijas maksājums par Natura 2000 mežu teritorijām”
ADSI	LAP pasākums “Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi”
ADI	LAP pasākuma “Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi” aktivitāte “Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ir ievērojami dabas ierobežojumi”
ASI	LAP pasākuma “Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi” aktivitāte “Kompensācijas maksājums par citiem apgabaliem, kuros ietekmē specifiski ierobežojumi”
AAL	Augu aizsardzības līdzekļi
BVZ	Bioloģiski vērtīgais zālājs
DAP	Dabas aizsardzības pārvalde
EK	Eiropas Komisija
ENP	Ekoloģiski nozīmīga platība
EPS	Elektroniskā pieteikšanās sistēma
ES	Eiropas Savienība
ha	hektārs
I&R	Dzīvnieku identificēšanas un reģistrēšanas prasības
k.k.	kultūrauga kods
KKI	Savstarpējās atbilstības kompetentā kontroles iestāde
LAD	Lauku atbalsta dienests
LAP	Latvijas Lauku attīstības programma 2014. – 2020.gadam
LDC	Lauksaimniecības datu centrs
LielV	Liellopu vienība
LIZ	Lauksaimniecības zeme
LLVN	Laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi
MK	Ministru kabinets
PVD	Pārtikas un veterinārais dienests
RLP	Reģionālā lauksaimniecības pārvalde – LAD struktūrvienība, kas pilda LAD funkcijas noteikta reģiona teritorijā
SA	Savstarpējā atbilstība
THC	Tetrahidrokanabinols
TM	Tiešie maksājumi
VAAD	Valsts augu aizsardzības dienests
VID	Valsts ieņēmumu dienests
VMD	Valsts meža dienests
VVD	Valsts vides dienests
VZD	Valsts zemes dienests

1. PLATĪBU MAKSĀJUMI 2018.GADĀ

2. GALVENĀS IZMAIŅAS 2018.GADĀ

Kultūraugu precizēšana pēc 25.jūnija un uzturēšana		Ja laikposmā no 25.jūnija līdz 31.augustam nav izpildītas aramzemē augošu kultūraugu audzēšanas prasības, lauksaimniekam pēc kārtējā gada 25.jūnija Vienotajā iesniegumā jāprecizē deklarētā kultūrauga kods. Piemēram, norāda kultūrauga kodu 792, ja nezāles ir vairāk par 40% no kultūras, kas kārtējā gadā deklarēta Vienotajā iesniegumā. (skat. 5.nodaļu).
Papildināti kultūraugu kodi		Ar kultūrauga kodu 792 deklarētajās platībās augošajiem augiem jābūt nokultiem vai nopļautiem un novāktiem vai iestrādātiem augsnē līdz kārtējā gada 15.septembrim.
Aktīvais lauksaimnieks		No 2018.gada vairs netiks vērtēta atbilstība aktīva lauksaimnieka statusam.
Zaļināšana – ekoloģiski nozīmīgas platības (ENP), kultūraugu dažādošana	dīķi	ENP prasības izpildei var deklarēt dīķi no 0,01 līdz 1,5 ha platībā, tomēr ENP aprēķinā tiks iekļauta tikai tā platība, kas nepārsniedz 0,3 ha.
	koku vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes	Koku vai krūmu puduri vai akmeņu kaudze turpmāk uzskatāms kā viens ainavas elements vismaz 0,01 ha platībā, kas nav iekļauts Valsts meža dienesta Meža valsts reģistrā kā mežs. Ja ainavas elements atrodas blakus aramzemei, noteikts ierobežojums – 1,5 ha. Visos gadījumos ENP aprēķinā tiks iekļauta tikai tā platība, kas nepārsniedz 0,3 ha.
	slāpekli piesaistošie kultūraugi	Slāpekli piesaistošiem kultūraugiem ENP aprēķina koeficients no 2018.gada ir 1.
	grāvji	ENP nodrošināšanai varēs pieteikt meliorācijas kadastra informācijas sistēmā reģistrētos un LAD lauku reģistra informācijas sistēmā līdz 1.martam iekļautos grāvjus (skat. 9B un 9D apakšnodaļu).
	augu aizsardzības līdzekļi (AAL)	AAL lietošana ir aizliegta platībās, ko lauksaimnieks vēlas pieteikt ENP nodrošināšanai – papuvē, labības pasējā sēta zālāja platībā, slāpekli piesaistošo kultūraugu platībā un starpkultūras platībā (skat. 9C apakšnodaļu).
	“mežu atbrīvojums”	Aktualizēts saraksts ar pagastiem un novadiem, kuros esošajām saimniecībām tiek piemērots atbrīvojums no ENP prasības – “mežu atbrīvojums” (skat.9F apakšnodaļu).
	atvieglojums ZAL prasību izpildei	Ja zālāji, papuve un/vai pākšaugi ir vairāk nekā 75% no kopējās aramzemes vai LIZ, tad saimniecība ir atbrīvota no kultūraugu dažādošanas un ENP prasības arī tad, ja atlikusī aramzeme ir vairāk par 30 ha. Līdz šim atlikušajā aramzemē minētās prasības bija jānodrošina (skat. 8E un 9F apakšnodaļu).
Brīvprātīgi saistītie atbalsti	par slaucamām govīm	Uz atbalstu varēs pretendēt arī par Latvijas brūnās un Latvijas zilās šķirnes govīm, kuras izmanto lauksaimniecības ģenētisko resursu saglabāšanai, ja izslaukums būs vismaz 4500 kg (skat. 13B apakšnodaļu).
	par liellopiem	Atbalstu par zīdītājgovi varēs saņemt, ja tā ir atnesusies divu gadu laikposmā, kas noslēdzas kārtējā gada 15.novembrī (skat. 13D apakšnodaļu).
	par sertificētām sēklām	Sēklai jābūt sertificētai līdz nākamā gada 15.maijam.
Jaunais lauksaimnieks (JAL)	jauns kritērijs	Pirmās saimniecības dibināšanas noteikšanai kritērijs par lauksaimnieciskās darbības veida deklarēšanu VID aizvietots ar jaunu – lauksaimniecības dzīvnieku, kas atbilst vismaz trim nosacījumiem liellopu vienībām uz 1.janvāri, 1.aprīli, 1.jūliju vai 1.oktobri, reģistrācija LDC (skat.12B apakšnodaļu).
	JAL izmaksas ilgums	JAL maksājumu varēs saņemt 5 gadus, ja lauksaimnieks JAL atbalstam ir pieteicies un apstiprināts 5 gadu laikā no pirmās saimniecības dibināšanas gada (skat.12G apakšnodaļu).
Lauku attīstības pasākumi	saistības	Pasākumā “Bioloģiskā lauksaimniecība” (BLA) lauksaimniekiem nav tiesību uzņemties jaunas daudzgadu saistības (izņemot pārņemšanas gadījumus un pārejot uz BLAV pēc BLAJ saistību izpildes) vai paplašināt esošās daudzgadu saistības (skat. 16A apakšnodaļu un 18.nodaļu).
	dzīvnieku vidējais blīvums	Pasākumā “Agrovide un klimats” lauksaimniekiem ir tiesības uzņemties jaunas daudzgadu saistības, kā arī paplašināt esošās daudzgadu saistības, nepārsniedzot aktivitātēm pieejamā finansējuma apmēru (skat.16A un 16B apakšnodaļu).
		Ja pasākumos “Bioloģiskā lauksaimniecība” un “Maksājumi apgabiem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi” deklarē aramzemē sētu stiebrzāļu un tauriņziežu maisījumu, kur tauriņzieži >50% (kultūraugu kods 760), jānodrošina dzīvnieku vidējais blīvums vismaz 0,3 nosacītās liellopu vienības uz 1 ha.

SVARĪGI IZLASĪT BIOLOĢISKAJĀM SAIMIECĪBĀM!

Lauksaimnieki, kuri pabeiguši saistības BLAJ aktivitātē	Tiem, kuriem beidzies BLAJ divu (2016. – 2017.) vai attiecīgi – trīs gadu (2015. – 2017.) saistību periods un kuri apguvuši kursus par bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm, un 2018.gadā vēlas turpināt saistības kā BLAV, jāņem vērā, ka 2018.gadā: ➤ sāksies jauns trīs gadu saistību periods (2018. – 2020); ➤ tiks apstiprināta jauna saistību platība BLAV aktivitātē, kas nepārsniedz izpildīto BLAJ saistību platību; ➤ jaunajai BLAV saistību platībai netiks piemērota 10% tolerance attiecībā uz platības izmaiņām.
--	--

3. VISPĀRĪGIE NOSACĪJUMI LAD KLIENTAM

Lauksaimniekam / atbalsta pretendents:

1 jābūt reģistrētam
LAD Klientu reģistrā

2 jābūt EPS
lietotājam

3 jāiesniedz EPS
Vienotais iesniegums

4 jāizpilda visi atbalsta
saņemšanas nosacījumi

Kā kļūt par LAD klientu?

- jāizpilda Klienta reģistrācijas veidlapa (pieejama LAD Klientu apkalpošanas centros un mājas lapā www.lad.gov.lv);
- jāiesniedz Klienta reģistrācijas veidlapa papīra formātā LAD Klientu apkalpošanas centrā vai elektroniski aizpildīta un ar drošu elektronisko parakstu parakstīta jāsūta uz e-pasta adresi lad@lad.gov.lv.

Kā kļūt par EPS lietotāju?

- jāreģistrējas LAD klientu reģistrā;
- jāizveido personīgā e-pasta adrese;
- jānoslēdz EPS līgums "Par lauku atbalsta dienesta elektroniskās pieteikšanās sistēmas pakalpojumu izmantošanu".

Klientam jāizpilda un jāparaksta līgums divos eksemplāros, un to oriģināli jāiesniedz LAD Klientu apkalpošanas centrā, uzrādot personu apliecinošu dokumentu. Savukārt elektroniski aizpildītu un ar drošu elektronisko parakstu parakstītu līgumu jāsūta uz e-pasta adresi lad@lad.gov.lv

Piecu darba dienu laikā no līguma parakstīšanas dienas LAD reģistrēs klientu par EPS lietotāju un nosūtīs uz līgumā norādīto e-pasta adresi lietotājvārdu un sākotnējo paroli, kā arī nosūtīs pa pastu uz klienta norādīto korespondences adresi LAD parakstītu līguma eksemplāru.

Vienam klientam var būt vairāki EPS lietotāji. Kad klients ir kļuvis par EPS lietotāju, viņš papildus var pilnvarot konsultantu vai citu fizisku personu klienta vārdā lietot EPS. Tādā gadījumā ir jāiesniedz LAD abpusēji parakstīta "Papildu EPS lietotāja veidlapa".

EPS lietošanai nepieciešams:

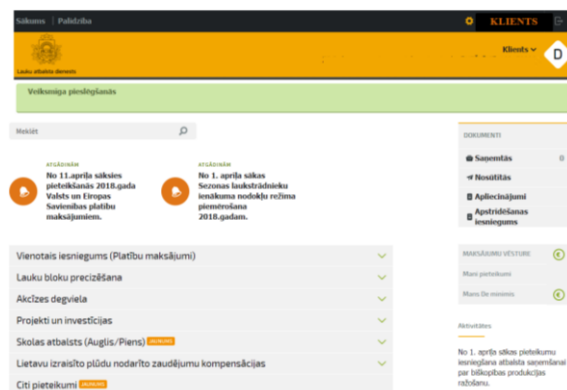
- dators ar interneta pieslēgumu;
- piekļuve līgumā norādītajam e-pastam;
- LAD klienta numurs;
- EPS lietotājvārds un parole.

EPS lietotāji var autentificēties EPS, izmantojot:

- LAD piešķirtu EPS lietotāju un paroli;
- interneta bankas autentifikāciju;
- eID.

EPS galvenās priekšrocības:

- iespēja iepazīties ar aktuālāko informāciju;
- elektroniska iesnieguma iesniegšana;
- nepieciešamo grozījumu un papildinājumu veikšana un iesniegšana;
- sistēmas brīdinājumi par pieļautajām kļūdām, kas dod iespēju tās savlaicīgi un ātri novērst;
- e-pastā saņemsiet atgādinājumu par iesniegšanas termiņa beigu tuvošanos;
- iespēja sekot līdzi iesnieguma administrēšanas gaitai;
- izlasīt un saglabāt no LAD saņemtās un uz LAD sūtītās vēstules;
- iespēja pievienot un nosūtīt nepieciešamos dokumentus;
- pārliecināties par iepriekšējos gados un arī kārtējā gadā saņemtajiem maksājumiem.

Vienotā iesnieguma iesniegšana un dokumentu saņemšana tikai EPS:

Saskaņā ar LAD likuma grozījumiem, kuri stājās spēkā 03.01.2018., atbalsta pretendenti iesniegumu atbalsta maksājumu saņemšanai, kā arī tam pievienotos dokumentus LAD iesniedz, izmantojot EPS, ja vien normatīvajos aktos nav paredzēts savādāk. Arī LAD par izdotajiem dokumentiem atbalsta pretendents paziņo, izmantojot EPS. LAD informācijas sistēmā elektroniski izveidotie lēmumi ir saistoši bez amatpersonas paraksta, un tie satur norādi "Dokuments sagatavots elektroniski un ir derīgs bez paraksta".

Atbalsta pretendents – tikai fiziskajai personai, kura neveic saimniecisko darbību, ir izvēles tiesības saņemt LAD izdotos dokumentus EPS vai papīra dokumenta veidā.

4. PIETEIKŠANĀS MAKSĀJUMIEM EPS (ELEKTRONISKI)

2018.gadā pieteikšanās platību maksājumiem visiem atbalsta pretendentiem jāveic elektroniski
LAD elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS)

4A Svarīgākie datumi un termiņi

no 11.aprīļa līdz 22.maijam	Vienotā iesnieguma iesniegšana bez atbalsta apjoma samazinājuma
no 23.maija līdz 15.jūnijam	Vienotā iesnieguma iesniegšana ar atbalsta apjoma samazinājumu
līdz 15.jūnijam	Grozījumu iesniegšana Vienotajā iesniegumā
līdz 25.jūnijam	Labojumi Vienotajā iesniegumā par deklarēto platību pārkļāumiem
pēc 15.jūnija	Vienotā iesnieguma labošana, sazinoties ar LAD

4B Vienotā iesnieguma iesniegšana

Atbalsta pretendents līdz **2018.gada 22.maijam** LAD EPS jāaizpilda un jāiesniedz Vienotais iesniegums, kur:

- jāiezīmē lauki kartē (iezīmētā platība automātiski tiks nolasīta un uzskatīta par deklarēto platību) un
- jāievada lauku dati (kultūraugs, atbalsta veids).

Nepieciešamības gadījumā:

- pievienojot ainavas elementus aramzemes laukiem;
- iesniedzot papildu informāciju un dokumentus.

Par Vienotā iesnieguma iesniegšanas datumu tiks uzskatīts tā iesniegšanas datums EPS.

Atbalsta apjomam tiks piemērots 1% samazinājums par katru nokavēto darba dienu, ja Vienotais iesniegums tiks iesniegts periodā no 23.maija līdz 15.jūnijam (samazinājumu sāks piemērot jau no 23.maija).

4C Grozījumu iesniegšana Vienotajā iesniegumā

Grozījumus Vienotajā iesniegumā iespējams iesniegt elektroniski **līdz 2018.gada 15.jūnijam**:

- piesakot jaunus atbalsta veidus (ar attiecīgu samazinājumu);
- pievienojot jaunas platības;
- precizējot deklarēto platību lielumu un izmantojuma veidu.

4D Brīdināšanas sistēma par pārkļāumiem un to labošana

No 2016.gada EPS tika ieviesta priekškontroles sistēma, kas brīdina atbalsta pretendentu, ja deklarētie lauksaimniecības zemes gabali telpiski pārkļājas ar cita atbalsta pretendenta deklarētajiem lauksaimniecības zemes gabaliem. Šādos gadījumos:

- LAD nosūtīs uz abu iesaistīto atbalsta pretendentu norādītajām e-pasta adresēm un EPS brīdinājuma vēstules par pārkļāumiem;
- atbalsta pretendentiem **līdz 2018.gada 25.jūnijam** jāiesniedz attiecīgie labojumi, lai netiktu piemērots sods par pārdeklarāciju.

Aizpildot EPS Vienoto iesniegumu un iezīmējot kartē laukus, EPS priekškontroles sistēma atbalsta pretendentu uzreiz brīdinās, ja deklarētie zemes gabali telpiski pārkļājas ar kaimiņu deklarētajiem zemes gabaliem. Brīdinājums piesaistīsies arī gadījumā, ja iesaistītā puse vēl nav iesniegusi Vienoto iesniegumu.

Ja parādās brīdinājums par pārkļāumiem, atbalsta pretendents ir jāizvērtē, vai ir jāveic labojumi. Ja atbalsta pretendents konstatē, ka labojums ir jāveic, tad viņam jāpārzīmē platība tā, lai pārkļājums neveidotos.

Labojumi nav jāveic, ja atbalsta pretendents ir iezīmējis to platību, kura sakrīt ar reāli dabā apsaimniekoto un kura ir tā tiesiskajā valdījumā (lietošanā). Šādā situācijā būtu ieteicams sazināties ar iesaistītajiem kaimiņiem, precizēt pārklājumu rašanās cēloņus, lai attiecīgais atbalsta pretendents veiktu nepieciešamos labojumus lauku zīmējumā.

Atkarībā no Vienotā iesnieguma iesniegšanas vai grozījumu veikšanas datuma, LAD nosūtīs informāciju par lauku pārklāšanos uz e-pastu un EPS visiem tiem pretendentiem, kuri nebūs izlabojuši konstatētos pārklājumus līdz 22.maijam vai 15.jūnijam. Neatkarīgi no datuma, kad saņemts LAD e-pasts, visus labojumus saistībā ar platību pārklāšanos EPS varēs veikt tikai **līdz 2018.gada 25.jūnijam** ieskaitot, un soda sankcijas netiks piemērotas.

Vienotā iesnieguma iesniegšanas / grozījumu veikšanas datums	Datums, līdz kuram atbalsta pretendents var veikt labojumus, lai novērstu pārklājumus
līdz 22.maijam	25.jūnijs
no 23.maija līdz 15.jūnijam	

Jāņem vērā, ka pārklājumi var veidoties visā pieteikšanās un atļautajā grozījumu veikšanas periodā. Tāpēc pēc Lauku atbalsta dienesta e-pasta saņemšanas būtu vēlreiz jāpārliedzinās par pēdējo aktuālo situāciju Vienotajā iesniegumā.

Piemēram, vienā lauku blokā ir divi atbalsta pretendenti A un B, kur: 1) pretendents A Vienoto iesniegumu EPS aizpilda 15.maijā (iesniegums vēl nav iesniegts); 2) pretendentam B, veicot lauka zīmēšanu 22.maijā, parādās paziņojums, ka laukam ir izveidojies pārklājums ar citu pretendentu (pretendents A); 3) pretendentam B ir jāizvērtē, vai lauks ir iezīmēts, ņemot vērā faktiski apsaimniekotās platības dabā un tiesības tās apsaimniekot; 4) neņemot vērā brīdinājumus, gan pretendents A, gan pretendents B iesniedz Vienoto iesniegumu; 5) pēc 22.maija un 15.jūnija abiem pretendentiem gan uz EPS (skat. sadaļā <i>Saņemtās vēstules</i>), gan e-pastā tiek nosūtīta vēstule par izveidojušos pārklājumu; 6) abiem pretendentiem ir jāizvērtē, kuram ir jāveic labojumi Vienotajā iesniegumā.

Pēc LAD vēstules saņemšanas atbalsta pretendentam:

- jāatver EPS Vienotais iesniegums,
- jāveic labojumi, ja nepieciešams.

Līdz 2018.gada 25.jūnijam pārklājumu labošanu EPS var veikt bez soda sankcijām.

4E Vienotā iesnieguma labošana pēc 15.jūnija

Atbalsta pretendentam jāsažinās ar LAD, ja izmaiņas Vienotajā iesniegumā notikušas pēc 15.jūnija. Atbalsta pretendents varēs veikt labojumus, nepaplašinot Vienotā iesnieguma datus, piemēram, nedrīkstēs pieteikt papildu platības vai jaunus atbalsta veidus.

Pēc 15.jūnija veiktās izmaiņas tiks ņemtas vērā, nepalielinot atbalstu.

<i>Piemēram:</i> 	<i>Atbalsta pretendents 2018.gadā par attiecīgajām platībām nesaņems ne SAU, ne SDA, ja:</i> 1) līdz 15.jūnijam deklarē platības ar zemenēm un piesakās SAU, atstājot automātiski piesaistīto BSA izvēlni; 2) pēc 15.jūnija EPS vēlas mainīt kultūraugu “zemenes” uz “kabači” (par kuru varētu pretendēt uz SDA, ja izmaiņas Vienotajā iesniegumā būtu iesniegtas līdz 15.jūnijam), bet sistēma neļauj veikt labojumus, jo veidojas palielinājums. Lai uzrādītu faktisko situāciju dabā, klientam jāatsakās no “BSA par platībām” šim laukam.
---	---

4F Vienotā iesnieguma atsaukšana

Vienoto iesniegumu vai tā pielikumus var atsaukt pilnībā vai daļēji jebkurā brīdī līdz dienai, kamēr LAD nav:

- informējis par kādām neatbilstībām Vienotajā iesniegumā vai citos papildu dokumentos vai
- paziņojis par nodomu veikt pārbaudi uz vietas vai
- pārbaudē uz vietas atklājis neatbilstību.

Pilnībā atsaukt iesniegumu var, sazinoties ar LAD darbinieku.

4G Vienotā iesnieguma iesniegšana, izmantojot EPS

Iesniedzot Vienoto iesniegumu elektroniski, var:

- kopēt iepriekšējā gada izskatīto Vienoto iesniegumu un lauku robežas vai
- izveidot jaunu iesniegumu.

Kopēt pagājušā gada iesniegumu

Izveidot jaunu iesniegumu

Vienotā iesnieguma aizpildīšana ir sadalīta 9 soļos, kuri kļūst aktīvi atkarībā no tā, uz kādiem atbalsta veidiem tiek pieteikti lauki.

Lai atbalsta pretendents atvieglotu Vienotā iesnieguma aizpildīšanu, EPS paredzētas automātiskās pārbaudes, t.i., sistēmas brīdinājumi, kas ļauj ātri novērst pieļautās vizuālās kļūdas.

1 Vienotais iesniegums	2 Zaļināšanas prasības	3 Nektāraugu pielikums	4 Kaņepju sējplatības	5 Kultūraugu izmantojums	6 Natura 2000 mežiem pielikums
Z Ziemāju sējumu platības plāns	7 Kļūdas / Brīdinājumi	8 Iesnieguma apskats	9 Iesniegt LAD	i Rokasgrāmata	

1.solī “Vienotais iesniegums”:

- jāatzīmē atbalsta shēmas, uz kurām vēlas pieteikties;
- jāiezīmē lauki kartē (iezīmētā platība automātiski tiks nolasīta un uzskatīta par deklarēto platību);
- jāievada lauku dati, jānorāda kultūraugu kodi un atbalsta veidi, kas jāpiesaka lauku līmenī.

2.solī “Zaļināšanas prasības”:

- aramzemes laukiem var pievienot ainavas elementus;
- var redzēt zaļināšanas prasību izpildes rezultātu (ja pēc datu ievades tiks noteikts, ka saimniecībā nav ievērotas zaļināšanas prasības, tiks parādīti brīdinājumi);
- Vienoto iesniegumu var iesniegt arī gadījumos, ja zaļināšanas prasības nav izpildītas.

3.solī “Nektāraugu pielikums” jānorāda visa nepieciešamā informācija, ja 1.solī ir atzīmē “Piesakos uz maksājumu “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei””.

4.solī “Kaņepju sējplatības” jānorāda visa nepieciešamā informācija, ja 1.solī kādā no laukiem VPM vai MLS saņemšanai ir deklarēts kultūrauga kods. 170 (kaņepes).

5.solī “Kultūraugu izmantojums” jānorāda visa nepieciešamā informācija, ja 1.solī kādam no laukiem 7.kolonnā “BSA par platībām” ir piesaistīties atbalsta veids SAP vai Vienotajā iesniegumā deklarēta aramzemes platība ir vismaz 10 ha un norādīts kāds no kultūrauga kodiem – 140, 141, 111, 113, 115, 112, 122, 131, 133, 132, 121, 150, 152, 151, 160, 170, 446, 445, 710, 720, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 713, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 714, 410, 420, 430, 441, 442, 443, 791, 741, 715, 760.

6.solī “Natura 2000 mežiem pielikums” jāaizpilda, lai pieteiktos atbalstam “Kompensācijas maksājums par NATURA 2000 meža teritorijām”:

- jāievada kadastra numurs, kurā atrodas Natura 2000 aprobežojuma teritorijā;
- jāieizīmē viss meža lauka kadastrs kartē, neizdalot atsevišķi katru nogabalu (tā meža lauka daļa, kas atradīsies Natura 2000 aprobežojuma teritorijā, automātiski tiks nolasīta un uzskatīta par deklarēto platību).

Izvēloties soli “Ziemāju sējumu platības plāns” lauksaimnieks var pieteikties ārkārtas atbalstam par plūdu skartajām ziemāju platībām – par neiesētajiem vai zaudētajiem ziemāju sējumiem 2017.gadā.

7.solī “Kļūdas / Brīdinājumi” tiks parādītas kļūdas un brīdinājumi, kas konstatēti Vienotajā iesniegumā. Ja būs kļūda, Vienoto iesniegumu nevarēs iesniegt. Ja būs brīdinājums, Vienoto iesniegumu varēs iesniegt.

8.solī “Iesnieguma apskats” iespējams veikt ievadītā Vienotā iesnieguma savstarpējo datu atbilstības pārbaudi, lai pārliedzinātos, vai tas ir aizpildīts pareizi, t.i., bez kļūdām.

9.solī “Iesniegt LAD” var redzēt ievadītā Vienotā iesnieguma kopsavilkumu pirms tā iesniegšanas (kopējais pieteikto lauku skaits un deklarētā platība katram atbalsta veidam). Ja visa norādītā informācija ir pareiza, Vienoto iesniegumu var iesniegt LAD, norādot klienta numuru un nospiežot pogu “Iesniegt”. Par veiksmīgu Vienotā iesnieguma iesniegšanu LAD liecina uzraksts lapas augšpusē “Vienotais iesniegums veiksmīgi iesniegts LAD!”

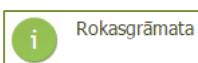
Pirms spiest 'Iesniegt LAD', lūdzu, norādiet savu klienta numuru!

Klienta numurs:

Iesniegt

Vienotais iesniegums veiksmīgi iesniegts LAD!

Papildu dokumentus elektroniski var iesniegt, kad Vienotais iesniegums ir pierēģistrēts un kad Vienotajam iesniegumam ir piešķirts iesnieguma numurs.

Izvēloties soli “Rokasgrāmata”, tiks atvērta “Rokasgrāmata Vienotā iesnieguma aizpildīšanai un iesniegšanai, izmantojot elektronisko pieteikšanās sistēmu (EPS)”, kurā detalizēti ir aprakstīta Vienotā iesnieguma iesniegšanas kārtība!

4H Vienotā iesnieguma aizpildīšana

1 Vienotais iesniegums	2 Zāļināšanas prasības	3 Nektāraugu pielikums	4 Kapeņu sējplatības	5 Kultūraugu izmantojums	6 Natura 2000 mežiem pielikums
2 Ziemāju sējumu platības plāns	7 Kļūdas / Brīdinājumi	8 Iesnieguma apskats	9 Iesniegt LAD	i Rokasgrāmata	

Soli kļūst aktīvi atkarībā no tā, uz kādiem atbalsta veidiem tiek pieteikti lauki Vienotajā iesniegumā:

- 1 ar oranžu apli tiek apzīmēts solis, kurā pašreiz atrodaties;
- 7 ar zaļu apli apzīmēts solis, kuru varat izmantot;
- 9 ar pelēku apli atzīmēts solis, kurš konkrētajā brīdī jūsu Vienotajā iesniegumā ir neaktīvs.

Vienotais iesniegums 2018. gadā (IZVEIDOTS - NAV IESNIEGTS)

A Informācija par klientu

LAD klienta reģistrācijas numurs: _____
 Vārds, uzvārds: _____
 Kontaktinformācija: _____

B Citas atbalsta shēmas ← B daļā norādiet, uz kuriem atbalsta veidiem vēlaties pretendēt!

☐ Piesakos uz „Bioloģiskās lauksaimniecības” maksājumu (BLA) ⁽ⁱ⁾
 Tikai daļā saimniecības tiek izmantotas bioloģiskās saimniecības metodes (uz BLA atbalstu nepretendēju)
☐ Piesakos uz maksājumu „Saudzējošas vides izveide, audzējot augus NEKTĀRA IEGUVEI” (SVIN) ⁽ⁱ⁾
☐ Piesakos uz brīvprātīgo saistošo atbalstu par slaucamām govīm (SSG) ⁽ⁱ⁾
☒ Piesakos uz brīvprātīgo saistošo atbalstu par kazām (SKZ) ⁽ⁱ⁾
☐ Piesakos uz brīvprātīgo saistošo atbalstu par lieldiem (SLM) ⁽ⁱ⁾
☐ Piesakos uz brīvprātīgo saistošo atbalstu par aļņiem (SAI) ⁽ⁱ⁾
☒ Saimniecībā kā zāļināšanas elements tiks izmantota starpkultūra ⁽ⁱ⁾
☒ Piesakos uz maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem (JAL) ⁽ⁱ⁾

C Lauksaimniecībā izmantojamās zemes uzskaitē

Lauka numurs	Bloka numurs	Lauka zīmēšana	Lauka platība (ha)	Kultūras kods	Pamata atbalsta veids	BSA par platību	Agrovīdes atbalsta veidi: BDUZ, VSMO, RLZP, SVIN	BDUZ platība (ha)	ENP netiks izmantoti AAL	Starpkultūra (netiks izmantoti AAL)
1	70924-21681	Bloki	2.23	121: Rudzi	VPM	SLS	RLZP			
2	55017-31374	Bloki	1.53	710: Ilggadīgie zālāji	VPM	Nepiesakos	BDUZ_P	1.53		
3	54832-31302	Bloki	0.11	811: Dažādi kultūraugi nelielā ar	Bez	Nepiesakos	Nepiesakos			
4	70591-21493	Bloki	19.47	430: Lupīna (saldā jeb dzeltenā,)	VPM	SAP	Nepiesakos			
5	70591-21493	Bloki	17.11	820: Kartupeļi, kas citur nav min	VPM	Nepiesakos	Nepiesakos			

1.kolonnā ir norādīts lauka numurs!

2.kolonnā norādiet tā lauka bloka numuru, kurā atrodas konkrētais lauks!

2.kolonnā uzklikšķiniet ar peles kreiso taustiņu uz Latvijas kartes apzīmējuma, lai uzsāktu lauku iezīmēšanu kartē!

3.kolonnā ir izvēlē zīmēt lauku blokā vai ārpus tā!

4.kolonnā parādīsies iezīmētā lauka platība pēc kartes saglabāšanas!

5.kolonnā izvēlieties kultūrauga kodu, kuru audzējat konkrētajā laukā!

6.kolonnā izvēlēties pieteikt lauku VPM/MLS vai „Platība bez atbalsta”!

7.kolonnā iespēja izvēlēties BSA atbalsta veidu atbilstoši kultūraugam vai atteikties no automātiski piesaistītā!

8.kolonnā ir iespēja izvēlēties Agrovīdes atbalsta veidu!

9.kolonnā no kartē iezīmētās platības, kas atrodas lauku blokā, tiks nolasīta BDUZ platība, ja lauks būs pieteikts BDUZ atbalstam!

10.kolonnā veiciet atzīmi pie attiecīgā lauka, ja laukā AAL netiks izmantoti, lai nodrošinātu ENP prasības izpildi!

11.kolonnā veiciet atzīmi pie attiecīgā lauka, ja pēc galvenā kultūrauga laukā tiks sētas starpkultūras un netiks izmantoti AAL (*B daļā jābūt veiktai atzīmei par starpkultūru izmantošanu saimniecībā ENP prasības nodrošināšanai!*)

Lauku bloku karte EPS Vienotajā iesniegumā

5. KOPIĢIE ATBALSTA SAŅĒMŠANAS NOSACĪJUMI

Lauksaimniekam atbalsta maksājumus par platībām piešķir par lauksaimniecības zemi (LIZ), ja:

- tā ir lauksaimnieka īpašumā vai tiesiskā valdījumā (lietošanā) 2018.gada 15.jūnijā;
- tās minimālā kopējā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha (izņemot RLZP, kur minimālā atbalsttiesīgā platība ir 10 ha), bet katra lauka (vienlaidus zemes gabals, kurā audzē vienu kultūraugu) platība ir vismaz 0,3 ha.

LIZ – lauksaimniecības zeme, ko aizņem aramzeme, ilggadīgie zālāji vai ilggadīgie stādījumi.

Vienotajā iesniegumā lauksaimniekam:

- jādeklarē visa apsaimniekotā LIZ, t.sk. platība, kas ir mazāka par 0,3 ha, kā arī platība, ko nepiesaka atbalstam;
- nav jādeklarē LIZ, kuru iznomā citai personai (to nedrīkst arī deklarēt kā platību bez atbalsta);
- jādeklarē tas kultūraugs, kurš aug vai iesēts laukā līdz kārtējā gada 25.jūnijam un dominē, pārsniedzot 60% no laukā augošiem augiem, laikposmā no 25.jūnija līdz 31.augustam.

Ja LAD nav informējis par kādām neatbilstībām Vienotajā iesniegumā vai citos papildu dokumentos, paziņojis par nodomu veikt pārbaudi uz vietas vai pārbaudē uz vietas atklājis neatbilstību, tad pēc kārtējā gada 25.jūnija lauksaimniekam jāprecizē deklarētais kultūraugs gadījumos, ja laikposmā no 25.jūnija līdz 31.augustam nav izpildītas aramzemē augošu kultūraugu audzēšanas prasības. Piemēram:

- nezāles ir vairāk par 40% no kultūrauga, kas kārtējā gadā deklarēts Vienotajā iesniegumā. Šajā gadījumā var norādīt kultūrauga kodu 792 vai 610 (papuve);
- dārzeņu kultūraugu skaits līdz kārtējā gada 31. augustam vienā kvadrātmetrā ir mazāks par normatīvā akta "Tiešo maksājumu piešķiršanas kārtība lauksaimniekiem" (turpmāk – TM MK noteikumi) – 2.² pielikumā noteikto skaitu un dārzeņu platībā nav īstenoti nezāļu ierobežošanas agrotehniskie pasākumi vismaz tādā apjomā, lai netiktu kavēta kultūraugu augšana un kultūraugi sasniegtu ražas novākšanai piemērotu gatavību. Šādā gadījumā var norādīt kultūrauga kodu 792 vai 610 (papuve).

Ja lauksaimnieks norāda kultūrauga kodu 792, tad attiecīgajās platībās augošajiem kultūraugiem vai kultūraugu maisījumiem ir jābūt nokultiem vai nopļautiem un novāktiem vai iestrādātiem augsnē līdz kārtējā gada 15. oktobrim.

Ja lauksaimnieks norāda kultūrauga kodu 610, tad attiecīgajās platībās jābūt regulāri apkarotām nezālēm, un augi, t.sk. zaļmēslojums, jāiestrādā augsnē līdz kārtējā gada 15.septembrim.

Lauksaimniekam, kurš pretendē tikai uz BSA par dzīvniekiem, atbalstu piešķir tikai tādos gadījumos, ja kopējais atbalsta apjoms ir vismaz 100 EUR (atbalsts netiks izmaksāts, ja tas būs mazāks par 100 EUR).

5A Atbalsttiesīgas lauksaimniecības zemes noteikšanas kritēriji

Atbalsta maksājumiem var pieteikt LIZ platību, ja:

- tajā nav invazīvo latvāņu ģints augu, kam izveidojušās ziedkopas;
- tajā nav vairāk par 50 atsevišķi augoši kokiem vienā ha;
- tajā nav vilkvālītes vai tā nav mītrzeme, kura laikā no 15.maija līdz 15.septembrim ir klāta ar ūdeni ilgāk nekā 4 nedēļas pēc kārtas;
- tā ir uzturēta kultūraugu audzēšanai vai noganīšanai piemērotā stāvoklī (skat. 5.1.tabulu).

Atbalsta maksājumus nevar saņemt par LIZ platību, ja:

- tā tiek izmantota nelauksaimnieciskai darbībai – īpaši ceļu būvei, telšu novietošanai, auto un tehnikas stāvvietām, izstāžu, gadatirgu, sporta, atpūtas un citu sabiedrisku pasākumu rīkošanai laikposmā no 15.maija līdz 15.septembrim ilgāk nekā 4 nedēļas pēc kārtas, un ja nepieciešama augsnes virskārtas atjaunošana un izlīdzināšana vai zālāju zelmeņa atjaunošana;
- tā ir platība, ko pārsvarā izmanto nelauksaimnieciskai darbībai, uz kuras atrodas lidlauks, pastāvīgs sporta laukums, t.sk. golfa laukums, lauki vai nogāzes, kur ierīkotas slēpošanas un citu sporta veidu trases ar aprīkojumu, zirgu izjāžu laukums ar aprīkojumu, atpūtas un kempingu laukums, siltumnīcas ar grīdas segumu, ceļi, Ziemassvētku eglīšu stādījumi.

5B Nepārvarama vara un ārkārtas apstākļi

Par nepārvaramu varu vai ārkārtas apstākļiem uzskatāmi šādi gadījumi: 1) atbalsta saņēmēja nāve; 2) atbalsta saņēmēja ilgstoša darbnespēja; 3) nopietna dabas katastrofa, kas būtiski ietekmē saimniecību; 4) lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanai paredzēto ēku nejauša nopostīšana saimniecībā; 5) epizootija vai augu slimība, kas ietekmē daļu vai visus atbalsta saņēmējam piederošos lauksaimniecības dzīvniekus, vai kultūraugus; 6) visas saimniecības vai lielas saimniecības daļas ekspropriācija (piespiedu atsavināšana valsts vai sabiedrības vajadzībām), ja minēto ekspropriāciju nevarēja paredzēt Vienotā iesnieguma iesniegšanas dienā.

Ja iestājušies nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļi, atbalsta pretendents 15 darbdienu laikā, sākot no dienas, kad šāda iespēja rodas, LAD jāiesniedz: 1) detalizēts apraksts par nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu iestāšanos; 2) nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļus apliecinājoši dokumenti.

5C Atbalsta veidu savienojamība Vienotajā iesniegumā

Piesakoties maksājumiem, jāņem vērā, ka nav pieļaujama atsevišķu atbalsta veidu pārklāšanās (skat. 5.2.tabulu). Piemēram:

- Piesakoties MLS, nav tiesību pieteikties VPM, ZAL, JAL, BSA;
- Nepiesakoties VPM vai MLS, lauksaimniekam ir tiesības pieteikties BSA par dzīvniekiem un NIM.

5.1.tabula. Atbalsttiesīgā LIZ platība

LIZ veids		LIZ definīcijas skaidrojums	Atbalsttiesīgās LIZ nosacījumi
Aramzeme		LIZ, ko izmanto kultūraugu audzēšanai. Kultūraugi var būt viengadīgi (nomaina katru gadu) un daudzgadīgi. <i>Ja aramzemē sētos zālājus aramzemē audzē vairāk nekā 5 gadus, tad no sestā gada LIZ neuzskata par aramzemi.</i>	- augšnes virsma ir: – līdzena, atbilstoši lauksaimniecības apsaimniekošanas veidam un vietas mikrolielībam; – piemērota pirmssējas apstrādei vai zālāja un citu augu nopļaušanai vai novākšanai; - tajā nav krūmu dzinumu, kas vecāki par 1 gadu.
Aramzeme	Papuve	Aramzeme, uz kuras nenotiek ražošana: • neaug neviens kultūraugs, izņemot tos, kas tiek audzēti zaļmēslojumam; • neizmanto ganīšanai. Ja papuvi vēlas izmantot kā ENP, tad papildus jāievēro arī uzturēšanas ilgums: • kārtējā gadā jāuztur vismaz no kārtējā gada 15.janvāra līdz 15.jūlijam.	• nezāles tiek regulāri apkarotas, un augi, t.sk. zaļmēslojums, tiek iestrādāti augsnē līdz kārtējā gada 15.septembrim; • līdz kārtējā gada 30.maijam mehāniski jāapstrādā, ja papuves platība iepriekšējā gadā deklarēta kā ilggadīgais zālājs; Platībā regulāri jāapkaro nezāles un augi jāiestrādā augsnē līdz kārtējā gada 15.septembrim; • augus pirms iestrādāšanas augsnē drīkst smalcināt. Ja papuvi vēlas izmantot kā ENP, tad papildus jāievēro arī augu aizsardzības līdzekļu (AAL) lietošanas aizliegums: • AAL aizliegts lietot no kārtējā gada 15.janvāra līdz 15.jūlijam.
	Kaņepju platības	LIZ, kurā iesētas EK “Kopējais lauksaimniecības augu šķirņu katalogs” (36. pilnais izdevums Nr. 2017/C 433/1, ES Oficiālajā Vēstnesī publicēts 15.12.2017.) uzskaitīto kaņepju šķirņu sēklas.	• izaugušajos kaņepju augos THC saturs nepārsniedz 0,2% (LAD vērš uzmanību, ka kaņepju šķirnei Tisza vidējais THC līmenis 2012.gadā pārsniedza pieļaujamo normu!).
	Aramzemē sētie zālāji, tīrsējā sēti tauriņzieži	Zālāji, ko veido stiebrzāles un lopbarības zālaugi, t.sk. kuros tauriņzieži ir vairāk par 50% un kas augsekā ir iekļauti līdz 5 gadiem (ieskaitot).	• līdz kārtējā gada 15.augustam: – jānopļauj un jānovāc neatkarīgi no pļaušanas reižu skaita vai – jānogana (nepietiekami noganītās platības jāappļauj).
		Zālāji sēklaudzēšanai, kas kārtējā gadā ir pieteikti lauku apskatei VAAD.	• līdz kārtējā gada 1.oktobrim jānokul.
		Zālāji, ko izmanto biškopībā nektāra vākšanai vai ārstniecības augu vākšanai.	• līdz kārtējā gada 15.septembrim jānopļauj un jānovāc; • jābūt bitēm (īpašumā vai nomātām).
Ilggadīgie zālāji	• Zālāji, ko veido stiebrzāles un lopbarības zālaugi, kas audzēti dabiskā veidā (pašsējā) vai kultivējot (sējot); • Aramzemē sētie zālāji no sestā gada tiek uzskatīti par ilggadīgajiem zālājiem, t.sk., ja zālājs ir pārsēts vai atjaunots.		• līdz kārtējā gada 15.augustam: – jānopļauj un jānovāc neatkarīgi no pļaušanas reižu skaita vai – jānogana (nepietiekami noganītās platības jāappļauj).
	Zālāji, kas ir atzīti par BVZ vai no lauksaimnieciskās darbības atkarīgiem ES nozīmes zālāju biotopiem un putnu dzīvotnēm un kuros netiek veikti iekultivēšanas pasākumi.		Ja ir pieteikti BDUZ, tad jānogana vai jānopļauj un jānovāc: <u>ganīšana</u>: • ar ganību dzīvniekiem – zālēdājiem; • nav atļauta pārganīšana (nosacītais dzīvnieku blīvums nepārsniedz 0,9 LielV uz 1 ha ganību sezonā no 15.maija līdz 15.septembrim); • nepietiekami noganītās platības jāappļauj līdz 15.septembrim. <u>pļaušana</u>: jānopļauj un jānovāc 1 reizi gadā līdz 15.septembrim. Ja nav pieteikti BDUZ, tad līdz kārtējā gada 15.septembrim: • jānopļauj un jānovāc neatkarīgi no pļaušanas reižu skaita vai • jānogana (nepietiekami noganītās platības jāappļauj).
	Zālāji, ko aizņem enerģijas ieguvei audzēta klūdziņprosa un miežubrālis, kuru ziedēšanas fāze ir sasniegta iepriekšējā gadā.		• līdz kārtējā gada 1.maijam jānopļauj un jānovāc.
	Zālāji, ko izmanto biškopībā nektāra vākšanai vai ārstniecības augu vākšanai.		• līdz kārtējā gada 15.septembrim. jānopļauj un jānovāc; • jābūt bitēm (īpašumā vai nomātām).
	LIZ, kurā kultūraugus neaudzē augsekā un kurā audzēti kultūraugi dod ražu vairākas reizes (augļu dārzi, stādaudzētavas u.c.).		• līdz kārtējā gada 15.septembrim.: – rindstarpas, kuru platums pārsniedz 1 m, jāizpļauj vai mehāniski jāapstrādā; – nokaltušie ilggadīgo stādījumu koki vai krūmi jāaizvāc.
Īscirtmeta atvasāju sugu platības (ilggadīgie stādījumi)		LIZ, kura saskaņā ar meliorācijas kadastra datiem nav meliorēta un kurā stāda un audzē viena vecuma īscirtmeta atvasāju sugas – apsi, kārklu vai baltalksni.	• 5 gadu maksimālais cirtes aprites laiks.

5.2.tabula. Atbalsta veidu savienojamība viena lauka ietvaros un Vienotajā iesniegumā

Atbalsta veidi	Tiešie maksājumi														Lauku attīstības pasākumi					
	VPM	ZAL	JAL	BSA par dzīvniekiem	BSA par platībām									MLS	BDUZ	VSMD	RLZP	SVIN	BLA	ADSI
					SAP	SKC	SSK	SSA	SLS	SMI	SVR	SDA	SAU							
VPM		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
ZAL	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
JAL	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
BSA par dzīvniekiem	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+	+	+
SAP	+	+	+	+		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	+
SKC	+	+	+	+	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+
SSK	+	+	+	+	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	+	+
SSA	+	+	+	+	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	+
SLS	+	+	+	+	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	+	-	+	+
SMI	+	+	+	+	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	+	-	+	+
SVR	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	+	-	+	+
SDA	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-	+	-	-	+	+
SAU	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-		-	-	+	-	-	+	+
MLS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		+	+	+	+	+	+
BDUZ	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+		-	-	-	-	+
VSMD	+	+	+	+	-	+	+	-	-	-	-	+	+	+	-		-	-	-	+
RLZP	+	+	+	+	+	-	-	+	+	+	+	-	-	+	-	-		-	+	+
SVIN	+	+	+	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	+	-	-	-		-	+
BLA	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	-	-	+	-		+
ADSI	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
NIM	Piesakot meža zemes platības LAP NIM pasākuma maksājumam, tas neietekmē lauksaimniecības zemes pieteikšanu citiem platību maksājumiem																			

5D Maksājumi par ģisirtmeta atvasāju platībām

VPM, MLS, ZAL un ADSI var saņemt par ģisirtmeta atvasāju platībām, ja:

- tiek stādītas un audzētas viena vecuma ģisirtmeta atvasāju sugas: apse (*Populus spp.*), kārkls (*Salix spp.*) un baltalksnis (*Alnus incana*);
- ievēro 5 gadu maksimālo cirtes aprites laiku;
- platībās nav reģistrētas vai no jauna izveidotas meliorācijas sistēmas;
- kopā ar Vienoto iesniegumu iesniedz ģisirtmeta atvasāju sugu stādu izcelsmes apliecinājumu (kopiju).

5E Kultūraugu audzēšana biogāzes ražošanai

Ja saimniecības LIZ audzē kultūraugus, kurus paredzēts izmantot biogāzes ražošanai un attiecīgās platības pieteiktas VPM vai SAP, tad EPS Vienotajā iesniegumā jāaizpilda 5.solis “Kultūraugu izmantojums”.

5F Maksājumi par kaņepju platībām

Ja saimniecībā tiek audzētas kaņepes:

- lauksaimnieks par kaņepju platībām var saņemt VPM, ZAL un SAP vai MLS, RLZP, BLA un ADSI (ja lauksaimnieks ir pieteicies MLS, tad viņam nav tiesību saņemt VPM, ZAL un SAP);
- kaņepju platībām jābūt iekļautām tetrahidrokanabinola (THC) monitoringā;
- maksājumu saņemšanai drīkst sēt vienīgi atbalsttiesīgas kaņepju šķirnes un saglabājamās šķirnes, kas kārtējā gada 15.martā ir uzskaitītas “Kopējā lauksaimniecības augu šķirņu kopējā katalogā” (skat. 5.1. un 5.3.tabulu).

Atbalstu par kaņepju sējplatībām var saņemt, ja tiek ievēroti papildu nosacījumi par kaņepju platībām:

- kaņepju lauks jāapsēj ar vienu atbalsttiesīgu šķirni vai saglabājamu šķirni, ievērojot minimālo izsējas normu – 15 kg/ha;
- līdz 15.06.2018. VAAD par visu kaņepju platību jāiesniedz “Iesniegums platības iekļaušanai kaņepju THC monitoringā” (TM MK noteikumu 8.pielikums);
- līdz 30.06.2018. jāapmaksā VAAD izsniegtais rēķins dalībai THC monitoringā;
- ja kaņepju platību sēšanai izmanto dažādas šķirnes, tad katra lauka platība ar atšķirīgu šķirni jādeklarē atsevišķi ar k.k.170.

Papildu iesniedzamie dokumenti, piesakot kaņepju platības:

- deklarācija “VPM/MLS deklarētās kaņepju sējplatības” (Vienotā iesnieguma 4.solis “Kaņepju sējplatības”);
- iesēto kaņepju šķirnes sēklu iepakojumu oficiālās etiķetes oriģinālu vai kaņepju saglabājamās šķirnes sēklu iepakojuma etiķetes oriģinālu.

Kaņepju sēklu oficiālās etiķetes (tādas, kas apliecina veikto sertifikāciju, šķirni un sēklu kvalitāti) saturs ir noteikts Padomes 2002.gada 13.jūnija Direktīvā [2002/57/EK](#) par eļļas augu un šķiedraugu sēklu tirdzniecību un 2010.gada 13.aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr.352 “Eļļas augu un šķiedraugu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumi” 18.pielikumā.

Sertificētu sēklu iesaiņojuma oficiālajā etiķetē vai zīmogojumā jābūt norādītai šādai informācijai:

- 1) atsauce uz Eiropas Savienības tiesību aktiem (var lietot norādi “ES tiesību akti”);
- 2) sertifikētājinstitūcijas un valsts nosaukums vai to abreviatūra;
- 3) ražotājvalsts nosaukums;
- 4) oficiāli piešķirtais sērijas numurs;
- 5) sēklu partijas numurs;
- 6) deklarētā sēklu neto vai bruto masa vai sēklu skaits iesaiņojumā;
- 7) suga (norāda botānisko nosaukumu (var saīsinātā formā) latīņu burtiem bez atsaucē uz autoriem);
- 8) šķirne (norāda latīņu burtiem);
- 9) kategorija;
- 10) saņošanas mēnesis un gads vai pēdējā parauga noņemšanas mēnesis un gads.

5.3.tabula. Atbalsttiesīgas kaņepju šķirnes 2018.gadā

Antal, Armanca, Beniko, Bialobrzeskie, Cannakomp, Carma, Carmagnola, Carmaleonte, Chamaeleon, Codimono, CS, Dacia Secuieni, Delta-Ilosa, Delta-405, Denise, Diana, Dioica 88, Eletta Campana, Epsilon 68, Fedora 17, Felina 32, Férimon, Fibranova, Fibrante, Fibrol, Fibror 79, Finola, Futura 75, Glyana, Henola, Ivory, KC Bonusz, KC Dora, KC Virtus, KC Zuzana, Kompolti, Kompolti hibrid TC, Lipko, Lovrin 110, Marcello, Markant, Monoica, Rajan, Ratza, Santhica 23, Santhica 27, Santhica 70, Secuieni Jubileu, Silvana, Succesiv, Szarvasi, Tiborszallasi, Tisza, Tygra, Uniko B, Uso-31, Villanova, Wielkopolskie, Wojko, Zenit un Adzelvieši – Latvijas izcelsmes kaņepju saglabājamā šķirne.

6. VIENOTAIS PLATĪBAS MAKSĀJUMS

6A Pieteikšanās VPM

Vienoto platības maksājumu (VPM) lauksaimnieks var saņemt, ja līdz **22.05.2018.**, bet ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.06.2018., LAD elektroniskajā pieteikšanās sistēmā iesniedz Vienoto iesniegumu (nepieciešamības gadījumā arī citus papildu dokumentus) atbilstoši 4.nodaļā norādītajai kārtībai.

VPM un ZAL – piesakoties VPM, lauksaimnieks vienlaicīgi piesakās arī ZAL!

MLS – piesakoties MLS, lauksaimniekam nav tiesību pieteikties VPM un ZAL!

6B Galvenie nosacījumi

VPM var saņemt, ja pieteiktā platība:

- 1) atbilst atbalsttiesīgas LIZ kritērijiem (skat. 5A apakšnodaļu un 5.1.tabulu);
- 2) ir lauksaimnieka īpašumā vai tiesiskajā valdījumā (lietošanā) 15.06.2018.;
- 3) ir vismaz 1 ha, bet lauka platība ir vismaz 0,3 ha.

Atbalstu par kaņepju sējplatībām var saņemt, ja tiek ievēroti papildu nosacījumi saskaņā ar 5F apakšnodaļu.

Pārdeklarācijas sankcija par papuvēm un neplautajiem zālājiem

Lai saņemtu VPM par zālājiem, tie ir jānopļauj un jānovāc vai jānogana (nepietiekami noganītās platības jāapļauj) līdz kārtējā gada 15.augustam. Lai saņemtu VPM par papuvi, nezāles regulāri jāapkaro, un augi, t.sk. zaļmēslojums, jāiestrādā augsnē līdz kārtējā gada 15.septembrim, bet līdz kārtējā gada 30.maijam mehāniski jāapstrādā, ja papuves platība iepriekšējā gadā deklarēta kā ilggadīgais zālājs. Nosacījuma neievērošanas gadījumā par attiecīgo platību VPM netiks piešķirts un tiks piemērota pārdeklarācijas sankcija!

6C Papildu norādāmā informācija un iesniedzamie dokumenti

1. Jānorāda informācija par lauksaimniecības kultūraugu izmantošanas veidiem (EPS Vienotā iesnieguma 5.solis “Kultūraugu izmantojums”), ja:
 - 1.1. lauksaimnieks pretendē arī uz BSA par proteīnaugiem un tos audzē arī enerģijas ieguvei (skat. 5E apakšnodaļu) vai
 - 1.2. saimniecībā aramzemes platība ir 10 ha vai vairāk.
2. Piesakot kaņepju platības (skat. 5F apakšnodaļu):
 - 2.1. deklarācija “VPM/MLS deklarētās kaņepju sējplatības” (EPS Vienotā iesnieguma 4.solis “Kaņepju sējplatības”);
 - 2.2. iesēto kaņepju šķirnes sēklu iepakojumu oficiālās etiķetes oriģinālu vai kaņepju saglabājamās šķirnes sēklu iepakojuma etiķetes oriģinālu.
3. Īsirtmeta atvasāju sugu stādu izcelsmes apliecinājuma kopija, ja VPM piesaka īsirtmeta atvasāju sugu platības (skat. 5D apakšnodaļu).

6D VPM likme

Atbalsta likme tiks aprēķināta, VPM finansējumu (aploksni), dalot ar kārtējā gada atbalsttiesīgo hektāru skaitu. VPM 2018.gada likme tiks aprēķināta rudenī.

VPM likmes aprēķins 2017.gadā bija:

VPM aploksne (kopējais finansējums 2017.gadā), EUR:	123 537 000 EUR
VPM atbalsttiesīgā platība:	1 709 502,05 ha
VPM likme, EUR/ha	123 537 000 / 1 709 502,05 = 72,26

7. MAKSĀJUMS PAR KLIMATAM UN VIDEI LABVĒLĪGĀM LAUKSAIMNIECĪBAS PRAKSĒM (Zaļināšanas maksājums)

7A Zaļināšanas prakses

Zaļināšanas maksājuma mērķis ir palielināt lauksaimnieku ieguldījumu vides stāvokļa uzlabošanā, ievērojot trīs lauksaimniecības prakses:

- kultūraugu dažādošana (skat. 8.nodaļu);
- ekoloģiski nozīmīgu platību (ENP) izveidošana / uzturēšana (skat.9.nodaļu);
- esošo ilggadīgo zālāju saglabāšana (skat.10.nodaļu).

7B Pieteikšanās Zaļināšanas maksājumam

Piesakoties VPM, lauksaimnieks vienlaicīgi piesakās arī ZAL. VPM un ZAL lauksaimnieks var saņemt, ja līdz **22.05.2018.**, bet ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.06.2018., LAD elektroniskajā pieteikšanās sistēmā iesniedz Vienoto iesniegumu (nepieciešamības gadījumā arī citus papildu dokumentus) atbilstoši 4.nodaļā norādītajai kārtībai.

Piesakoties MLS, lauksaimniekam nav tiesību pieteikties VPM un ZAL!

7C Galvenie nosacījumi

Lauksaimniekiem zaļināšanas prasības ir jānodrošina uz visiem īpašumā vai tiesiskajā valdījumā (lietošanā) esošajiem atbalsttiesīgajiem hektāriem, t.sk. uz tiem, kas tiek pieteikti ar atzīmi "Platība bez atbalsta". Izvēloties saimniecībai atbilstošo aramzemes platību no 7.1.tabulā minētajiem variantiem var noskaidrot, vai un cik lielā mērā saimniecībā būs jāievēro zaļināšana.

Pēc LAD pieprasījuma papildu iesniedzamie dokumenti:

- deklarācija par attiecīgajā platībā audzētiem kultūraugiem (k.k. 871, 872, 811), ja saimniecības aramzemes platība ir 10 ha vai vairāk;
- pierādījumi, ka platība, kuru aizņem ainavas elementi (dižkoki, dižakmeņi, aizsargājamas alejas, koki vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes, dīķi, grāvji) ir īpašumā vai tiesiskajā valdījumā (lietošanā) 15.06.2018.

7.1.tabula: Zaļināšanas prasību noteikšanas shēma

Saimniecības aramzemes platība 2018.gadā	Vai saimniecībā 2018.gadā jāievēro kultūraugu dažādošana?	Vai saimniecībā 2018.gadā jāizveido/jāuztur ENP?	Vai jā saglabā esošie ilggadīgie zālāji?	
mazāk par 10 ha	Nē	Nē	Jā	1. Neuzaramais zālājs <i>Lauksaimnieks nedrīkst uzart vai pārveidot ilggadīgos zālājus, kas atzīti par aizsargājamiem ekoloģiski jutīgiem zālājiem (ES nozīmes zālāju biotopi vai putnu dzīvotnes)!</i>
10,00 – 15,00 ha	Jā – vismaz 2 kultūraugi (galvenais kultūraugs ne vairāk par 75% no aramzemes platības)	Nē	Jā	
15,01 – 30,00 ha	Jā – vismaz 2 kultūraugi (galvenais kultūraugs ne vairāk par 75% no aramzemes platības)	Jā ENP jāatbilst 5% no deklarētās saimniecības aramzemes	Jā	2. Ilggadīgo zālāju īpatsvara saglabāšana <i>Ja ilggadīgo zālāju platības īpatsvars valstī samazināsies vairāk par 5% salīdzinājumā ar atsaucē vērtību, kas tika noteikta 2015.gadā, lauksaimniekam pēc LAD pieprasījuma uzartās ilggadīgo zālāju platības būs jāpārveido atpakaļ par ilggadīgajiem zālājiem!</i>
vairāk par 30 ha	Jā – vismaz 3 kultūraugi (galvenais kultūraugs ne vairāk par 75% un divi galvenie kopā ne vairāk par 95% no aramzemes platības)	Jā ENP jāatbilst 5% no deklarētās saimniecības aramzemes	Jā	

Ilggadīgo zālāju saglabāšanas prasība jāievēro arī saimniecībās, kurās aramzeme ir mazāk par 10 ha!

Zaļināšanas prasības nav attiecināmas uz:

- 1) bioloģiski sertificētām saimniecībām vai bioloģiski sertificētām platībām;
- 2) saimniecībām, kuru aramzemes platības ir mazākas par 10 ha un kurās nav zālāju.

Ja uz saimniecību netiks attiecinātas zaļināšanas prasības, šīs saimniecības zaļināšanas maksājumu par visu platību saņems automātiski!

Ja daļa no saimniecības platības ir bioloģiski sertificēta, tad zaļināšanas prasības nav attiecināmas tikai uz bioloģiski sertificētām platībām. Pārējās saimniecības platībās, kas nav bioloģiski sertificētas, zaļināšanas prasības ir jānodrošina.

Piemēram:

Ja saimniecībā pavisam ir 15 ha aramzemes, no kuriem 5 ha ir bioloģiski sertificēti, bet 10 ha nav sertificēti, tad šādā saimniecībā ne-bioloģiskajos 10 ha būs jāievēro kultūraugu dažādošanas prasība, t.i., tur jāaudzē vismaz divi kultūraugi, no kuriem galvenais ne vairāk par 75%. Savukārt ENP prasība uz šādu saimniecību neattieksies, jo ne-bioloģiskās aramzemes platība nav vairāk par 15 ha.

Saimniecībām piemērojamie atbrīvojumi no kultūraugu dažādošanas un ENP izveidošanas vai uzturēšanas prasības ievērošanas ir aprakstīti 8E un 9F apakšnodaļās. Saimniecībām, kurās minētie atbrīvojumi nav piemērojami, jāievēro zaļināšanas prasības. Ja minētās prasības netiks ievērotas, lauksaimnieks zaudēs daļu vai pat visu zaļināšanas maksājumu.

7D EPS solis “Zaļināšanas prasības”

EPS Vienotā iesnieguma 2.solī “Zaļināšanas prasības”:

- aramzemes laukiem var pievienot ainavas elementus;
- var redzēt zaļināšanas prasību izpildes rezultātu (ja pēc datu ievades tiks noteikts, ka saimniecībā nav ievērotas zaļināšanas prasības, tiks uzrādīti brīdinājumi).

Vienoto iesniegumu var iesniegt arī gadījumos, ja zaļināšanas prasības nav izpildītas!

Rezultāts

1. Ilggadīgā zālāja

Prasība
Nedrīkst pārvērst un uzstāt ilgādgadīgo zālāju vides jutīgās teritorijās, kas ir atzīti par ES nozīmes zālāju biotopiem (BOU2) un ir iekļauti LAU lauku reģistrā ar sekojošiem apzīmējumiem pa zālāju ražības klasēm:
1:0, 2:0, 3:0, 4:0
5:0 nozīmē pārkāpuma gadījumā, var tikt piemērots atbilstoša apjoma samazinājums.

2. Kultūraugu dažādošana - Saimniecībā prasība nav izpildīta

Nosaukums	Aprēķins	Rezultāts
Kultūraugu skaits aramzemes platībā : Ja saimniecības aramzemes platība ir no 10ha līdz 30ha, tad aramzemes platībā jāaudzē vismaz 2 kultūraugi, no kuriem galvenais kultūraugs nav vairāk par 75%.	Kopējā aramzemes platība (A) : Galvenais kultūraugs (B) : Galvenā kultūrauga proporcija aramzemes platībā : Max.pieļaujamā platība (galvenā kultūra) :	1 15.52 ha 15.52 ha (Mieži, vasaras) $8/15.52 \times 100 = 51.55\%$ 11.64 ha
		Saimniecībā prasība nav izpildīta

Saimniecībā kultūraugu dažādošanas prasība nav izpildīta

3. Atbilstība ENP prasībām - Saimniecībā prasība ir izpildīta

Situācija saimniecībā	Aprēķins	Rezultāts
Saimniecības aramzemes platība ir lielāka par 15ha un saimniecībā ir nodrošināta ENP vismaz 5% apmērā no aramzemes platības	Kopējā aramzemes platība (A) : no papaves : no slāpekli piesaistošajiem kultūraugiem : no ainavu elementiem : no starpkultūrām : Aprēķinātā ENP : Nepieciešamā ENP :	15.52 ha 0.00% = 0.00 ha 0.00% = 0.00 ha 1.319400 = 1.32 ha 0.00% = 0.00 ha 1.32 ha 5% no A = 0.78 ha 5% no 15.52 = 0.78 ha
		Saimniecībā ENP izveidošanas un/vai uzturēšanas prasība ir izpildīta

Saimniecībā ENP izveidošanas un/vai uzturēšanas prasība ir izpildīta

Ja nepieciešams, sadaļā “ENP ainavas elementu uzskaitījums” būs iespējams laukam pievienot vai noņemt pievienoto ainavas elementu, iezīmēt vai dzēst laukmalas vai buferjoslas.

ENP ainavu elementu uzskaitījums ▲ AIZVĒRT

Ainavas elementus laukam var pievienot ZEMĀKI! (Atverot ENP ainavas elementu uzskaitījumu.)

“ENP ainavas elementu uzskaitījums” sarakstā ir iekļauti tie aramzemes lauki, kuriem ir iespējams pievienot ainavas elementu, un tie lauki, kuriem ENP tiek nodrošināts no kultūras.

VIDEO: Ainavas elementu pievienošana VIDEO: Ainavas elementu noņemšana

Nr	Bloka numurs	Platība (ha)	Kultūras kods	Pagasts ar atbrīvojumu	Kultūraugu atbilstība					ENP aprēķins		
					Aramzeme	Slāpekli piesaistošie kultūraugi	Aramzemes sētie zālāji	Pāksaugi	Starpkultūras	Kultūraugam aprēķinātā ENP (ha)	Ainavu elementiem aprēķinātā ENP kopplatība (ha)	Laukam aprēķinātā ENP kopplatība (ha)
1	55251-31368	15,52	131: Mieži, vasaras	Nē	Jā	Nē	Nē	Nē	Nē	0.000000	1.319400	1.319400
ENP ainavu elements			Platība/garums	Mērvienība	Ainavu elementa ENP koeficients			Ainavu elementam aprēķinātā kopplatība (ha)				
E02 - Laukmalas			541.00	m	9.00			0.486900				
E02 - Laukmalas			925.00	m	9.00			0.832500				
Kopā:		15,52	-	0.00	15,52	0.00	0.00	0.00	0.00	0.000000	1.319400	1.319400

Saglabāt un atgriezties sadaļā “Vienotais iesniegums”

Saglabāt un aprēķināt atbilstību

Saglabāt un turpināt

8. KULTŪRAUGU DAŽĀDOŠANA

8A Kultūraugu dažādošanas prasība

Kultūraugu dažādošanas mērķis ir veicināt pastiprinātu vides aizsardzību, jo īpaši augsnes kvalitātes uzlabošanas jomā. Kultūraugu dažādošana no 2015.gada ir obligāta prasība visā Latvijas teritorijā.

Kultūraugu dažādošanas prasība nav attiecināma uz:

- bioloģiski sertificētām saimniecībām vai bioloģiski sertificētām platībām;
- saimniecībām, kuru aramzemes platības ir mazāka par 10 ha un nav zālāju.

Šādas saimniecības zaļināšanas maksājumu saņems automātiski!

Ja saimniecībā aramzeme ir 10 ha un vairāk, lauksaimniekam jāievēro kultūraugu dažādošanas prasība, audzējot aramzemē noteiktu skaitu kultūraugu un ievērojot to attiecību (skat. 8.1.tabulu), ja vien saimniecībai nav piemērojams izņēmums (skat. 8E apakšnodaļu).

8.1.tabula: Kultūraugu dažādošanas prasības noteikšanas shēma

Saimniecības aramzemes platība 2018.gadā	Cik kultūraugi jāaudzē?	Kāda kultūraugu attiecība jānodrošina?
mazāk par 10 ha		kultūraugu dažādošanas prasība netiek attiecināta
no 10,00 ha līdz 30,00 ha	vismaz 2 kultūraugi	galvenais kultūraugs ne vairāk par 75% no aramzemes platības
vairāk par 30 ha	vismaz 3 kultūraugi	galvenais kultūraugs ne vairāk par 75% un divi galvenie kopā ne vairāk par 95% no aramzemes platības

8B Atsevišķā kultūrauga definīcija kultūraugu dažādošanas prasības kontekstā

2018.gadā deklarējamo kultūraugu sarakstu skat. 27.nodaļā. Savukārt 8.2.tabulā ir norādīti kultūraugu veidi, kas kultūraugu dažādošanas prasības nodrošināšanai tiks uzskatīti par vienu atsevišķu kultūraugu.

8.2.tabula: Atsevišķā kultūrauga definīcija

Atsevišķs kultūraugs ir:	Skaidrojums/piemērs
a) atšķirīgas ģints kultūraugs, kas definēts kultūraugu botāniskajā klasifikācijā	Piemēram, mieži (<i>Hordeum</i>) un kvieši (<i>Triticum</i>). No 2018.gada speltas kvieši tiks uzskatīti par atsevišķu kultūraugu. Detalizētu informāciju skatīt 8F apakšnodaļā.
b) kultūraugi, kas pieder pie kādas no: • krustziežu dzimtas sugas, • nakteņu dzimtas sugas, • ķirbjaugu dzimtas sugas	Piemēram, ja saimniecībā tiek audzēti kartupeļi un tomāti, kas abi pieder nakteņu dzimtai, tad kultūraugu dažādošanas prasības izpildei tie tiks uzskatīti par diviem atsevišķiem kultūraugiem, jo pieder atšķirīgām sugām. Detalizētu informāciju skatīt 8H apakšnodaļā.
c) papuvē esoša zeme	Detalizētu informāciju skatiet 5.1.tabulā un 9D apakšnodaļā.
d) stiebrzāles vai citi lopbarības zālaugi (tīrsējā vai maisījumos)	Detalizētu informāciju skatiet 8G apakšnodaļā.
e) ziemāji un vasarāji	Tos uzskata par atšķirīgiem kultūraugiem, pat ja tie pieder pie vienas ģints. Piemēram, vasaras kvieši un ziemas kvieši kultūraugu dažādošanas prasības izpildei tiks uzskatīti par diviem atsevišķiem kultūraugiem. No 2018.gada arī speltas kvieši tiek uzskatīti par atsevišķu kultūraugu.
f) kultūraugi, kas audzēti, izmantojot sēklu maisījumus	Neatkarīgi no maisījumā iekļautajiem kultūraugiem, uzskata par platībām, kas aizņemtas ar vienu kultūraugu.

Stiebrzāles vai citi lopbarības zālaugi (tīrsējā vai maisījumos)

Latvijā izplatītākās stiebrzāles un lopbarības zālaugi norādīti 8G apakšnodaļā. Kultūraugu dažādošanas prasības izpildei par atsevišķiem kultūraugiem sugu un apakšsugu līmenī tiks uzskatīti:

- 1) tīrsējā sēti tauriņzieži;
- 2) tīrsējā sētas stiebrzāles vai tauriņzieži, kas tiek izmantoti zālāju sēklaudzēšanai un ir pieteikti lauku apskatei VAAD.

Ja iepriekš minētie kultūraugi tiks audzēti savstarpējos maisījumos un tie augsekā būs iekļauti ne vairāk kā 5 gadus, tie tiks uzskatīti par aramzemē sētiem zālājiem.

Piemēram:

- 1) ja saimniecībā sēklas ieguvei tiks audzēti ragainais vanagnadziņš un pļavas timotiņš, tad tiks uzskatīts, ka saimniecībā tiek audzēti divi kultūraugi;
- 2) ja saimniecībā tiks audzēts sarkanā āboliņa un pļavas timotiņa maisījums, tad tiks uzskatīts, ka saimniecībā tiek audzēts viens kultūraugs.

Atšķirīgas ģints kultūraugi

Kultūraugu dažādošanas prasības izpildei katrs atšķirīgas ģints kultūraugs tiks uzskatīts par vienu atsevišķu kultūraugu. Par atšķirīgiem kultūraugiem tiks uzskatīti arī ziemāji un vasarāji. Savukārt konkrētai ģintij piederošu sugu kultūraugi tiks uzskatīti par vienu kultūraugu. Latvijā izplatītākās kultūraugu ģintis un to sugas ir norādītas 8F apakšnodaļā.

Piemēram:

- Ja saimniecībā tiek audzēti vasaras kvieši, speltas kvieši un ziemas kvieši, tad kultūraugu dažādošanas prasības ievērošanas noteikšanai tiks uzskatīts, ka saimniecībā tiek audzēti trīs kultūraugi;
- Ja saimniecībā tiks audzēti puravi, ķiploki un maurloki, tad kultūraugu dažādošanas prasības ievērošanas noteikšanai tiks uzskatīts, ka saimniecībā tiek audzēts tikai viens kultūraugs.

Kultūraugi, kas pieder pie krustziežu, nakteņu vai ķirbjaugu dzimtas sugas

Kultūraugi, kas pieder kādai no krustziežu, nakteņu vai ķirbjaugu dzimtas sugām, kultūraugu dažādošanas prasības izpildei tiks uzskatīti par atsevišķu kultūraugu. Savukārt konkrētas sugas apakšsugai piederošie kultūraugi tiks uzskatīti par vienu kultūraugu. Latvijā izplatītākās kultūraugu sugas un to apakšsugas ir norādītas 8H apakšnodaļā.

Piemēram:

- Ja saimniecībā tiek audzēti kāposti, rāceņi, tomāti un gurķi, tad kultūraugu dažādošanas prasības ievērošanas noteikšanai tiks uzskatīts, ka saimniecībā tiek audzēti četri kultūraugi;
- Ja saimniecībā tiks audzēti ziedkāposti, brokoļi un Pekinas kāposti, tad kultūraugu dažādošanas prasības ievērošanas noteikšanai tiks uzskatīts, ka saimniecībā tiek audzēts viens kultūraugs.

8C Kultūraugu audzēšanas periods

Periodā no 15.jūnija līdz 31.augustam kultūraugiem jāatrodas vai arī to atliekām jābūt redzamām uz lauka pēc ražas novākšanas! Tas nepieciešams, lai LAD varētu pārlicināties, ka Vienotajā iesniegumā deklarētie kultūraugi ir auguši noteiktajā platībā.

Kultūraugs, kas nodrošina saimniecības atbrīvojumu no kultūraugu dažādošanas prasības izpildes, jā saglabā uz lauka līdz 31.augustam!

8D Kā pareizi pieteikt kultūraugus, kas nav norādīti kultūraugu sarakstā?

Aramzemē audzētie kultūraugi (k.k. 872)

Ja saimniecības aramzemē tiek audzēti kultūraugi, kas nav atrodami kultūraugu sarakstā, Vienotajā iesniegumā tie jādeklarē kā “Pārējie kultūraugi sēti tīrsējā aramzemē” (k.k. 872). Ja saimniecības aramzemes platība ir vismaz 10 ha, tad pēc LAD pieprasījuma lauksaimniekam būs jāiesniedz papildu deklarācija par katru atsevišķo kultūraugu un tā aizņemto platību.

Ilggadīgie stādījumi (k.k. 952)

Ja saimniecībā tiek audzēti kultūraugi, kas ir ilggadīgie stādījumi un nav atrodami kultūraugu sarakstā, Vienotajā iesniegumā tie jādeklarē kā “Citur neminēti ilggadīgie stādījumi” (k.k. 952).

Jauktu kultūraugu audzēšana

Ja galvenajam kultūraugam pasējā tiek audzēts otrs kultūraugs, uzskata, ka platību aizņem tikai galvenais kultūraugs un Vienotajā iesniegumā jādeklarē galvenā kultūrauga kods.

Kultūraugu maisījumi (k.k. 873)

Platības, kurās iesēts sēklu maisījums, uzskata par platībām, kas aizņemtas ar vienu kultūraugu, neatkarīgi no maisījumā iekļautajiem kultūraugiem. Vienotajā iesniegumā tie jādeklarē kā “Pārējie citur neminētie kultūraugi sēti kā kultūraugu maisījums aramzemē” (k.k. 873).

Vasarāji ar pasēju

Labības vai labības un proteīnaugu pasējā sēts zālājs (stiebrzāles vai tauriņzieži) Vienotajā iesniegumā jādeklarē kā vasarāji.

Kultūraugi nelielā platībā (piemājas dārzi)

Ja saimniecībā tiek audzēti dažādi kultūraugi nelielā platībā (vienā laukā) un katrs no kultūraugiem aizņem mazāk par 0,3 ha, piesakoties atbalstam, Vienotajā iesniegumā tie jādeklarē kā “Dažādi kultūraugi nelielā aramzemes platībā vai vairāki kultūraugi audzēti vienlaidu laukā, ja katrs no kultūraugiem attiecīgajā laukā aizņem mazāk par 0,3 ha” (k.k. 811). Ar šo kodu var deklarēt piemājas dārzus. Ja saimniecības aramzemes platība ir vismaz 10 ha, tad pēc LAD pieprasījuma lauksaimniekam būs jāiesniedz papildu deklarācija par katru atsevišķo kultūraugu un tā aizņemto platību.

8E Izņēmumi attiecībā uz kultūraugu dažādošanas prasības izpildi

Saimniecība ir atbrīvota no kultūraugu dažādošanas prasības ievērošanas, ja:

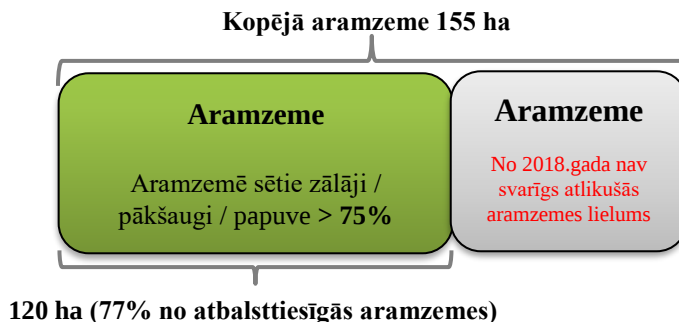
- saimniecībā nozīmīgu daļu no platības aizņem aramzemē sētie zālāji, pākšaugi vai papuve (skat. 1.izņēmumu);
- saimniecībā nozīmīgu daļu no platības aizņem ilggadīgie zālāji vai aramzemē sētie zālāji (skat. 2.izņēmumu);
- saimniecībā vairāk par 50% no aramzemes nebija deklarēta iepriekšējā gadā un VISĀ saimniecības aramzemē aug citi kultūraugi, salīdzinot ar iepriekšējo gadu (skat. 3.izņēmumu).

No 2018.gada ir atcelts 30 ha ierobežojums atlikušajai aramzemei, t.i., ja saimniecībā vairāk par 75% ir zālāji, papuve vai pākšaugi, tad nav nozīmes atlikušās aramzemes lielumam un šādas saimniecības ir atbrīvotas no kultūraugu dažādošanas prasībām.

1.izņēmums

Saimniecība ir atbrīvota no kultūraugu dažādošanas prasības, ja **vairāk par 75% no aramzemes** ir:

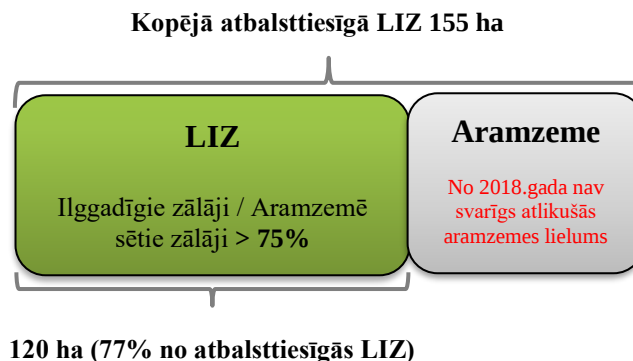
- aramzemē sētie zālāji;
- pākšaugi;
- papuve;
- iepriekš minēto elementu kombinācija.

2.izņēmums

Saimniecība ir atbrīvota no kultūraugu dažādošanas prasības ievērošanas, ja **vairāk par 75% no atbalsttiesīgās LIZ** ir:

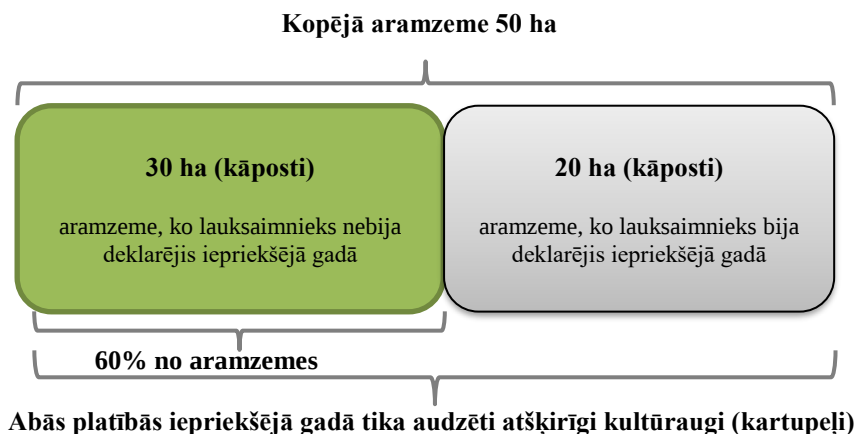
- ilggadīgie zālāji;
- aramzemē sētie zālāji;
- iepriekš minēto elementu kombinācija.

3.izņēmums

Saimniecībā vairāk par 50% no aramzemes ir iegūta no jauna (lauksaimnieks to nebija deklarējis savā iepriekšējā gada Vienotajā iesniegumā) un visā aramzemē aug citi kultūraugi, salīdzinot ar iepriekšējo gadu.

Ja vairāk par 50% no deklarētās aramzemes ir platība, kas nebija deklarēta lauksaimnieka Vienotajā iesniegumā iepriekšējā gadā, un visā saimniecības aramzemē (gan iepriekšējā gadā deklarētajā, gan no jauna iegūtajās un deklarētajās platībās kārtējā gadā) tiek audzēti tādi kultūraugi, kas atšķiras no iepriekšējā kalendārajā gadā audzētajiem. Šajā gadījumā lauksaimniekam LAD jāiesniedz rakstisks iesniegums brīvā formā.

Kultūraugu ģints	Ģints latīņu valodā	Kultūraugi ¹⁾
Graudaugi		
Auzas	<i>Avena</i>	Sējas auzas
Kvieši, vasaras ²⁾	<i>Triticum</i>	Mīkstie kvieši, cietie kvieši
Kvieši, ziemas ²⁾	<i>Triticum</i>	Mīkstie kvieši
Kvieši, speltas ²⁾	<i>Triticum spelta</i>	Speltas kvieši
Mieži, vasaras ²⁾	<i>Hordeum</i>	Vasaras mieži
Mieži, ziemas ²⁾	<i>Hordeum</i>	Ziemas mieži
Rudzi	<i>Secale</i>	Rudzi
Tritikāle, vasaras ²⁾	<i>Triticosecale</i>	Vasaras tritikāle
Tritikāle, ziemas ²⁾	<i>Triticosecale</i>	Ziemas tritikāle
Griķi	<i>Fagopyrum</i>	Sējas griķi
Pākšaugi		
Zirņi	<i>Pisum</i>	Zirņi, dārza zirņi, cukurzirņi, lobāmie zirņi
Soja	<i>Glycine</i>	Soja
Lupīna	<i>Lupinus</i>	Saldā jeb dzeltenā lupīna, šaurlapu lupīna, baltā lupīna
Seradella	<i>Ornithopus</i>	Seradella
Vīķi, vasaras ²⁾	<i>Vicia</i>	Vasaras vīķi, lauka pupas, dārza (cūku) pupas
Vīķi, ziemas ²⁾	<i>Vicia</i>	Ziemas vīķi
Parastās jeb dārza pupiņas	<i>Phaseolus</i>	Dārza pupiņas, daudzziēdu pupiņas jeb puķu pupas, sviesta jeb Limas pupiņas
Lēcas	<i>Lens</i>	Lēcas
Austrumu galega	<i>Galega</i>	Austrumu galega
Elļas augi un šķiedraugi		
Ķīmenes	<i>Carum</i>	Ķīmenes
Kaņepes	<i>Cannabis</i>	Sējas kaņepes
Lini	<i>Linum usitatissimum</i>	Elļas lini, šķiedras lini
Rapsis, vasaras ²⁾	<i>Brassica napus</i>	Vasaras rapsis, galda kāļi, lopbarības kāļi
Rapsis, ziemas ²⁾	<i>Brassica napus</i>	Ziemas rapsis
Dārzeni, saknaugi, zaļmasas augi		
Kukurūza	<i>Zea</i>	Parastā kukurūza, cukurkukurūza
Malva	<i>Malva</i>	Malva
Salāti	<i>Lactuca</i>	Dārza salāti, lapu salāti, galviņsalāti, romiešu salāti, ledussalāti
Bietes	<i>Beta</i>	Cukurbietes, lopbarības bietes, galda bietes, mangolds jeb lapu bietes
Burkāni	<i>Daucus</i>	Galda un lopbarības burkāni
Pastinaks	<i>Pastinaca</i>	Pastinaks
Artišoks	<i>Cynara</i>	Artišoki, lapu artišoki
Topinambūrs	<i>Helianthus</i>	Saulespuķe, parastā saulgrieze, topinambūrs
Sīpoli	<i>Allium</i>	Puravi, dārza sīpoli, lielloku sīpoli, šalotes sīpoli, ķiploki, maurloki, lociņi
Fenhelis	<i>Foeniculum</i>	Parastais fenhelis
Koriandrs	<i>Coriandrum</i>	Sējas koriandrs
Dille	<i>Anethum</i>	Parastā dille
Pētersīļi	<i>Petroselinum</i>	Lapu pētersīļi, sakņu pētersīļi
Selerijas	<i>Apium</i>	Sakņu selerijas, lapu selerijas, kātu selerijas
Cigoriņš	<i>Cichorium</i>	Lapu cigoriņš, sakņu cigoriņš, Vitlufa cigoriņš
Baziliks	<i>Ocimum</i>	Parastais baziliks
Piparmētra	<i>Mentha</i>	Piparmētra
Spināti	<i>Spinacia</i>	Spināti
Skābenes	<i>Rumex</i>	Skābenes
Nektāraugi, ārstniecības augi		
Ežziēde	<i>Echinops</i>	Apalgalvas ežziēde
Biškrēsliņš	<i>Tanacetum</i>	Parastais biškrēsliņš
Raudene	<i>Origanum</i>	Parastā raudene, majorāns
Salvija	<i>Salvia</i>	Ārstniecības salvija
Mārsils jeb timiāns	<i>Thymus</i>	Mazais mārsils, lielais mārsils
Kaķumētra	<i>Napeta</i>	Kaķumētra
Kumelīte	<i>Chamomilla</i>	Ārstniecības kumelīte
Kliņģerīte	<i>Calendula</i>	Ārstniecības kliņģerīte
Facēlija	<i>Phacelia</i>	Facēlija

¹⁾ Kultūraugu dažādošanas nodrošināšanai, vienā rindā apkopotie kultūraugi tiks uzskatīti par vienu kultūraugu.

²⁾ Kultūraugu dažādošanas prasības izpildei speltas kviešus, kā arī vasaras un ziemas kultūraugus uzskata par atšķirīgiem kultūraugiem, pat ja tie pieder pie vienas ģints.

8G Stiebrzāles vai citi lopbarības zālaugi (tīrsējā vai maisījumos)

Kultūraugu suga	Sugas nosaukums latīņu valodā	Apakšsugas ¹⁾
Āboliņš	<i>Trifolium</i>	Sarkanais āboliņš, bastarda āboliņš, baltais āboliņš
Ragainie vanagnadziņi	<i>Lotus corniculatus</i>	Ragainie vanagnadziņi
Airene	<i>Lolium</i>	Viengadīgā airene, ganību airene, hibrīdā airene jeb auzeņairene
Timotiņš	<i>Phleum</i>	Timotiņš
Kamolzāle	<i>Dactylis</i>	Kamolzāle
Auzene	<i>Festuca</i>	Plāvas auzene, niedru auzene, sarkanā auzene, aitu auzene
Lāčauza	<i>Bromus</i>	Bezakotu lāčauza, mīkstā lāčauza
Plāvas lapsaste	<i>Alopecurus</i>	Plāvas lapsaste
Skarene	<i>Poa</i>	Plāvas skarene, purva skarene, parastā skarene
Smilga	<i>Agrostis</i>	Parastā smilga, baltā smilga

¹⁾ kultūraugu dažādošanas nodrošināšanai, tīrsējā sēti tauriņzieži vai zālāji, kas tiek izmantoti zālāju sēklaudzēšanai, tiks uzskatīti par atsevišķiem kultūraugiem sugu un apakšsugu līmenī.

8H Kultūraugi, kas pieder pie krustziežu, nakteņu vai ķirbjaugu dzimtas sugas

Nakteņu (Solanaceae) dzimtā ietilpstošo sugu augi:		
Kultūraugu suga	Sugas nosaukums latīņu valodā	Kultūraugi ¹⁾
Kartupeļi	<i>Solanum tuberosum</i>	Kartupeļi
Tomāti	<i>Solanum lycopersicum</i>	Tomāti
Baklažāns	<i>Solanum melongena</i>	Baklažāns
Paprika	<i>Capsicum annuum</i>	Paprika
Čili pipars	<i>Capsicum baccatum</i>	Čili pipars
Krustziežu (Brassicaceae) dzimtā ietilpstošo sugu augi:		
Kultūraugu suga	Sugas nosaukums latīņu valodā	Kultūraugi ¹⁾
Kāposti	<i>Brassica</i>	Ziedkāposti, galviņkāposti (baltie, sarkanie), rožu jeb Briseles kāposti, kolrābji, spargelkāposti, virziņkāposti, lapu kāposti, brokoļi, kacenkāposti jeb lopbarības kāposti, Pekinas kāposti
Rācenis	<i>Brassica rapa</i>	Tīruma rācenis, lauka rācenis, Ķīnas kāposts, turnepsis (lopbarības rācenis), ripsis
Rapsis	<i>Brassica napus</i>	Vasaras rapsis, kāļi, lopbarības kāļi
Rapsis	<i>Brassica napus</i>	Ziemas rapsis
Ripsis	<i>Brassica campestris</i>	Ripsis
Sareptas sinepes	<i>Brassica juncea</i>	Sareptas (zilganās) sinepes
Baltās sinepes	<i>Sinapsis alba</i>	Baltās sinepes
Melnās sinepes	<i>Brassica nigra</i>	Melnās sinepes
Rukola	<i>Eruca sativa</i>	Rukola
Redīsi	<i>Raphanus sativus</i>	Redīsi, melnie rutki, eļļas rutki
Mārrutki	<i>Armoracia rusticana</i>	Mārrutki
Ķirbjaugu (Cucurbitaceae) dzimtā ietilpstošo sugu augi:		
Kultūraugu suga	Sugas nosaukums latīņu valodā	Kultūraugi ¹⁾
Dārza ķirbji	<i>Cucurbita pepo</i>	Parastais ķirbis, kabači, patisoni, cukīni
Viġlapu ķirbji	<i>Cucurbita ficifolia</i>	Viġlapu ķirbis
Lielaugu ķirbji	<i>Cucurbita maxima</i>	Lielaugu ķirbis
Muskata ķirbji	<i>Cucurbita moschata</i>	Muskata ķirbis, sviesta ķirbis
Arbūzi	<i>Citrullus lanatus</i>	Arbūzs
Gurķi	<i>Cucumis sativus</i>	Gurķis
Melones	<i>Cucumis melo</i>	Melone

¹⁾ Kultūraugu dažādošanas nodrošināšanai, vienā rindā apkopotie kultūraugi tiks uzskatīti par vienu kultūraugu.

9. EKOLOĢISKI NOZĪMĪGU PLATĪBU IZVEIDOŠANA VAI UZTURĒŠANA

9A Ekoloģiski nozīmīgu platību (ENP) izveidošanas vai uzturēšanas prasība

ENP ir platības un ainavu elementi, kas labvēlīgi ietekmē klimatu un vidi. ENP izveidošanas un uzturēšanas mērķis ir bioloģiskās daudzveidības aizsargāšana un uzlabošana saimniecībā, un tā ir obligāta prasība visā Latvijā no 2015.gada.

Ekoloģiski nozīmīgu platību izveidošanas un/vai uzturēšanas prasība netiek attiecināta uz:

- bioloģiski sertificētām saimniecībām vai bioloģiski sertificētām platībām;
- saimniecībām, kuru aramzemes platības ir 15 ha vai mazāk un nav zālāju.

Šādas saimniecības zaļināšanas maksājumu saņems automātiski!

Ja saimniecībā aramzeme ir vairāk par 15 ha, lauksaimniekam jānodrošina, ka platības, kas atbilst vismaz 5% no deklarētās saimniecības aramzemes (t.sk. no ENP ainavas elementu, kuri neatrodas uz aramzemes, aizņemtās platības) ir ENP, ja vien saimniecībai nav piemērojams izņēmums (skat. 9F apakšnodaļu).

ENP, ko pilnībā ieskauj ilggadīgo zālāju vai stādījumu platības, netiks ņemtas vērā prasības nodrošināšanai (piemēram, koku vai krūmu puduris vai akmeņu kaudze vai dižakmens, ko pilnībā ieskauj ilggadīgie zālāji).

9B Ekoloģiski nozīmīgu platību deklarēšana EPS

ENP 5% apmērā var nodrošināt ar atsevišķiem kultūraugiem vai ainavas elementiem (skat. 9D un 9E.apakšnodaļu), ja tie ir lauksaimnieka īpašumā vai tiesiskajā valdījumā (lietošanā) 2018.gada 15.jūnijā.

EPS Vienotajā iesniegumā kā ENP varēs deklarēt vienīgi tos ainavas elementus, kas 2018.gada 3.aprīlī jau ir iekļauti LAD lauku reģistra ekoloģiski nozīmīgu platību slānī vai par kurām līdz 2018.gada 3.aprīlim iesniegts precizēšanas pieprasījums!

ENP, kas ir nemainīgas vismaz 3 gadus, ir ieliktas ENP slānī kā poligoni, un lauksaimnieks tās varēs izvēlēties kartē, piesakoties maksājumiem EPS. Piemēram, ENP slānī būs ielikti ENP prasībām atbilstošā lieluma dīķi, koki vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes, aizsargājamie dižkoki, dižakmeņi, alejas.

Laukmales un buferjoslas

ENP prasības izpildei gan laukmales, gan buferjoslas kartē varēs iezīmēt kā līnijas ar konkrētu garumu. Zīmēšana abiem elementiem ir identiska.

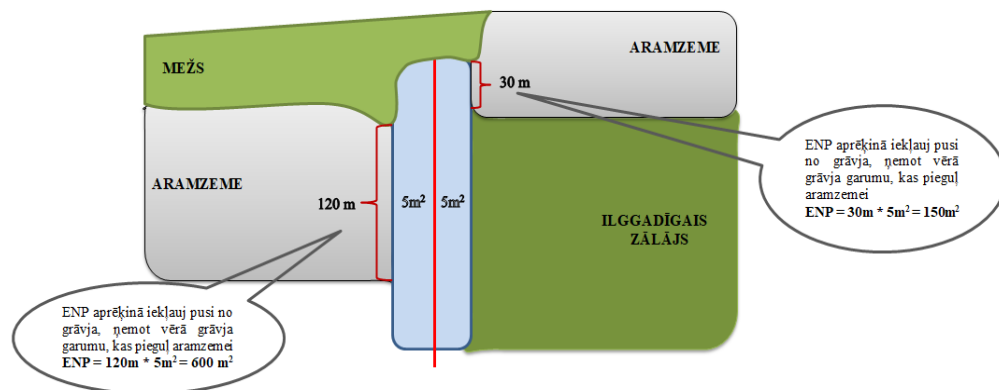
Grāvji

No 2018.gada par ENP tiks uzskatīti meliorācijas kadastra informācijas sistēmā esošie grāvji (valsts nozīmes ūdensnotekas posmi, novadgrāvji, kontūrgrāvji vai susinātājgrāvji), kas līdz kārtējā gadā **1.martam** ir iekļauti LAD lauku reģistra informācijas sistēmā (skat. 9D un 9E apakšnodaļu) un, kas piekļaujas aramzemes lauka malai. Aizpildot Vienoto iesniegumu EPS un 1.solī kartē iezīmējot lauku, automātiski tiks nolasīta ENP, kas iegūta no laukam pieguļošajiem atbilstošajiem grāvjiem. Kopējā ENP, kas iegūta no grāvjiem, būs apkopota Vienotā iesnieguma 2.solī "Zaļināšanas prasības".

Lauksaimnieks interneta mājaslapā www.melioracija.lv var pārliecināties, vai viņa īpašumā (vai valdījumā) esošais grāvis ir iekļauts meliorācijas kadastra informācijas sistēmā un LAD mājas lapā <https://karte.lad.gov.lv/> – vai grāvis ir iekļauts LAD lauku reģistra informācijas sistēmā.

ENP aprēķinā grāvis tiks iekļauts, ja:

- grāvis piekļaujas aramzemes lauka malai;
- no grāvja ass līdz lauka malai ir ne vairāk kā 10 m;
- minimālais grāvja garums ir 10 m.

Katram pieguļošam aramzemes laukam ENP aprēķinā iekļauj pusi no grāvja platuma (5m² vienam laukam un 5m² otram laukam par katru grāvja metru)

ENP kompensēšana

Ja pārbaudē uz vietas saimniecībā konstatē, ka kāda no deklarētajām ENP dabā neeksistē vai neatbilst ENP kritērijiem, tad lauksaimnieka rīcībā esošu platību, kas Vienotajā iesniegumā nav deklarēta kā ENP, bet atbilst ENP kritērijiem, un atrodas uz lauksaimnieka Vienotajā iesniegumā deklarētās LIZ, var izmantot, lai kompensētu trūkstošo ENP līdz deklarētajam ENP lielumam.

Starpkultūru deklarēšana ENP nodrošināšanai

Ja laukā pēc galvenā kultūrauga plāno sēt starpkultūru, tad EPS Vienotā iesnieguma B daļā jāveic atzīme pie “Saimniecībā kā zaļināšanas elements tiks izmantota starpkultūra”, bet C daļā pie attiecīgā lauka jāveic atzīme kolonnā “Starpkultūra”, nenorādot kultūraugu (skat. attēlu).

B Citas atbalsta shēmas

☐	Piesakos uz „Bioloģiskās lauksaimniecības” maksājumu (BLA)
☐	Tikai daļā saimniecības tiek izmantotas bioloģiskās saimniekošanas metodes (uz BLA atbalstu nepretendēju)
☐	Piesakos uz maksājumu “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus NEKTĀRA IEGUVEI” (SVIN)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par slaucamām govīm (SSG)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par kazām (SKZ)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par lieldiem (SLH)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par aitām (SAI)
☒	Saimniecībā kā zaļināšanas elements tiks izmantota starpkultūra
☐	Piesakos uz maksājumu gados jauniekiem lauksaimniekiem (JAL)

C Lauksaimniecībā izmantojamās zemes uzskaitē

Lauka numurs	Bloka numurs	Lauka zīmēšana	Lauka platība (ha)	Kultūras kods	Pamata atbalsta veids	BSA par platību	Agrovīdes atbalsta veidi: BDUZ, VSMD, RLZP, SVIN	BDUZ platība (ha)	ENP netiks izmantoti AAL	Starpkultūra (netiks izmantoti AAL)
1	66834-20150	Bloķi	3.33	131: Mieži, vasaras	VPM	Nepiesakos	Nepiesakos			☒

Graudaugu un zirņu vai vīķu maisījums ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju, kur proteīnaugi >50%” (k.k. 446)

EPS Vienotajā iesniegumā, deklarējot attiecīgo kultūraugu, jāizvēlas kultūrauga kods 4461, ja attiecīgā platība tiks izmantota ENP nodrošināšanai ar slāpekli piesaistošajiem kultūraugiem vai kultūrauga kods 4462, ja attiecīgā platība tiks izmantota ENP nodrošināšanai ar labības vai labības un proteīnaugu pasējā sētu zālāju. Ja platība netiks izmantota ENP nodrošināšanai, jāizvēlas viens no diviem kodiem: 4461 vai 4462.

9C Augu aizsardzības līdzekļu lietošanas aizliegums ekoloģiski nozīmīgajās platībās

No 2018.gada stājas spēkā **augu aizsardzības līdzekļu (turpmāk – AAL) lietošanas aizliegums** ekoloģiski nozīmīgajās platībās. AAL lietošana ir aizliegta platībās, kuras lauksaimnieks vēlas izmantot ENP nosacījuma izpildei. AAL lietošanas aizlieguma ilgums ir atkarīgs no ENP veida (skat. 9.1. tabulu).

9.1. tabula: AAL lietošanas aizlieguma ilgums atkarībā no ENP veida

ENP veids	AAL lietošanas aizlieguma ilgums
Papuve	• no kārtējā gada 15.janvāra līdz 15.jūlijam.
Labības vai labības un proteīnaugu pasējā sēts zālājs	• vismaz 8 nedēļas pēc galvenā kultūrauga ražas novākšanas, vai • līdz kārtējā gada 15.oktobrim, ja 8 nedēļu periods beidzas pirms šī datuma, vai • līdz nākamā galvenā kultūrauga iesēšanai.
Slāpekli piesaistoši kultūraugi	• no kultūraugu iesēšanas brīža līdz ražas novākšanai; • sēklas pirms sēšanas nedrīkst kodināt!
Starpkultūras	• no kārtējā gada 1.septembra līdz 31.oktobrim.

Lai platību varētu ieskaitīt zaļināšanas nosacījumu izpildē, lauksaimniekam Vienotajā iesniegumā C daļā pie attiecīgā lauka jāveic atzīme 10.kolonnā “Netiek izmantoti AAL”, ka laukā netiks lietoti AAL. Piemēram, ja lauksaimnieks Vienotajā iesniegumā deklarē papuvi, slāpekli piesaistošus kultūraugus vai vasarājus ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju, tad šādas platības tiks iekļautas ENP aprēķinā vienīgi tad, ja pie attiecīgā lauka būs veikta atzīme par AAL nelietošanu platībā un būs ievēroti visi atbilstības nosacījumi (skat. attēlu).

C Lauksaimniecībā izmantojamās zemes uzskaitē

Lauka numurs	Bloka numurs	Lauka zīmēšana	Lauka platība (ha)	Kultūras kods	Pamata atbalsta veids	BSA par platību	Agrovīdes atbalsta veidi: BDUZ, VSMD, RLZP, SVIN	BDUZ platība (ha)	ENP netiks izmantoti AAL
1	47539-25322	Bloķi	51.33	420: Zirņi	VPM	SAP	Nepiesakos		☒
2	47539-25322	Bloķi	36.22	410: Lauka pupas	VPM	SAP	Nepiesakos		☒
3	47539-25322	Bloķi	14.03	111: Kvieši, vasaras	VPM	Nepiesakos	Nepiesakos		
4	47539-25322	Bloķi	24.89	610: Papuve	VPM	Nepiesakos	Nepiesakos		
5	47539-25322	Bloķi	12.47	215: Sinepes	VPM	Nepiesakos	Nepiesakos		

ENP veidi	Atbilstības kritēriji
Papuve	➤ kārtējā gadā uzturēta vismaz no 15.janvāra līdz 15.jūlijam un šajā laikā papuve netiek izmantota lauksaimniecības produktu ražošanai vai dzīvnieku ganīšanai; ➤ nezāles tiek regulāri apkarotas, un augi, t.sk. zaļmēslojums, tiek iestrādāti augsnē līdz kārtējā gada 15.septembrim; ➤ augus pirms iestrādāšanas augsnē drīkst smalcināt; ➤ ja papuves aizņemtā platība iepriekšējā gadā deklarēta kā ilggadīgais zālājs, tad līdz kārtējā gada 30.maijam tā mehāniski jāapstrādā, platībā regulāri jāapkaro nezāles un augi jāiestrādā augsnē līdz kārtējā gada 15.septembrim; ➤ AAL aizliegts lietot no kārtējā gada 15.janvāra līdz 15.jūlijam.
Slāpekli piesaistoši kultūraugi	➤ slāpekli piesaistošie kultūraugi: lucerna, ragainais vanagnadziņš, āboliņš, lauka pupas, vīķi, zirņi, amoliņš, austrumu galega, lupīna, esparsete un soja; ➤ sēti tīrsējā vai maisījumos, kas veidoti: ✓ tikai no slāpekli piesaistošajiem kultūraugiem; ✓ ar graudaugiem vai stiebrzālēm, ja slāpekli piesaistošo kultūraugu īpatsvars pēc sēklas masas, augu skaita vai to zaļmasas ir lielāks par 50%; ➤ ja lauks robežojas ar ŪSIK ūdens objektu, gar to jāizveido vismaz 2 m plata josla, ko neizmanto lauksaimniecības produktu ražošanai, izņemot plaušanai un ganīšanai; ➤ AAL aizliegts lietot no kultūraugu iesēšanas brīža līdz ražas novākšanai; ➤ sēklas pirms sēšanas nedrīkst kodināt.
Labības vai labības un proteīnaugu pasēja sēts zālājs	➤ pasējā var sēt tīrsējā vai maisījumos šādus zālaugus: ✓ tauriņziežus, tostarp lucernu, ragaino vanagnadziņu, āboliņu, vīķi, amoliņu vai esparseti; ✓ stiebrzāles – daudziedu viengadīgā airene, ganību airene, hibrīdā airene, auzeņairene, pļavas timotiņš, kamolzāle, pļavas auzene, niedru auzene, sarkanā auzene, aitu auzene, rupjā auzene, bezakotu lācauza, mīkstā lācauza, pļavas lapsaste, pļavas skarene, purva skarene, parastā skarene, parastā smilga, baltā smilga vai ložņu smilga. ➤ AAL aizliegts lietot vismaz 8 nedēļas pēc galvenā kultūrauga ražas novākšanas vai līdz kārtējā gada 15.oktobrim, ja 8 nedēļu periods beidzas pirms šī datuma, vai līdz nākamā galvenā kultūrauga iesēšanai.
Starpkultūras	➤ platība, ko aizņem maisījumā sēti vismaz divi starpkultūru augi: vasaras rapsis, viengadīgā airene, baltās sinepes, eļļas rutks, auzas, facēlija, griķi, vasaras vīķi, ziemas vīķi, rudzi, pupas, zirņi vai lopbarības redīsi, kuri iesēti ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 1. septembrim; ➤ sējums jā saglabā vismaz līdz kārtējā gada 31.oktobrim; ➤ sēts divu kultūraugu maisījumā nozīmē – mazākumā esošā kultūrauga augu skaits ir vismaz 5 uz 1 m²; ➤ Vienotajā iesniegumā par kārtējo gadu un nākamo gadu attiecīgajā laukā deklarētais galvenais kultūraugs ir atšķirīgas sugas augs; ➤ Vienotajā iesniegumā starpkultūru nevar atzīmēt laukam, par kuru pieprasīts atbalsts RLZP aktivitātē; ➤ AAL aizliegts lietot periodā no 1.septembra līdz 31.oktobrim.
Ainavas elementi:	
laukmales un buferjoslas	➤ no 1 līdz 20 m platas joslas, kurās nav koku un krūmu dzinumu, kas vecāki par 1 gadu; ➤ neizmanto lauksaimniecības produktu ražošanai (tās var noganīt, applaut vai smalcināt, atstājot uz lauka); ➤ augu segums ir atšķirīgs no blakus esošās LIZ augu seguma; ➤ zālaugu botāniskais sastāvs ir atšķirīgs, ja laukmali vai buferjoslu aizņem zālaugi un tā izveidota gar aramzemē sēto zālāju vai papuvi; ➤ atrodas uz aramzemes vai blakus tai un garākā mala robežojas ar saimniecības aramzemes lauka malu.
dīķi	➤ no 0,01 līdz 1,5 ha platībā, tomēr ENP aprēķinā tiks iekļauta platība, kas nepārsniedz 0,3 ha; ➤ dīķa platībā var ieskaitīt 10 m piekrastes veģetācijas joslu; ➤ atrodas uz aramzemes vai robežojas ar to (dīķa robežai fiziski jā saskaras ar aramzemes robežu, ja aramzeme šos elementus neieskauj pilnībā); ➤ var atrasties ne vairāk kā 5 m attālumā no aramzemes, ja josla starp aramzemi un dīķi nav ilggadīgais zālājs vai ilggadīgais stādījums; ➤ starp dīķi un aramzemi var izvietot laukmali, kas ietverta atbalsttiesīgajā LIZ; ➤ tīlpnes no betona vai plastmasas netiek uzskatītas par ENP.
koku vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes	➤ zeme vismaz 0,01 ha platībā, ko aizņem koku vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes, ja attiecīgā platība nav iekļauta Valsts meža dienestā (VMD) kā mežs, tomēr ENP aprēķinā tiks iekļauta platība, kas nepārsniedz 0,3 ha; ➤ atrodas uz aramzemes vai robežojas ar to (ainavas elementa robežai fiziski jā saskaras ar aramzemes robežu, ja aramzeme šo elementu neieskauj pilnībā); ➤ aramzemei blakus esošu vienlaidu platību, ko aizņem koku vai krūmu puduris vai akmeņu kaudze, uzskata par ENP tikai tad, ja tā nepārsniedz 1,5 ha un nav mežs; ➤ var atrasties ne vairāk kā 5 m attālumā no aramzemes, ja josla starp aramzemi un šiem elementiem nav ilggadīgais zālājs vai ilggadīgais stādījums; ➤ starp šiem elementiem un aramzemi var izvietot laukmali, kas ietverta atbalsttiesīgajā LIZ.
aizsargājami dižkoki, dižakmeņi, alejas	➤ zeme zem aizsargājamiem dižkokiem, dižakmeņiem un alejām, kas aizsargājami saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu; ➤ atrodas uz aramzemes vai robežojas ar to; ➤ dižkoku un dižakmeņu robežām fiziski jā saskaras ar aramzemes robežu, ja aramzeme šos elementus neieskauj pilnībā; ➤ alejas garākajai malai fiziski jā saskaras ar saimniecības aramzemes malu; ➤ aleja atrodas ne vairāk kā 5 m attālumā no aramzemes un josla starp aramzemi un aleju nav ilggadīgais zālājs vai ilggadīgais stādījums.
grāvji	➤ LAD lauku reģistra informācijas sistēmā līdz kārtējā gada 1.martam iekļautie meliorācijas kadastra informācijas sistēmā reģistrētie valsts nozīmes ūdensnotekas posmi, novadgrāvji, kontūrgrāvji vai susinātājgrāvji; ➤ ENP aprēķinā iekļauj: ✓ pusi no grāvja platuma katram pieguļošam aramzemes laukam (5 m² vienam laukam un 5 m² otram laukam); ✓ grāvi, kas piekļaujas aramzemes lauka malai; ✓ grāvi, kura minimālais garums ir 10 m, un kuram no grāvja ass līdz lauka malai ir ne vairāk kā 10 m.

9E ENP devums un tiesības uz VPM

Dažādiem ENP veidiem ir atšķirīgs devums, tādēļ tā noteikšanai tiek izmantoti koeficienti (skat. 9.2.tabulu). Visi objekti kartēs tiks iezīmēti kā platības, izņemot laukmales un buferjoslas, kas kartē tiks attēlotas kā līnijas ar konkrētu garumu.

9.2. tabula. Dažādu ENP devums un tiesības uz VPM

Elements	Mēr- vienība	Faktiskā platība	Koefi- cients	ENP devums	Vai par šo platību var saņemt VPM?
Papuve	m ²	1 m ² papuves	1	1m ²	JĀ
Slāpekli piesaistoši kultūraugi	m ²	1 m ² slāpekli piesaistoši kultūraugi	1	1m ²	JĀ
Labības vai labības un proteīnaugu pasējā sēts zālājs	m ²	1 m ² labības vai labības un proteīnaugu pasējā sētu zālāju platība	0,3	0,3 m ²	JĀ
Starpkultūras	m ²	1 m ² starpkultūras	0,3	0,3 m ²	**)
Grāvji	m	1 m grāvja (viena puse)	5	5 m ²	NĒ***)
Laukmales vai buferjosla ^{*)} (1-20 m platas joslas)	m	1 m gara laukmales vai buferjosla	9	9 m ²	JĀ
Dīķi (ar piekrastes veģetāciju)	m ²	1 m ² dīķa	1,5	1,5 m ²	NĒ
Koku vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes	m ²	1 m ² koku vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes	1,5	1,5 m ²	NĒ
Aizsargājami dižkoki (par katru atsevišķu koku)	m ²	1 m ² dižkoka	1,5	1,5 m ²	JĀ
Aizsargājami dižakmeņi	m ²	1 m ² dižakmeņu	1	1 m ²	JĀ
Aizsargājamās koku alejas	m ²	1m ² koku alejas	2	2 m ²	JĀ

^{*)} neatkarīgi no faktiski atstātā platuma ENP aprēķins tiks veikts, izmantojot konstantu platumu – 6 m. Piemēram, gan 1 m, gan 20 m platu laukmali vai buferjoslu ENP aprēķinam uzskatīs par 6 m platu.

^{**)} VPM var saņemt par Vienotajā iesniegumā deklarēto galvenā kultūrauga aizņemto platību, kas audzis pirms starpkultūras.

^{***)} grāvji, kas nav platāki par 2 m ir iekļauti atbalsttiesīgajā platībā un par šo platību var saņemt VPM.

Piemērs, kad saimniecībā ENP nav nodrošināta

Deklarētās platības un kultūraugi arāmzemē	Kultūraugs	Platība	ENP nosacījums	ENP jānodrošina
	Auzas	55 ha	5%	2,75 ha

Deklarētās ENP	ENP veidi	Faktiskā platība	Koeficients	ENP platība, ha	ENP %
	koku vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes	0,18 ha	1,5	0,27	0,5%
	dīķis	0,02 ha	1,5	0,03	0,05%
	Kopā nodrošināts			0,30	0,55%
	Jānodrošina			2,75	5,0%
	Izpilde			-2,45	-4,45%

Piemēri, kā iespējams nodrošināt trūkstāšo ENP	ENP veids	Faktiskais garums / platība	Koeficients	ENP platība, ha	ENP %
	1. Laukmales vai buferjosla	2724 m	9	2,45	4,5%
	2. Papuve	2,45 ha	1	2,45	4,5%
	3. Grāvis (viena puse)	4917 m	5	2,45	4,5%
	4. Starpkultūras	8,17 ha	0,3	2,45	4,5%

9F Izņēmumi attiecībā uz ekoloģiski nozīmīgās platības prasības izpildi

Saimniecība ir atbrīvota no ENP izveidošanas vai uzturēšanas prasības ievērošanas, ja:

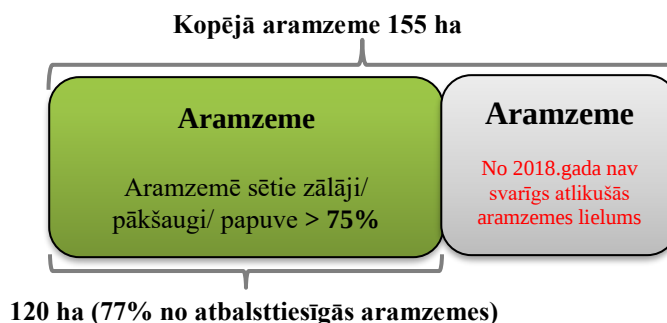
- saimniecībā nozīmīgu daļu no platības aizņem aramzemē sētie zālāji, pākšaugi vai papuve (skat. 1.izņēmumu);
- saimniecībā nozīmīgu daļu no platības aizņem ilggadīgie zālāji vai aramzemē sētie zālāji (skat. 2.izņēmumu);
- vairāk par 50% no saimniecības aramzemes platības atrodas pagastā vai novadā, kuram piemērojams “mežu atbrīvojums” (skat. 3.izņēmumu).

No 2018.gada ir atcelts 30 ha ierobežojums atlikušajai aramzemei, t.i., ja saimniecībā vairāk par 75% ir zālāji, papuve vai pākšaugi, tad nav nozīmes atlikušās aramzemes lielumam un šādas saimniecības ir atbrīvotas no ENP prasības.

1.izņēmums

Saimniecība ir atbrīvota no ENP prasības, ja **vairāk par 75% no aramzemes** ir:

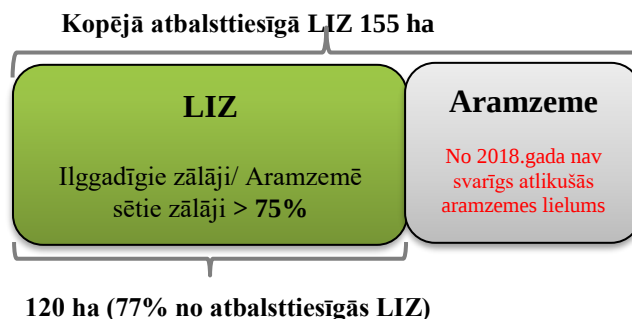
- aramzemē sētie zālāji;
- pākšaugi;
- papuve;
- iepriekš minēto elementu kombinācija.

2.izņēmums

Saimniecība ir atbrīvota no ENP prasības ievērošanas, ja **vairāk par 75% no atbalsttiesīgās LIZ** ir:

- ilggadīgie zālāji;
- aramzemē sētie zālāji;
- iepriekš minēto elementu kombinācija.

3.izņēmums

Saimniecība ir atbrīvota no ENP prasības ievērošanas, ja vairāk par 50% no saimniecības aramzemes platības atrodas pagastā vai novadā, kuram piemērojams “mežu atbrīvojums”. Pamatojoties uz Valsts meža dienesta VMD un Valsts zemes dienesta (VZD) datiem, 2018.gadā ir apstiprināts jauns saraksts ar 87 novadiem un pagastiem, kuri ir atbrīvoti no ENP prasības, jo mežu platības pagastā vai novadā aizņem vairāk par 50% un mežu un LIZ attiecība ir lielāka par 3:1.

Pagasti un novadi ar “mežu atbrīvojumu”: Ainažu pagasts, Aiviekstes pagasts, Allažu pagasts, Alsviķu pagasts, Amatas pagasts, Ances pagasts, Bērzaunes pagasts, Birzgaļes pagasts, Carnikavas novads, Daudzeses pagasts, Drabešu pagasts, Dundagas pagasts, Dunikas pagasts, Dzērbenes pagasts, Engures pagasts, Ēdoles pagasts, Golišēvas pagasts, Inčukalna pagasts, Indrānu pagasts, Istras pagasts, Īvandes pagasts, Jaunalūksnes pagasts, Jaunannas pagasts, Jumurdas pagasts, Jūrkalnes pagasts, Kaives pagasts, Kalna pagasts, Kaplavas pagasts, Klintaines pagasts, Kolkas pagasts, Kūļciema pagasts, Launkalnes pagasts, Launderu pagasts, Lazdonas pagasts, Lejasciema pagasts, Liepnas pagasts, Mazzalves pagasts, Mākoņkalna pagasts, Mārupes pagasts, Mārkalnes pagasts, Mērsraga novads, Nītaures pagasts, Pasiēnes pagasts, Piltenes pagasts, Plāņu pagasts, Popes pagasts, Puzes pagasts, Ramatas pagasts, Rankas pagasts, Rendas pagasts, Rojas novads, Ropažu novads, Rugāju pagasts, Rumbas pagasts, Rundēnu pagasts, Sakas pagasts, Salacgrīvas pagasts, Saulkrastu pagasts, Sējas novads, Sērenes pagasts, Skaņkalnes pagasts, Skrundas pagasts, Skujenes pagasts, Smārdes pagasts, Staiceles pagasts, Stradu pagasts, Sunākstes pagasts, Susāju pagasts, Tārgales pagasts, Tomes pagasts, Ugāles pagasts, Usmas pagasts, Valgundes pagasts, Valkas pagasts, Valles pagasts, Vecclaicenes pagasts, Viesītes pagasts, Vijciema pagasts, Virešu pagasts, Zāles pagasts, Zaubes pagasts, Zentenes pagasts, Ziemera pagasts, Zlēku pagasts, Zvārdes pagasts, Zvārtavas pagasts, Žīguru pagasts.

2018.gadā 15 pagasti un 1 novads ir dzēsti un vairs nav atbrīvoti no ENP prasības izpildes, t.i., turpmāk jāievēro ENP prasība – Bērzkālnes pagasts, Embūtes pagasts, Feimaņu pagasts, Ģibuļu pagasts, Ipiķu pagasts, Mazozolu pagasts, Meņģeļes pagasts, Pededzes pagasts, Raiskuma pagasts, Seces pagasts, Straupes pagasts, Tīnūžu pagasts, Umurgas pagasts, Viļķenes pagasts, Zeltiņu pagasts un Ādažu novads.

10. ESOŠO ILGGADĪGO ZĀLĀJU SAGLABĀŠANA

Attiecībā uz esošo ilggadīgo zālāju saglabāšanas prasību, tiek izdalīti divi nosacījumi:

- aizsargājamo ekoloģiski jutīgo ilggadīgo zālāju saglabāšana (skat. 10A apakšnodaļu);
- ilggadīgo zālāju saglabāšana valsts līmenī (skat. 10B apakšnodaļu).

10A Aizsargājamo ekoloģiski jutīgo ilggadīgo zālāju saglabāšana (“neuzaramais zālājs”)

Neuzaramie zālāji ir zālāji, kas atzīti par ES nozīmes zālāju biotopiem vai ES nozīmes putnu dzīvotnēm saskaņā ar Biotopu direktīvu (92/43/EEK) un Putnu direktīvu (2009/147/EK) un ir iekļauti LAD lauku reģistrā: <http://karte.lad.gov.lv/> un kurus **nedrīkst uzart**, t.sk. saimniecībās, kurās aramzeme ir mazāk par 10 ha!

Attiecībā uz šo prasību stingri jāievēro tas, ka lauksaimnieks neuzaramos zālājus nedrīkst pārveidot un uzart. Lauksaimniekam, kurš tos uzaris vai pārveidojis citā zemes izmantošanas veidā, ir pienākums pārveidot tos atpakaļ par ilggadīgo zālāju līdz nākamā gada 9.jūnijam.

Ja atbalsta pretendents līdz kārtējā gada 1.februārim ir aparis vai pārveidojis ilggadīgā zālāja platības, kurām periodā no kārtēja gada 1.janvāra līdz 1.februārim LAD lauku bloku kartē pirmo reizi piešķirts ES nozīmes zālāju biotopa statuss, atbalsta pretendents līdz kārtējā gada 1.aprīlim rakstiski jāinformē DAP. Šajā gadījumā DAP no jauna novērtēs ES nozīmes zālāju biotopa statusu un precizēs robežas.

10B Ilggadīgo zālāju īpatsvara saglabāšana

Ilggadīgo zālāju saglabāšana ir jānodrošina valsts līmenī. Tas nozīmē, ka Latvijā valsts līmenī ir jānodrošina, ka ilggadīgo zālāju platības īpatsvars attiecībā pret kopējo lauksaimniecības zemi, ko deklarējuši lauksaimnieki, nesamazinās vairāk par 5% salīdzinājumā ar atsaucis vērtību, kas tika noteikta 2015.gadā. Informācija par zālāju īpatsvaru tiks publicēta laikrakstā “Latvijas Vēstnesis” līdz 20.augustam.

Ja ilggadīgie zālāji valstī samazināsies vairāk par 5%, lauksaimniekiem būs aizliegts pārveidot ilggadīgo zālāju platību par citām vajadzībām izmantojamu zemi. Turklāt šajā gadījumā lauksaimniekiem pēc LAD pieprasījuma pārveidotā zeme būs jāpārveido atpakaļ par ilggadīgajiem zālājiem.

Ilggadīgos zālājus, kas nav neuzaramie zālāji, drīkst pārveidot un uzart, ja to īpatsvars valsts līmenī nav samazinājies zem pieļaujamās robežas – 5%!

10C Ilggadīgo zālāju deklarēšana 2018.gadā

Ja saimniecībā ir platības, ko aizņem zālāji, tad, aizpildot Vienoto iesniegumu 2018.gadā, tie ir **jādeklarē kā ilggadīgie zālāji (k.k.710)** šādos gadījumos:

- ja lauksaimniecības zemē kārtējā gadā sēj vai audzē *aramzemē sētu stiebrzāļu vai lopbarības zālaugu maisījumu vai aramzemē sētu stiebrzāļu vai tauriņziežu maisījumu, kur tauriņzieži > 50%* (turpmāk – *aramzemē sēts zālājs*) un tā iepriekšējā gadā tika deklarēta kā *ilggadīgais zālājs*;
- ja lauksaimniecības zemē, kurā kārtējā gadā sēj vai audzē *aramzemē sētu zālāju* un kurā vismaz 5 iepriekšējos gadus pēc kārtas audzēja dabiski veidojušos (pašiesējušos) vai kultivētu zālāju, arī tad, ja šajā laikposmā zālāju platība bija uzarta un pārsēta ar citu zālāja veidu.

Ja lauksaimniecības zeme gadā pirms un pēc nedeclarēšanas perioda Vienotajā iesniegumā tiks deklarēta kā *aramzemē sēts zālājs* vai *ilggadīgais zālājs*, tad tiks uzskatīts, ka tajā ir bijuši zālāji arī tajā gadā, kad šī platība netika deklarēta Vienotajā iesniegumā.

Piemērs

Kārtējā gadā sēj vai audzē	Situācija iepriekšējā periodā	Kārtējā gada Vienotajā iesniegumā jādeklarē
<i>Aramzemē sēts zālājs</i>	iepriekšējā gadā – <i>ilggadīgais zālājs</i>	<i>ilggadīgais zālājs</i> (k.k.710)
<i>Aramzemē sēts zālājs</i>	vismaz piecus iepriekšējos gadus pēc kārtas audzēts zālājs, t.sk. veikta zālāja atjaunošana	<i>ilggadīgais zālājs</i> (k.k.710)

Ilggadīgo zālāju slānis

Ilggadīgie zālāji EPS kartē attēloti ar dzeltenām pēdīnām, ja zālāji vismaz piecus gadus pēc kārtas būs deklarēti ar k.k. 720 vai iepriekšējā gadā būs deklarēti ar k.k. 710.

11. MAZO LAUKSAIMNIEKU ATBALSTA SHĒMA

Mazo lauksaimnieku atbalsts ir vienkāršots ikgadējs tiešais maksājums 500 EUR apmērā par saimniecību, un tas aizstāj VPM, ZAL, JAL un BSA maksājumus. Dalībai Mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā lauksaimnieki varēja pieteikties tikai 2015.gadā.

11A Pieteikšanās MLS

Lauksaimniekam, kurš iekļauts Mazo lauksaimnieku atbalsta shēmā (MLS), līdz **22.05.2018.**, bet ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.06.2018., LAD elektroniskajā pieteikšanās sistēmā jāiesniedz Vienotais iesniegums (nepieciešamības gadījumā arī citi papildu dokumentus) atbilstoši 4.nodaļā norādītajai kārtībai, apstiprinot, ka iepriekšējā gadā Vienotajā iesniegumā norādītā informācija nemainās, vai norādot attiecīgās izmaiņas.

11B Galvenie nosacījumi

1. Lauksaimniekam jā saglabā vismaz 2015.gadā deklarētā atbalsttiesīgā platība.
2. MLS atbalstu var saņemt, ja atbalsttiesīgā LIZ ir:
 - vismaz 1 ha, bet viena lauka platība ir vismaz 0,3 ha;
 - lauksaimnieka īpašumā vai tiesiskajā valdījumā 15.06.2018.
3. Uz MLS netiek attiecinātas SA kontroles un samazinājumi, tomēr lauksaimniekam savā saimniecībā ir jāievēro normatīvajos aktos noteiktās SA prasības.
4. Nedrīkst būt radīti mākslīgi apstākļi, lai gūtu labumu no dalības MLS (skat. 11F apakšnodaļu).
5. Atbalstu par kaņepju sējplatībām var saņemt, ja tiek ievēroti papildu nosacījumi (skat. 5F apakšnodaļu).
6. Tiesības saņemt MLS atbalstu nav nododamas citai personai, izņemot mantošanas gadījumu, kad viena persona (tikai viens mantinieks) pārņem pilnīgi visu saimniecības atbalsttiesīgo platību, kas tika deklarēta 2015.gadā. Šajā gadījumā personai, kas pārņem tiesības saņemt MLS atbalstu, LAD līdz **2018.gada 22.maijam** vai ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz **2018.gada 15.jūnijam** jāiesniedz:
 - Vienotais iesniegums, piesakoties VPM (administrēšanas gaitā VPM atbalsta veids tiks nomainīts uz MLS);
 - iesniegums, informējot LAD par MLS tiesību pārņemšanu;
 - mantojuma apliecības kopija.

Jā saglabā 2015.gadā deklarētā platība!

Kamēr lauksaimnieks ir MLS dalībnieks, viņam jā saglabā vismaz tāda atbalsttiesīgā platība, kas tika deklarēta Vienotajā iesniegumā 2015.gadā!

Ja divus gadus pēc kārtas LAD konstatēs, ka lauksaimnieks nav izpildījis atbalsta saņemšanas nosacījumus (t.sk. nebūs pieteicies MLS), viņš tiks izslēgts no MLS!

11C Papildu iesniedzamie dokumenti

1. Piesakot kaņepju platības (skat. 5F apakšnodaļu):
 - deklarācija “VPM/MLS deklarētās kaņepju sējplatības” (Vienotā iesnieguma 4.solis “Kaņepju sējplatības”);
 - iesēto kaņepju šķirnes sēklu iepakojumu oficiālās etiķetes oriģinālu vai kaņepju saglabājamās šķirnes sēklu iepakojuma etiķetes oriģinālu.
2. Īscirtmeta atvasāju sugu stādu izcelsmes apliecinājuma kopija, ja MLS piesaka īscirtmeta atvasāju sugu platības (skat. 5D apakšnodaļu).
3. Pēc LAD pieprasījuma jāiesniedz apliecinājums, ka atbalstam pieteiktā LIZ ir lauksaimnieka īpašumā vai tiesiskajā valdījumā (lietošanā) 15.06.2018.

11D Ierobežojumi attiecībā uz citiem atbalstiem un maksājumiem

Piesakoties MLS, lauksaimniekam:

NAV tiesību saņemt pārējos tiešos maksājumus:	VPM	ZAL	BSA	JAL
IR tiesības saņemt šādus LAP atbalstus:	BDUZ	VSMD	RLZP	SVIN
	BLA	NIM	ADI	ASI

11E Izstāšanās no MLS 2018.gadā

Ja lauksaimnieks vēlas izstāties no MLS 2018.gadā, viņam LAD EPS Vienotā iesnieguma veidlapā jāaktivizē poga “Atteikties no MLS shēmas” un jāievada atteikšanās pamatojums, kā norādīts 11.1.attēlā. Atsakoties no MLS, lauksaimniekam vairs nebūs iespējams MLS shēmā iestāties atkārtoti.

11.1.attēls. Atteikšanās no MLS, izmantojot EPS

Ja lauksaimnieks pēc atteikšanās no MLS vēlas pretendēt VPM, ZAL, BSA vai JAL, tad viņam līdz 2018.gada 22.maijam (vai ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15. jūnijam) jāiesniedz Vienotais iesniegums, atzīmējot attiecīgos atbalsta veidus un deklarējot atbilstošās platības (skat. 4.nodaļu).

11F Mākslīgi apstākļu radīšana un to sekas

Ja 2018.gadā vai kādā no nākamajiem gadiem LAD konstatēs, ka lauksaimnieks sniedzis nepatiesu informāciju (tādējādi radījis mākslīgus apstākļus atbalsta saņemšanai), kārtējā gadā MLS atbalsts netiks izmaksāts un viņam būs jāatmaksā arī iepriekš saņemtais MLS atbalsts pilnā apmērā, kā arī jāsamaksā noteiktie procenti.

Mākslīgi radīti apstākļi ir visi tie gadījumi, kad:

- saimniecības izveides mērķis ir bijis iegūt lielāku maksājumu nekā piesakoties tikai VPM un ZAL;
- lauksaimnieks nevar pierādīt, ka saimniecības izveidošanas mērķis ir lauksaimnieciskās darbības veikšana.

Par mākslīgi radītiem apstākļiem liecinās šādas pazīmes:

- saimniecība izveidota, sadalot kādu citu saimniecību divās vai vairāk daļās;
- saimniecība izveidota un pirmo reizi tiešajiem maksājumiem pieteikusies pēc 2011.gada 18.oktobra;
- saimniecības lauksaimniecības zemes apsaimniekošanas veids būs tāds pats kā piegulošo lauku apsaimniekošanas veids un starp laukiem nebūs novērojama robeža dabā (atšķirīgs augu segums) u.c.

Tiks uzskatīts, ka lauksaimnieks nav radījis mākslīgus apstākļus, ja:

- VPM pieteicās 2011.gadā un kopš tā laika saimniecības atbalsttiesīgā LIZ platība nav samazinājusies vairāk par 50%;
- 2015.gadā Vienotajā iesniegumā deklarētā LIZ platība ir vismaz 5 ha;
- summa, ko lauksaimnieks būtu tiesīgs saņemt par 2015.gadu no citiem tiešajiem maksājumiem, kas nav MLS, būtu vismaz 500 EUR (ja viņš nebūtu pieteicies MLS);
- saimniecība, par kuras LIZ iesniegts Vienotais iesniegums dalībai MLS, iegūta pirkšanas vai nomas ceļā (pārņemot visu saimniecību kopumā, nevis daļēji);
- saimniecība vai tās daļa, par kuras LIZ iesniegts Vienotais iesniegums dalībai MLS, iegūta mantojuma ceļā;
- saimniecība izveidota ar tiesas spriedumu.

12. MAKSĀJUMS GADOS JAUNAJIEM LAUKSAIMNIEKIEM

12A Vispārīgie nosacījumi

Maksājums gados jauniem lauksaimniekiem ir papildinošs maksājums fiziskām un juridiskām personām par pirmās dibinātās saimniecības VPM ha, kas nepārsniedz 90 ha. Maksimālais JAL maksājuma ilgums ir 5 gadi, skaitot no pirmās saimniecības dibināšanas saimniecības vadītāja statusā (skat. 12B apakšnodaļu).

Kas var pretendēt uz JAL?

- fiziskas vai juridiskas personas par pirmo dibināto vai pārņemto saimniecību (skat. 12B un 12C apakšnodaļu). Juridiskas personas, ja vismaz periodā no 22.05.2018. līdz 31.12.2018. to kontrolē JAL prasībām atbilstoša fiziska persona (skat. 12E apakšnodaļu);
- fiziskas personas ne vecākas par 40 gadiem gadā, kad tās vai tās kontrolē esošā juridiskā persona, pirmo reizi iesniedz Vienoto iesniegumu saskaņā ar VPM shēmu un pirmā saimniecība ir nodibināta ne vairāk kā 5 gadu laikā pirms pirmās pieteikšanās JAL;
- no 2018.gada arī atbalsta pretendenti, kuri JAL maksājumam tika apstiprināti 2015. – 2017.gadā un kuru pirmās dibinātās saimniecības bija periodā no 2010. līdz 2013.gadam (skat. 12G apakšnodaļu).

Kādi ir pieteikšanās nosacījumi?

- līdz 2018.gada 22.maijam jāiesniedz LAD EPS Vienotais iesniegums (vai ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.jūnijam), veicot atzīmi par pieteikšanos JAL;
- juridiskām personām Vienotajā iesniegumā jānorāda tās fiziskās personas vārds, uzvārds un personas kods, kas vismaz periodā no 2018.gada 22.maija līdz 2018.gada 31.decembrim atbilst JAL prasībām un kontrolē juridisko personu (skat. 12E apakšnodaļu).

Kam nav tiesību saņemt JAL?

- JAL nav tiesību saņemt lauksaimniekam, kurš ir pieteicies MLS;
- Ja JAL atbalstam pieteiktā saimniecība nav lauksaimnieka pirmā dibinātā saimniecība vai to nevar uzskatīt par pirmās saimniecības pārņemšanas gadījumu;
- ja pirmā saimniecība ir dibināta vairāk nekā 5 gadus pirms pirmās pieteikšanās JAL;
- ja lauksaimnieks vienā dienā ir dibinājis vairākas saimniecības, JAL piešķir tikai par vienas saimniecības platību, kuru norāda lauksaimnieks, vai nepiešķir nevienai no saimniecībām, ja tiek konstatēta mākslīgu apstākļu radīšana.

12B Pirmās lauku saimniecības dibināšana saimniecības vadītāja statusā

Par pirmās lauku saimniecības dibināšanu saimniecības vadītāja statusā (turpmāk – pirmās saimniecības dibināšana) tiek uzskatīts brīdis, kad fiziska persona vai tās kontrolē esoša juridiska persona pirmo reizi veic vienu no šādām darbībām:

- iesniedz iesniegumu valsts vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai saņemšanai;
- deklarē lauksaimniecības ieņēmumus VID;
- reģistrē Lauksaimniecības datu centrā (turpmāk – LDC) lauksaimniecības dzīvniekus, kas atbilst vismaz trim nosacījumiem liellopu vienībām attiecīgā gada 1.janvārī, 1.aprīlī, 1.jūlijā vai 1.oktobrī.

12C Pirmās saimniecības pārņemšanas gadījumi

Ja JAL maksājumam netiks pieteikta pirmā saimniecība, tiks izvērtēta saistība starp pirmo saimniecību un saimniecību, ar kuru kārtējā gadā piesakās JAL. Šādos gadījumos tiks noteikts, vai JAL atbalstam pieteikto saimniecību var uzskatīt par pirmās saimniecības turpinājumu (skat. 12.1.tabulu).

Par pirmās saimniecības turpinājumu tiek uzskatīta saimniecība, kas izveidota:

- mainot pirmās dibinātās saimniecības juridisko statusu;
- pārņemot pirmo saimniecību, un ja:
 - tiek likvidēta tā juridiskā persona, kas pārvaldīja pirmās dibinātās saimniecības lauksaimniecības zemi, VAI ne vēlāk kā dienu pirms pieteikšanās maksājumam tiek uzsākts saimniecības likvidācijas process, kas pabeigts ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 15.oktobrim;
 - fiziskā persona, kas pārvaldīja pirmās dibinātās saimniecības lauksaimniecības zemi, nepiesakās valsts vai ES atbalstam lauksaimniecībai.

12.1.tabula: Situācija, kad otrā saimniecība ir uzskatāma par pirmās saimniecības turpinājumu

Pirmās saimniecības dibināšana	Otrās saimniecības dibināšana	Pirmās saimniecības pārņemšana IR/NAV
Fiziska persona A 2014.gadā piesakās ES atbalsta lauksaimniecībai saņemšanai	Fiziska persona A kļūst par SIA īpašnieku ar paraksta tiesībām, pārņemot lauksaimniecības zemi, kas bija īpašumā un ko apsaimniekoja kā fiziska persona. 2018. gadā JAL piesakās ar SIA un kā fiziska persona vairs nepiesakās nekāda veida lauksaimniecības atbalstiem.	IR SIA ir tiesības pretendēt uz JAL, jo ar SIA ir pārņemta fiziskās personas lauksaimniecības zeme un fiziskā persona A vairs nepiesakās nekā veida lauksaimniecības atbalstiem.

12D Fiziskas personas izvērtēšana

Par gados jaunu lauksaimnieku ir uzskatāma fiziska persona, kas:

- nav vecāka par 40 gadiem tajā gadā, kad tā vai tās kontrolē esošā juridiskā persona pirmo reizi iesniedz Vienoto iesniegumu saskaņā ar VPM shēmu, kas ieviesta no 2015.gada (pirmajā pieteikšanās gadā nevar palikt 41 gads);
- pirmo saimniecību ir nodibinājusi ne vairāk kā 5 gadu laikā pirms pirmās pieteikšanās JAL.

12E Juridiskas personas izvērtēšana

Uz JAL maksājumu var pretendēt šādas juridiskas personas:

- individuālie (ģimenes) uzņēmumi vai zemnieku saimniecības (turpmāk – zemnieku saimniecības);
- kapitālsabiedrības.

Lai juridiskai personai 2018.gadā būtu tiesības pretendēt uz JAL maksājumu, tajā ir jābūt vismaz vienam gados jaunajam lauksaimniekam, kurš reāli un ilgstoši kontrolē šo juridisko personu 2018.gadā vismaz periodā no 22.maija līdz 31.decembrim. Tas nozīmē, ka šajā periodā fiziskajai personai:

- jāatbilst gados jaunu lauksaimnieku nosacījumiem (skat. 12D apakšnodaļu);
- kapitālsabiedrībā ir jāpieder noteiktam skaitam kapitāldaļu un jābūt paraksta tiesībām (skat. 12.2.tabulu) vai
- zemnieku saimniecībā vai individuālajā (ģimenes) uzņēmumā jābūt paraksttiesīgam īpašniekam (skat. 12.1.tabulu).

12.2.tabula: Juridiskās personas atbilstības nosacījumi JAL

Juridiskās personas veids	Kontroli nodrošina gados jauna lauksaimnieka nosacījumiem atbilstoša	Juridiskā persona JAL maksājumam piesakās pirmo reizi 2017. vai 2018.gadā	Juridiskā persona JAL maksājuma saņemšanai apstiprināta 2015. vai 2016. gadā
		Nosacījumi, kam jābūt izpildītiem 2018.gadā vismaz periodā no 22.maija līdz 31.decembrim	
Kapitālsabiedrība	viena persona	pieder vairāk par 50% un ir paraksta tiesības	pieder vismaz 50% un ir paraksta tiesības
	vairākas personas	katrai pieder vismaz 20% , bet kopā vairāk par 50% un katrai ir paraksta tiesības	katrai pieder vismaz 20% , bet kopā vismaz 50% un katrai ir paraksta tiesības
Zemnieku saimniecība	viena persona	ir vienīgais paraksttiesīgais īpašnieks	ir paraksttiesīgs īpašnieks
	vairākas personas	ir vienīgie paraksttiesīgie īpašnieki (kontrolē jādodrošina vienīgi JAL nosacījumiem atbilstošām personām)	ir paraksttiesīgi īpašnieki (kontrolē var nodrošināt kopā ar JAL nosacījumiem neatbilstošu personu)

Ja juridisku personu, kas piesakās JAL, pārvalda cita juridiska persona, tad JAL var saņemt, ja ikviena fiziskā persona, kura kontrolē šo otro juridisko personu, atbilst jaunā lauksaimnieka nosacījumiem.

12F Izmaiņas juridiskās personas kontrolē

Ja turpmākajos gados kāds no gados jauniekiem lauksaimniekiem vairs nekontrolē juridiskās personas lēmumus, uzskatāms, ka to kontrolē pārējie gados jaunie lauksaimnieki, ja:

Pirmo reizi JAL piesakās, sākot no 2017.gada

- **kapitālsabiedrībā**, kas pirmo reizi JAL maksājumam apstiprināta, **sākot no 2017.gada** – kārtējā gadā vismaz periodā no 22.maija līdz 31.decembrim ir palicis vismaz viens gados jaunais lauksaimnieks:
 - kas kontrolēja kapitālsabiedrību gadā, kad tā pirmo reizi tika apstiprināta JAL maksājumam;
 - kam pieder vismaz 20% kapitāldaļu un kopā ar pārējiem gados jauniekiem lauksaimniekiem pieder **vairāk par 50% kapitāldaļu**, un katram ir paraksta tiesības;
- **zemnieku saimniecībā**, kas pirmo reizi JAL maksājumam apstiprināta, **sākot no 2017.gada** – kārtējā gadā vismaz periodā no 22.maija līdz 31.decembrim ir palicis vismaz viens gados jaunais lauksaimnieks:
 - kas kontrolēja zemnieku saimniecību gadā, kad tā pirmo reizi tika apstiprināta JAL maksājumam;
 - kas ir **vienīgais paraksttiesīgais īpašnieks** vai kontrolē nodrošina kopā ar citiem paraksttiesīgiem īpašniekiem, kas atbilst JAL nosacījumiem.

Apstiprināti
JAL atbalstam
2015. vai
2016.gadā

- **kapitālsabiedrībā**, kas pirmo reizi JAL **apstiprināta jau 2015. vai 2016.gadā** – kārtējā gadā vismaz periodā no 22.maija līdz 31.decembrim ir palicis vismaz viens gados jaunais lauksaimnieks:
 - kas kontrolēja kapitālsabiedrību gadā, kad tā pirmo reizi tika apstiprināta JAL maksājumam;
 - kam pieder vismaz 20% kapitāldaļu un kopā ar pārējiem gados jauniem lauksaimniekiem pieder **vismaz 50% kapitāldaļu**, un katram ir paraksta tiesības;
- **zemnieku saimniecībā**, kas JAL atbalstam **apstiprināta jau 2015. vai 2016.gadā** – kārtējā gadā vismaz periodā no 22. maija līdz 31.decembrim ir palicis vismaz viens gados jaunais lauksaimnieks:
 - kas kontrolēja zemnieku saimniecību gadā, kad tā pirmo reizi tika apstiprināta JAL atbalstam;
 - kas **ir paraksttiesīgs īpašnieks**. Šajās saimniecībās kontroli var īstenot kopā ar personām, kas neatbilst JAL nosacījumiem. Piemēram, zemnieku saimniecības īpašnieki var būt tēvs (neatbilst JAL pēc vecuma) kopā ar dēlu (atbilst JAL pēc vecuma un kuram šī ZS ir pirmā dibinātā saimniecība).

JAL atbalstu ir tiesības saņemt **maksimāli piecus gadus**, bet ne ilgāk kā līdz gadam, pēc kura juridisko personu vairs nekontrolē neviens jaunais lauksaimnieks, kurš to kontrolēja no 22.maija līdz 31.decembrim gadā, kad juridiskā persona pirmo reizi tika apstiprināta JAL atbalstam.

12G JAL maksājuma ilguma noteikšana

No 2018.gada JAL maksājumu piešķir uz pieciem gadiem, ja atbalsta pretendents atbilst JAL nosacījumiem un JAL maksājumam pirmo reizi pieteicies vismaz piecu gadu laikā no pirmās saimniecības dibināšanas (skat.1.piemēru).

1.piemērs

Saimniekošanas gads	2013. dibina	2014. 1.	2015. 2.	2016. 3.	2017. 4	2018. 5.	2019.	2020.	2021.*)	2022.*)
Dibina pirmo saimniecību jebkurā gadā periodā no 2013.–2017.gadam, bet JAL pirmo reizi piesakās 2018.gadā										
Tiesības uz JAL						1. IR	2. IR	3. IR	4. IR	5. IR

*) ja jaunajā periodā tiks turpināta JAL shēma

2018.gadā JAL maksājumu par attiecīgo gadu skaitu ir tiesības saņemt arī lauksaimniekiem, kuri JAL maksājuma pieteicās un saņēma periodā no 2015. līdz 2017.gadam un kuri pirmo saimniecību bija dibinājuši periodā no 2010. līdz 2013. gadam (skat.2.piemēru).

2.piemērs

Saimniekošanas gads	2010. dibina	2011. 1.	2012. 2.	2013. 3.	2014. 4.	2015. 5.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Dibina pirmo saimniecību jebkurā gadā periodā no 2010.–2013.gadam											
Nosacījumi tiesībām pretendēt uz JAL	JAL izmaksas ilgums					1.	2.	3.	4.	5.	6.
	pirms 2018.gada					IR	NAV	NAV	NAV	NAV	NAV
	no 2018.gada					IR	—	—	IR	IR	NAV

Izvērtējot juridiskās personas atbilstību JAL nosacījumiem, pirmās saimniecības dibināšanas gads tiek noteikts katram no juridiskajā personā esošajiem gados jaunajiem lauksaimniekiem. Piecu gadu periods tiks skaitīts no visagrāk dibinātās pirmās saimniecības gada (skat. 3.piemēru).

3.piemērs. Pirmās saimniecības noteikšana katrai fiziskajai personai

SIA "OSIS" 2018.gadā*) pirmo reizi iesniedz Vienoto iesniegumu, piesakoties JAL, kur paraksttiesīgajai:	Katras fiziskās personas (A, B, C, D) "vēsture" periodā no 2013.gada līdz 2017.gadam	Katras fiziskās personas atbilstība JAL	Vai SIA "OSIS" ir tiesības uz JAL 2018.gadā?
	2013 dibina**) 2014 2015 2016 2017 1. 2. 3. 4.	2018 5.	IR, jo paraksttiesīgajām fiziskajām personām A un B kopā pieder vairāk nekā 50% un tās nodrošina kontroli no 22.05.2018.-31.12.2018.; SIA JAL atbalstam pirmo reizi piesakās vismaz 5 gadu laikā kopš pirmās saimniecības dibināšanas un ar savu pirmo saimniecību (skat. fizisko personu B) Pārējās fiziskās personas nav atbilstošas JAL saņemšanas nosacījumiem.
fiziskajai personai A pieder 20% (25 gadi)	pirms 2018.gada pirmā saimniecība nav dibināta	Atbilst JAL	
fiziskajai personai B pieder 40% (30 gadi)	SIA "OSIS", kas nodarbojas ar lauksaimniecību, pieder 100% + paraksta tiesības no 2013.-2017.	Atbilst JAL	
fiziskajai personai C pieder 10% (35 gadi)	netiek vērtēta fiziskās personas "vēsture", jo nepieder vismaz 20%	Neatbilst JAL, nepieder vismaz 20%	
Fiziskajai personai D pieder 30% (50 gadi)	netiek vērtēta fiziskās personas "vēsture", jo neatbilst JAL pēc vecuma	Neatbilst JAL pēc vecuma	

*) SIA "OSIS" JAL atbilstošās fiziskās personas 2018.gadā nodrošina kontroli periodā no 22.maija līdz 31.decembrim

**) dibināšanas gadu neieskaita 5 gadu skaitā

13. BRĪVPRĀTĪGS SAISTĪTAIS ATBALSTS PAR DZĪVNIEMIEM

BSA par dzīvniekiem 2018.gadā:

- 1) SSG: brīvprātīgs saistītais atbalsts par slaucamām govīm;
- 2) SKZ: brīvprātīgs saistītais atbalsts par kazām;
- 3) SLM: brīvprātīgs saistītais atbalsts par liellopiem;
- 4) SAI: brīvprātīgs saistītais atbalsts par aītām.

BSA nav tiesību saņemt lauksaimniekam, kurš ir pieteicies MLS.

Lauksaimniekam, kurš nepiesakās uz platību maksājumiem, bet pretendē tikai uz BSA par dzīvniekiem, atbalstu piešķir tikai tādos gadījumos, ja kopējais atbalsta apjoms ir vismaz 100 EUR. Atbalsts netiks izmaksāts, ja tas būs mazāks par 100 EUR.

13A Pieteikšanās BSA par dzīvniekiem

BSA par dzīvniekiem lauksaimnieks var saņemt, ja līdz **22.05.2018.**, bet ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.06.2018., LAD elektroniskajā pieteikšanās sistēmā iesniedz Vienoto iesniegumu atbilstoši 4.nodaļā norādītajai kārtībai.

Lauksaimniekam, piesakoties uz BSA par dzīvniekiem:

- Vienotā iesnieguma B daļā jānorāda, uz kuru BSA par dzīvniekiem vēlas pieteikties;
- var pieteikties uz vairākiem BSA par dzīvniekiem;
- nav jānorāda dzīvnieku saraksts, par kuriem vēlas saņemt atbalstu;
- nav obligāti jāpiesakās VPM saņemšanai.

B Citas atbalsta shēmas

☐	Piesakos uz „Bioloģiskās lauksaimniecības” maksājumu (BLA)
☐	Tikai daļā saimniecības tiek izmantotas bioloģiskās saimniecības metodes (uz BLA atbalstu nepretendēju)
☐	Piesakos uz maksājumu “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus NEKTĀRA IEGUVEI” (SVIN)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par slaucamām govīm (SSG)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par kazām (SKZ)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par liellopiem (SLM)
☐	Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par aītām (SAI)
☐	Saimniecībā kā zaļināšanas elements tiks izmantota starpkultūra
☐	Piesakos uz maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem (JAL)

Informāciju par lauksaimniekiem, kuri var saņemt BSA par dzīvniekiem un attiecīgos dzīvniekus LAD noteiks, izmantojot LDC dzīvnieku reģistra datus. Tādēļ par deklarētajiem dzīvniekiem uzskatīs tos LDC dzīvnieku reģistrā esošos dzīvniekus, kuri atbilst atbalsta saņemšanas nosacījumiem.

Lai saņemtu BSA par dzīvniekiem, tiem jābūt reģistrētiem un apzīmētiem un par tiem jābūt sniegtai informācijai normatīvajos aktos par lauksaimniecības dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanu noteiktajā kārtībā (skat. 13.1.tabulu). Dzīvnieki, kuriem dzīvnieku reģistrā tiks konstatēti identificēšanas un reģistrēšanas pārkāpumi, tiks uzskatīti par dzīvniekiem attiecībā uz kuriem konstatētas neatbilstības.

13.1.tabula. Galvenie dzīvnieku identificēšanas un reģistrēšanas nosacījumi

Notikums	Liellopi	Aitas un kazas
APZĪMĒŠANA ar divām krotālijām	20 dienu laikā pēc piedzimšanas ¹⁾²⁾	30 dienu laikā pēc piedzimšanas ¹⁾
Informācijas atjaunošana NOVIETNES reģistrā	informācija jāatjauno 7 dienu laikā par dzīvnieka piedzimšanu, pārvietošanu no/uz saimniecību (t.sk. uz kautuvi), nāvi	
Informācijas paziņošana LDC reģistram	informācija jāpaziņo 7 dienu laikā par apzīmēšanu, pārvietošanu no/uz saimniecību, nāvi (t.sk. nokaušanu, ja nekauc kautuvē)	

¹⁾ dzīvnieks atbilst I&R prasībām, ja ir pazaudēta 1 krotālija, bet dzīvnieku iespējams identificēt pēc citiem līdzekļiem. Krotāliju pasūtījums jāveic 7 dienu laikā.

²⁾ dzīvnieks atbilst I&R prasībām, ja ne vairāk kā vienam liellopam pazaudētas abas krotālijas, bet dzīvnieku iespējams identificēt pēc citiem līdzekļiem.

I&R

Dzīvnieku identificēšanas un reģistrēšanas prasībām jābūt izpildītām no kalendārā gada sākuma līdz turēšanas perioda beigām.

Pārbaudes uz vietas

LDC veiks pārbaudes uz vietas saimniecībā, lai pārliecinātos par dzīvnieku atbilstību BSA saņemšanas nosacījumiem, t.sk. dzīvnieku atbilstību identificēšanas un reģistrēšanas prasībām.

Atbalsta likme

Atbalsta likme par dzīvnieku kārtējā gadā tiks aprēķināta, dalot attiecīgā BSA maksimālo atbalsta apjomu ar to dzīvnieku skaitu, kas atbilst BSA saņemšanas nosacījumiem.

13B Brīvprātīgs saistītais atbalsts par slaucamām govīm

Atbalstu var saņemt par slaucamo govi, ja:

- 1) tā noturēta lauksaimnieka ganāmpulkā trīs mēnešus pēc kārtas, sākot no 15.05.2018.;
- 2) izslaukums no govīm pārraudzības gadā (01.10.2017. – 30.09.2018.) pēdējā noslēgtā standartlaktācijā ir:
 - vismaz 5500 kg vai 4500 kg (bioloģiskās turēšanas apstākļos, Latvijas brūnās un Latvijas zilās šķirnes govīm, ko izmanto lauksaimniecības ģenētisko resursu saglabāšanai);
 - pirmcipenēm izslaukuma prasība netiek attiecināta, ja pārraudzības gadā standartlaktācija nav noslēgta, un tām tiek veikta pārraudzība vismaz līdz 30.09.2018.;
- 3) tā ir reģistrēta un apzīmēta un par to ir sniegta informācija normatīvajos aktos par lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanu un reģistrēšanu noteiktajā kārtībā;
- 4) lauksaimnieks nodrošina piena izslaukuma kontroli, datu sagatavošanu un uzglabāšanu saskaņā ar pārraudzības kārtību;
- 5) lauksaimnieks izveido un veic saimniecības piena izmantošanas uzskaiti (t.sk. par pienu, kas izmantots pašpatēriņam, dzīvnieku barošanai, realizācijai, pārstrādei uz vietas saimniecībā vai kas iznīcināts), izmantojot elektroniskos datu uzglabāšanas līdzekļus vai iekārtojot uzskaites žurnālu, kurā informācija sakārtota hronoloģiskā secībā pēc piena izmantošanas datuma, t.sk. pēc kontroles datuma, pēc piena piegādes datuma, norādot ziņas par piena pircēju un piegādāto piena daudzumu, pēc piena pārstrādes datuma, ja piens tiek pārstrādāts saimniecībā.

Lauksaimniekam jānodrošina ganāmpulka piena realizācijas un izmantošanas uzskaiti elektroniskā veidā vai iekārtojot uzskaites žurnālu (t.sk. pašpatēriņam un dzīvnieku barošanai izmantotā piena uzskaiti, realizētā, uz vietas saimniecībā pārstrādātā, iznīcinātā u.c. piena izmantošanas veida uzskaiti).

13C Brīvprātīgs saistītais atbalsts par kazām

Atbalstu var saņemt par kazu, ja:

- 1) ganāmpulkā ir vismaz trīs atbalsttiesīgas kazu mātes;
- 2) tā laika posmā no 01.10.2017. līdz 30.09.2018. ir atnesusies;
- 3) tā noturēta lauksaimnieka ganāmpulkā trīs mēnešus pēc kārtas, sākot no 15.05.2018.;
- 4) tā ir reģistrēta un apzīmēta, un par to ir sniegta informācija normatīvajos aktos par lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanu un reģistrēšanu noteiktajā kārtībā.

13D Brīvprātīgs saistītais atbalsts par liellopiem

- 1) Atbalstu var saņemt par liellopu, ja tas pieder gaļas šķirnei vai piena – gaļas šķirnei vai iegūts krustojumā ar šo šķirņu dzīvniekiem:
 - par teli, kas vēl nav atnesusies: 2018.gadā lauksaimnieka ganāmpulkā sasniegusi 16 mēnešu vecumu un lauksaimnieka ganāmpulkā noturēta 6 mēnešus ilgu turēšanas periodu, kas noslēdzas 16 mēnešu vecuma sasniegšanas dienā;
 - par bulli vai vērsi: 2018.gadā lauksaimnieka ganāmpulkā sasniedzis 16 mēnešu vecumu un lauksaimnieka ganāmpulkā noturēts 6 mēnešus ilgu turēšanas periodu, kas noslēdzas 16 mēnešu vecuma sasniegšanas dienā;
 - par zīdītājgovi, kas netiek slaukta, bet tiek izmantota teļu zīdīšanai: ir atnesusies divu gadu laikposmā, kas noslēdzas 15.11.2018. un lauksaimnieka ganāmpulkā noturēta 6 mēnešus pēc kārtas, sākot no 15.05.2018.
- 2) Liellopam jābūt reģistrētam un apzīmētam, un par to ir jābūt sniegtai informācijai normatīvajos aktos par lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanu un reģistrēšanu noteiktajā kārtībā;
- 3) Atbilstošās gaļas šķirnes: Šarolē, Herefordas, Aberdinangus, Limuzīnas, Hailandes, Galovejas, Beļģijas zilā, Hekes, Aubrak, Blondais akvitānietis, Pjemontas, Deksteras, Saleras, Shorthorn, Vagjū, gaļas šķirņu krustojums;
- 4) Atbilstošās piena – gaļas šķirnes: Stepju pelēkā, Simentāles, Tiroles pelēkā, Montbeljardas, Šveices brūnā.

13E Brīvprātīgs saistītais atbalsts par aitām

Atbalstu var saņemt par aitu, ja:

- 1) ganāmpulkā ir vismaz trīs atbalsttiesīgas aitu mātes;
- 2) tā pieder gaļas šķirnei (Šarolē, Dorperas, Dorsetas, Igaunijas baltgalve, Il de France, Swifter, Suffolkas, Tekselas, Vācijas merino vietējā, Persijas melngalve, Dala, Norvēģijas baltā, gaļas šķirņu krustojums) vai vilnas – gaļas šķirnei (Latvijas tumšgalve, Oksforddaunas, Hempšīras, Igaunijas tumšgalve, Haidšnukes ragainā pelēkā, Somijas landrase, Soa, Gotlandes, Romanovas, Leisteres, Jakoba, Lietuvas melngalve, Vācijas melngalve) vai iegūta krustojumā ar šo šķirņu dzīvniekiem;
- 3) tā laika posmā no 01.10.2017. līdz 30.09.2018. ir atnesusies;
- 4) tā noturēta lauksaimnieka ganāmpulkā trīs mēnešus pēc kārtas, sākot no 01.07.2018.;
- 5) tā ir reģistrēta un apzīmēta, un par to ir sniegta informācija normatīvajos aktos par lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanu un reģistrēšanu noteiktajā kārtībā.

14. BRĪVPRĀTĪGS SAISTĪTAIS ATBALSTS PAR PLATĪBĀM

BSA par platībām 2018.gadā:

- 1) SSK: brīvprātīgs saistītais atbalsts par sertificētas sēklas kartupeļiem;
- 2) SSA: brīvprātīgs saistītais atbalsts par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām;
- 3) SLS: brīvprātīgs saistītais atbalsts par sertificētu labības sēklu;
- 4) SAP: brīvprātīgs saistītais atbalsts par proteīnaugiem;
- 5) SVR: brīvprātīgs saistītais atbalsts par vasaras rapsi un vasaras ripsi;
- 6) SMI: brīvprātīgs saistītais atbalsts par miežiem;
- 7) SDA: brīvprātīgs saistītais atbalsts par dārzeņiem;
- 8) SAU: brīvprātīgs saistītais atbalsts par augļiem un ogām;
- 9) SKC: brīvprātīgs saistītais atbalsts par cietes kartupeļiem.

Atbalsta likme:

Atbalsta likme par BSA platībām kārtējā gadā tiks aprēķināta, dalot attiecīgā BSA maksimālo atbalsta apjomu ar atbalsttiesīgo hektāru skaitu.

UZMANĪBU! Atbalsta veids tiks noraidīts, ja tiks radīti mākslīgi apstākļi, t.i. netiks iegūts noteiktais sertificētas sēklas daudzums! Piesakoties SSK, SSA vai SLS, jānodrošina, ka vidēji no 1 ha tiek iegūts normatīvajos aktos noteiktais sertificētas sēklas daudzums. Ja nosacījums netiks izpildīts, tiks uzskatīts, ka lauksaimnieks radījis mākslīgus apstākļus atbalsta saņemšanai un attiecīgais atbalsta veids tiks noraidīts.

14A Pieteikšanās BSA par platībām

BSA par platībām lauksaimnieks var saņemt, ja līdz **22.05.2018.**, bet ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.06.2018., LAD elektroniskajā pieteikšanās sistēmā iesniedz Vienoto iesniegumu (nepieciešamības gadījumā arī citus papildu dokumentus) atbilstoši 4.nodaļā norādītajai kārtībai.

Piesakoties BSA par platībām, Vienotā iesnieguma C daļas:

- 5.kolonnā jāizvēlas konkrētajā laukā audzētā kultūrauga kods;
- 6.kolonnā lauks jāpiesaka VPM, atstājot automātiski piesaistīto izvēlni "VPM";
- 7.kolonnā lauks jāpiesaka BSA par platībām, atstājot automātiski piesaistīto BSA veidu vai izvēloties citu.

C Lauksaimniecībā izmantojamās zemes uzskaitē

Lauka numurs	Bloka numurs	Lauka zīmēšana	Lauka platība (ha)	Kultūras kods	Pamata atbalsta veids	BSA par platību	Agrovīdes atbalsta veidi: BDUZ, VSMD, RLZP, SVIN	BDUZ platība (ha)	ENP netiks izmantoti AAL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	47476-25355	Bloka	26.04	131: Mieži, vasaras	VPM	BSA par miežiem (SI)	Nepiesakos		

Svarīgi!

Lauksaimniekam Vienotā iesnieguma C daļas 7.kolonnā jāatzīmē pareizā izvēlne:

- 1) ja norādītais kultūrauga kods būs atbilstošs BSA veidam, kurā nav nepieciešama kultūrauga sertificēšana un kas nav BSA par cietes kartupeļiem, 7.kolonnā automātiski piesaistīsies atbilstošais BSA veids. Ja lauksaimnieks attiecīgo lauku nevēlēsies pieteikt BSA par platībām, izvēlnē jāatzīmē "Nepiesakos";
- 2) ja norādītais kultūrauga kods būs atbilstošs BSA par cietes kartupeļiem vai BSA veidam, kurā ir nepieciešama kultūrauga sertificēšana, 7.kolonnas izvēlnē automātiski piesaistīsies atzīme "Nepiesakos". Ja lauksaimnieks attiecīgo lauku vēlēsies pieteikt BSA par platībām, izvēlnē jāatzīmē attiecīgais atbalsta veids;
- 3) ja norādītais kultūrauga kods būs atbilstošs diviem BSA veidiem, 7.kolonnas izvēlnē automātiski piesaistīsies BSA veids, kurā nav nepieciešama kultūrauga sertificēšana un kas nav BSA par cietes kartupeļiem. Lauksaimniekam būs iespēja piesaistīto BSA veidu mainīt, izvēlnē atzīmējot attiecīgo BSA veidu. Ja lauksaimnieks attiecīgo lauku nevēlēsies pieteikt BSA par platībām, izvēlnē jāatzīmē "Nepiesakos";
- 4) ja norādītais kultūrauga kods nebūs atbilstošs nevienam BSA veidam, 7.kolonnas izvēlnē automātiski piesaistīsies atzīme "Nepiesakos" un BSA atbalsta veidu nebūs iespēja izvēlēties.

Kultūraugu atbilstība vairākiem atbalsta veidiem

- Lauksaimnieks vienlaikus par vienu un to pašu platību var saņemt tikai vienu BSA.
- Pretendējot uz SVIN, lauksaimnieks par attiecīgo platību vienlaikus nevar saņemt SAP, SSA vai SLS.

Piemēram:

- Lauksaimnieks vienlaikus par vienu un to pašu platību nevar saņemt SKC un SSK. Piesakoties SKC, jānorāda k.k. 825, bet piesakoties SSK jānorāda k.k. 821.
- Ja lauksaimnieks, piemēram, miežu lauka vienu pusi vēlas pieteikt SLS, bet otru pusi no lauka – SMI, Vienotajā iesniegumā tie ir jādeklarē kā divi atsevišķi lauki.

14B BSA par sertificētu sēklu

Sēklu sertifikācija

- Ja kādu no laukiem vēlas pieteikt SSK, SLS vai SSA, tad līdz kārtējā gada 1.jūnijam VAAD jāiesniedz veidlapa "Pieteikums sēklaudzēšanas lauku apskatēm".
- Atbilstību BSA saņemšanas nosacījumiem pārbaudīs LAD un VAAD.
- Sēklu sertifikācija jāveic līdz nākamā gada 15.maijam.
- Ja kārtējā gadā izaudzētā sēkla ir sertificēta citā ES dalībvalstī, lauksaimniekam līdz nākamā gada 15.aprīlim LAD jāiesniedz attiecīgās ES dalībvalsts par sēklu sertificēšanu atbildīgās iestādes izsniegtu dokumentu par kārtējā gadā izaudzēto un līdz nākamā gada 15.aprīlim sertificēto attiecīgās sugas sēklu daudzumu.
- VAAD līdz nākamā gada 15.maijam LAD iesniegs informāciju par sēklaudzēšanas platībām, kurās tiek izpildītas sēklaudzēšanas prasības saskaņā ar normatīvajiem aktiem par sēklaudzēšanu, tostarp iegūta atbalsttiesīgās kategorijas sēkla.

SVARĪGI!

Vienotajā iesniegumā norādītajam lauka numuram, bloka numuram, platībai un kultūraugam ir jāsakrīt ar norādīto veidlapā "Pieteikums sēklaudzēšanas lauku apskatēm" (skat. 14.1.attēlu).

1. Vienotais iesniegums

Ir pieteikts:

1 BSA par sertificētu labības sēklu

2 BSA par miežiem

C Lauksaimniecībā izmantojamās zemes uzskaitē

Lauka numurs	Bloka numurs	Lauka zīmēšana	Lauka platība (ha)	Kultūras kods	Pamata atbalsta veids	BSA par platību	Agrovīdes atbalsta veidi: BDUZ, VSMO, RLZP, SVIN	BDUZ platība (ha)	ENP netiks izmantoti AAL
1	54806-31326	Blokā	8,43	131: Mieži, vasaras	VPM	SLS	1	Nepiesakos	×
2	54806-31326	Blokā	8,00	131: Mieži, vasaras	VPM	SMI	2	RLZP	×

2. Pieteikums VAAD

PIETEIKUMS sēklaudzēšanas lauku apskatēm

Suga, šķirne	Izsētās sēklas kategorija	Lauka Nr. vai nosaukums Lauka platība, ha	Izsētās sēklas daudzums, kg.	Sēklas kvalitāti apliecinošā dokumenta nosaukums, numurs, izsniegšanas datums Sēklu partijas numurs	Sēšanas datums	Priekšaugi	
						gads	audzētā suga
MIEŽI	PB	Nr.1. 54806-31326 8,43 ha					

14.1.attēls. Vienotā iesnieguma un veidlapas "Pieteikums sēklaudzēšanas lauku apskatēm" aizpildīšanas kārtība

Pārdeklarācijas un sodi

Ja atbalsttiesīgā platība, pārbaudēs uz vietas uzmērītā vai sēklaudzēšanas lauku apskatēs par atbilstošu noteiktā, ir mazāka nekā Vienotajā iesniegumā uz BSA par sertificētu sēklu deklarētā platība, tad tiek piemēroti pārdeklarāciju sodi (skat. 23B apakšnodaļu).

Pārdeklarācijas sodus BSA par sertificētu sēklu nepiemēro nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu dēļ, īpaši, ja tos izraisījušas slimības, kaitēkļi un nelabvēlīgi laika apstākļi. Konstatējot nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu iestāšanos, lauksaimniekam jāuzņem fotogrāfijas pierādījumam un nekavējoties jāinformē VAAD, lai tas attiecīgo platību var apsekot.

UZMANĪBU! Atbalsta veids tiks noraidīts, ja netiks iegūts noteiktais sertificētais sēklas daudzums!

Piesakoties SSK, SSA vai SLS, jānodrošina, ka vidēji no 1 ha tiek iegūts normatīvajos aktos noteiktais sertificētais sēklas daudzums. Ja nosacījums netiks izpildīts, tiks uzskatīts, ka lauksaimnieks radījis mākslīgus apstākļus atbalsta saņemšanai un attiecīgais atbalsta veids tiks noraidīts (skat. 1.piemēru).

SVARĪGI! Attiecīgais atbalsta veids tiks noraidīts arī gadījumos, ja lauksaimnieks vienas sugas ietvaros būs ieguvis noteikto sertificētais sēklas daudzumu, bet citas sugas ietvaros nebūs to ieguvis (skat. 2.piemēru).

1.piemērs: Atbalsta veida SSK noraidīšana, ja lauksaimnieks radījis mākslīgus apstākļus atbalsta saņemšanai

BSA deklarētā sēklas kartupeļu platība	10 ha
Sertificēto sēklas kartupeļu daudzums, kas vidēji jāiegūst no 1 ha	10,3 t
Kopējais sēklas kartupeļu daudzums, kas jāsertificē no 10 ha	vismaz 103 t
Kopējais sertificēto sēklas kartupeļu daudzums no 10 ha	100 t
Sertificēto sēklas kartupeļu daudzums, kas iegūts vidēji no 1 ha	10 t (nav izpildīts nosacījums 10,3 t/ha)
SSK atbalsta veids tiek noraidīts, jo vidēji no 1 ha nav sertificētas vismaz 10,3 t sēklas kartupeļu!	

2.piemērs: atbalsta veida SSA noraidīšana, ja lauksaimnieks radījis mākslīgus apstākļus atbalsta saņemšanai

SSA deklarētā platība	plāvas timotiņš	4 ha
	lucerna	5 ha
Sertificētās sēklas daudzums, kas vidēji jāiegūst no 1 ha	plāvas timotiņš	0,29 t
	lucerna	0,11 t
Kopējais sēklas daudzums, kas jāsertificē	plāvas timotiņš	1,16 t (0,29 t x 4 ha)
	lucerna	0,55 t (0,11 t x 5 ha)
Kopējais sertificētais sēklas daudzums	plāvas timotiņš	1,5 t
	lucerna	0,5 t
Sertificētais sēklas daudzums, kas iegūts vidēji no 1 ha	plāvas timotiņš	0,38 t (izpildīts nosacījums 0,29 t/ha)
	lucerna	0,10 t (nav izpildīts nosacījums 0,11 t/ha)
SSA atbalsta veids tiek noraidīts, jo vidēji no 1 ha nav sertificētas vismaz 0,11 t lucernas sēklas: SSA atbalsts netiks piešķirts gan par platībām, kurās tiek audzēts plāvas timotiņš, gan par platībām, kurās tiek audzēta lucerna!		

14C BSA par sertificētas sēklas kartupeļiem

BSA par sertificētas sēklas kartupeļiem var saņemt, ja:

- 1) attiecīgajā platībā ir iestādīti pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas kategorijas pirmās paaudzes sēklas kartupeļi;
- 2) tiek izpildītas kartupeļu sēklaudzēšanas prasības, tostarp līdz nākamā gada 15.maijam iegūta pirmsbāzes, bāzes vai sertificētas kategorijas sēkla;
- 3) kopējā sēklas kartupeļu viena vai vairāku lauku atbalsttiesīgā platība nav mazāka par 1 ha un tā ir pieteikta VPM;
- 4) lauksaimnieks, VAAD piesakot sēklas kartupeļu platību lauku apskatei, sēklaudzēšanas lauku apskates pieteikumā norāda lauka numuru un lauka bloka numuru atbilstoši Vienotajam iesniegumam;
- 5) **vidēji no 1 ha iegūtas un sertificētas vismaz 10,3 t kartupeļu.** Maksimālo ha skaitu, par kuru var saņemt atbalstu, nosaka, sertificēto sēklas kartupeļu daudzumu dalot ar 10,3. **Ja nosacījums netiks izpildīts, tiks uzskatīts, ka lauksaimnieks radījis mākslīgus apstākļus atbalsta saņemšanai un attiecīgais atbalsta veids tiks noraidīts.**

Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

14D BSA par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām

BSA par sertificētu stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām var saņemt, ja:

- 1) attiecīgajā platībā tiek audzēts plāvas timotiņš, plāvas auzene, hibrīdā airene, daudzziēdu viengadīgā airene, sarkanā auzene, ganību airene, niedru auzene, plāvas skarene, kamolzāle, auzeņairene, sarkanais āboliņš, baltais āboliņš, austrumu galega, lucerna, bastarda āboliņš, facēlija, ragainie vanagnadziņi, zirņi, vīķi, lauka pupas vai lupīna (saldā jeb dzeltenā, baltā vai šaurlapu);
- 2) tiek izpildītas stiebrzāļu un lopbarības augu sēklaudzēšanas prasības, tostarp līdz nākamā gada 15.maijam iegūta PB, B un C kategorijas sēkla;
- 3) kopējā viena vai vairāku lauku atbalsttiesīgā platība nav mazāka par 1 ha un tā ir pieteikta VPM;
- 4) **vidēji no 1 ha ir iegūts un sertificēts atbilstošs attiecīgās sugas sēklu daudzums:** plāvas timotiņš 0,29 t/ha, plāvas auzene 0,29 t/ha, sarkanā auzene 0,33 t/ha, daudzziēdu viengadīgā airene 0,59 t/ha, hibrīdā airene 0,54 t/ha, ganību airene 0,57 t/ha, kamolzāle 0,12 t/ha, auzeņairene 0,43 t/ha, niedru auzene 0,37 t/ha, plāvas skarene 0,25 t/ha, sarkanais āboliņš 0,23 t/ha, baltais āboliņš 0,20 t/ha, lucerna 0,11 t/ha, austrumu galega 0,16 t/ha, bastarda āboliņš 0,14 t/ha, facēlija 0,05 t/ha, ragainie vanagnadziņi 0,05 t/ha, zirņi 0,86 t/ha, lauka pupas 1,91 t/ha, lupīnas (saldā jeb dzeltenā, baltā, šaurlapu) 0,40 t/ha, vīķi 0,40 t/ha. Maksimālo ha skaitu, par kuru var saņemt atbalstu, nosaka, sertificēto sēklas daudzumu, dalot ar attiecīgās sugas sēklu ražības rādītāju. **Ja nosacījums netiks izpildīts, tiks uzskatīts, ka lauksaimnieks radījis mākslīgus apstākļus atbalsta saņemšanai un attiecīgais atbalsta veids tiks noraidīts;**
- 5) lauksaimnieks, VAAD piesakot stiebrzāļu un lopbarības augu platību lauku apskatei, sēklaudzēšanas lauku apskates pieteikumā norāda lauka numuru un lauka bloka numuru atbilstoši Vienotajam iesniegumam;
- 6) ja kārtējā gadā izaudzētā sēkla ir sertificēta citā ES dalībvalstī, lauksaimniekam līdz nākamā gada 15.aprīlim LAD jāiesniedz attiecīgās ES dalībvalsts par sēklu sertificēšanu atbildīgās iestādes izsniegtu dokumentu par kārtējā gadā izaudzēto un līdz nākamā gada 15.aprīlim sertificēto attiecīgās sugas sēklu daudzumu.

Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

14E BSA par sertificētu labības sēklu

BSA par sertificētu labības sēklu var saņemt, ja:

- 1) attiecīgajā platībā tiek audzēti kvieši (*Triticum aestivum* L., *Triticum spelta* L.), rudzi (*Secale cereale* L.), tritikāle (*Triticosecale Wittm*), mieži (*Hordeum vulgare* L.), auzas (*Avena sativa* L., *Avena byzantina* K.Koch, *Avena nuda* L.) un griķi (*Fagopyrum esculentum* Moench);
- 2) tiek izpildītas labības sēklaudzēšanas prasības, tostarp līdz nākamā gada 15.maijam iegūta PB, B un C kategorijas sēkla;
- 3) kopējā viena vai vairāku lauku atbalsttiesīgā platība nav mazāka par 1 ha un tā ir pieteikta VPM;
- 4) **vidēji no 1 ha ir iegūts un sertificēts atbilstošs attiecīgās sugas sēklu daudzums:** mieži, vasaras 1,41 t/ha; kvieši, vasaras 1,89 t/ha; auzas 1,85 t/ha; griķi 0,52 t/ha; tritikāle, vasaras 1,00 t/ha; kvieši, ziemas 2,33 t/ha; rudzi 1,40 t/ha; tritikāle, ziemas 1,45 t/ha; mieži, ziemas 1,20 t/ha. Maksimālo ha skaitu, par kuru var saņemt atbalstu, nosaka, sertificēto sēklas daudzumu, dalot ar attiecīgās sugas sēklu ražības rādītāju. **Ja nosacījums netiks izpildīts, tiks uzskatīts, ka lauksaimnieks radījis mākslīgus apstākļus atbalsta saņemšanai un attiecīgais atbalsta veids tiks noraidīts;**
- 5) lauksaimnieks, VAAD piesakot labības sēklu platību lauku apskatei, sēklaudzēšanas lauku apskates pieteikumā norāda lauka numuru un lauka bloka numuru atbilstoši Vienotajam iesniegumam.

Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

14F BSA par proteīnaugiem

BSA par proteīnaugiem var saņemt par proteīnaugu platību, ja:

- 1) to aizņem tīrsējā sētas lauka pupas, zirņi, vīķi, lupīna, lucerna, austrumu galega, soja, kaņepes, sarkanais āboliņš, bastarda āboliņš vai baltais āboliņš vai iepriekš minēto kultūraugu savstarpēji maisījumi;
- 2) to aizņem maisījumos ar graudaugiem sēti zirņi vai vīķi, ja zirņu vai vīķu sēklas masas, augu skaita vai to zaļmasas īpatsvars $\geq 50\%$;
- 3) tā ir atbalsttiesīga VPM saņemšanai, lauksaimniekam pretendējot uz BSA SAP par kaņepju platību;
- 4) kopējā proteīnaugu viena vai vairāku lauku atbalsttiesīgā platība nav mazāka par 1 ha un tā ir pieteikta VPM;
- 5) proteīnaugi netiek izmantoti enerģijas ieguvei (saimniecībā, kurā audzē proteīnaugus arī enerģijas ieguvei, jāiesniedz informācija par kultūraugu izmantošanas veidiem un jānodrošina uzskaitē par saimniecībā iegūto proteīnaugu ieguvu un izlietošanu).

Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

14G BSA par vasaras rapsi un vasaras ripsi

BSA par vasaras rapsi (*Brassica napus subsp. napus f. annua*) vai vasaras ripsi (*Brassica rapa*) lauksaimnieks var saņemt, ja viena vai vairāku lauku kopējā atbalsttiesīgā platība nav mazāka par 1 ha un tā ir pieteikta VPM. Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

14H BSA par dārzeņiem

BSA par dārzeņiem var saņemt, ja:

- 1) attiecīgajā platībā audzē tomātus, sīpolus, šalotes sīpolus, ķiplokus, puravus, galviņkāpostus, ziedkāpostus, citus kāpostus (izņemot lopbarības kāpostus), galda kolrābjus, burkānus, galda rāceņus, galda kāļus, galda bietes, mangoldu (lapu bietes), selerijas, redīsus, melnos rutkus, pētersīļus, pastinākus, gurķus, kornišonus, dārza ķirbjus, cukīni, kabačus, patisonus, vīģlapu ķirbjus, lielauģļu ķirbjus, muskata ķirbjus, skābenes, rabarberus, spinātus, mārutkus, parastās dilles vai salātus;
- 2) kopējā viena vai vairāku lauku atbalsttiesīgā platība nav mazāka par 1 ha un tā ir pieteikta VPM.

Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

14I BSA par miežiem

BSA par miežiem lauksaimnieks var saņemt, ja kopējā viena vai vairāku lauku atbalsttiesīgā platība nav mazāka par vienu hektāru un tā ir pieteikta VPM. Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

14J BSA par augļiem un ogām

BSA par augļiem un ogām var saņemt, ja:

- 1) attiecīgajā platībā audzē vīnogas, ābeles, bumbieres, krūmceidonijas, smiltsērķšķus, saldus un skābos ķiršus, plūmes, dārza pīlādžus, zemenes, krūmmellenes, lielogu dzērvenes, upenes, sarkanās un baltās jāņogas, ērkšķogas, aronijas, avenes vai kazenes;
- 2) kopējā viena vai vairāku lauku atbalsttiesīgā platība nav mazāka par 1 ha un tā ir pieteikta VPM.

Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

14K BSA par cietes kartupeļiem

BSA par cietes kartupeļiem var saņemt, ja:

- 1) lauksaimnieks ir noslēdzis kartupeļu audzēšanas līgumu ar cietes ražotāju par noteiktu cietes kartupeļu stādījumu platību un noteikta kartupeļu daudzuma piegādi 2018.gadā;
- 2) kopējā cietes kartupeļu viena vai vairāku lauku atbalsttiesīgā platība nav mazāka par 1 ha un tā ir pieteikta VPM;
- 3) no 1 ha novākti un cietes ražotājam piegādātajiem cietes kartupeļiem ir iegūtas vismaz 3,5 tonnas kartupeļu cietes. Maksimālais ha skaits, par kuru var saņemt atbalstu nepārsniedz līgumā noteikto cietes kartupeļu aizņemto ha skaitu un skaitu, ko nosaka, ņemot vērā 3,5 t kartupeļu cietes daudzumu, ko iegūst no kārtējā gada kartupeļu cietes ražotājam piegādātajiem kartupeļiem.

Lauka ietvaros nevar pretendēt uz citu BSA par platībām.

Attiecīgajiem laukiem, no kuriem visi izaudzētie kartupeļi tiks nodoti pārstrādei cietē, Vienotā iesnieguma C daļas:

- 5.kolonnā jāizvēlas cietes kartupeļu kultūrauga kods (k.k. 825);
- 6.kolonnā lauks jāpiesaka VPM, atstājot automātiski piesaistīto izvēlni "VPM"
- 7.kolonnā lauks jāpiesaka BSA, izvēlnē atzīmējot "BSA par cietes kartupeļiem".

C Lauksaimniecībā izmantojamās zemes uzskaitē

Lauka numurs	Bloka numurs	Lauka zīmēšana	Lauka platība (ha)	Kultūras kods	Pamata atbalsta veids	BSA par platību	Agrovīdus atbalsta veidi: BDUZ, VSMD, RLZP, SVIN	BDUZ platība (ha)	ENP netiks izmantoti AAL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	47476-25355	Blokā	5,84	825: Cietes kartupeļi	VPM	SKC	Nepiesakos		×
2		Blokā			Bez	Nepiesakos	Nepiesakos		×

Pārdeklarācijas un sodi

Ja atbalsttiesīgā platība, pārbaudēs uz vietas uzmērītā vai ar cietes ražību 3,5 t/ha "nosegtā" platība, ir mazāka nekā Vienotajā iesniegumā uz SKC deklarētā platība vai līgumā norādītā platība, tad tiek piemēroti pārdeklarācijas sodi (skat. 3.piemēru).

3.piemērs: Atbalsttiesīgās platības noteikšana SKC

BSA deklarētā cietes kartupeļu platība	16 ha
Kopējais cietes daudzums, kas jānodrošina (16 ha x 3,5 t)	vismaz 56 t
Izpildītais cietes daudzums	49 t
Atbalsttiesīgās platības noteikšana, cietes daudzumu ņemot vērā 3,5	49t / 3,5t/ha = 14 ha
Pārdeklarētā platība = (BSA deklarētā cietes kartupeļu platība – atbalsttiesīgā platība)	16 ha – 14 ha = 2 ha
Pārdeklarētās platības procentuālā daļa = (pārdeklarētā platība / atbalsttiesīgā platība)	2 / 14 x 100% = 14,29%
Pārdeklarētās platības apjoms ir 14,29%, kas ir lielāks par 3%, bet nepārsniedz 20%. Šis intervāls paredz atbalsttiesīgās platības samazinājumu par pārdeklarētās platības divkārtu apjomu	2 x 2 ha = 4 ha
Apmaksātās platības aprēķins	14 ha – 4 ha = 10 ha

15. LAUKU ATTĪSTĪBAS PLATĪBATKARĪGIE PASĀKUMI UN AKTIVITĀTES

LAP platībatkarīgie pasākumi ir:

- “Agrovide un klimats”, kas ietver aktivitātes BDUZ, VSMD, RLZP un SVIN;
- “Bioloģiskā lauksaimniecība” (BLA), kas ietver aktivitātes BLAJ un BLAV;
- “Kompensācijas maksājums par *Natura 2000* mežu teritorijām” (NIM);
- “Maksājumi apgabalim, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi” (ADSI), kas ietver aktivitātes ADI un ASI.

15A Kopējie LAP pasākumu atbilstības nosacījumi

Piesakot platības LAP pasākumiem (izņemot NIM), tās jāpiesaka arī VPM vai MLS (ja atbalsta pretendents MLS apstiprināts 2015.gadā). Maksājumus LAP aktivitātēs var saņemt atbalsta pretendents, kura īpašumā vai tiesiskajā valdījumā esošā atbalsttiesīgā platība kārtējā gada 15.jūnijā ir vismaz 1 ha, bet RLZP aktivitātē vismaz 10 ha, un katra lauka platība ir vismaz 0,3 ha.

Daudz gadu saistību periodā atbalsta pretendents var mainīt lauku atrašanās vietu, izņemot BDUZ aktivitātē, kur visā saistību periodā lauku maiņa nav pieļaujama!

Atbalsta pretendents,

piesakoties uz LAP pasākumiem, apņemas:

- katru gadu visā saistību periodā iesniegt LAD Vienoto iesniegumu,
- visā daudz gadu saistību periodā nesamazināt apstiprināto saistību platību;
- ievērot atbalsta saņemšanas nosacījumus.

kā arī visā saimniecībā ievēro:

- savstarpējās atbilstības prasības, kas noteiktas TM MK noteikumos (skat. 22.2.tabulu);
- minimālās organiskā mēslojuma un augu aizsardzības līdzekļu lietošanas prasības, un citas obligātās prasības, kas noteiktas “Noteikumu par valsts un ES atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.-2020.gada plānošanas periodā” (turpmāk – LAP MK noteikumi) 1.pielikumā (skat. 22.1.tabulu).

15B Pieteikšanās LAP pasākumu aktivitātēm

Lai pieteiktos atbalstiem LAP aktivitātēs, atbalsta pretendents **līdz 2018.gada 22.maijam** vai ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.jūnijam LAD elektroniskās pieteikšanās sistēmā jāiesniedz Vienotais iesniegums (skat. detalizētu informāciju 4.nodaļā).

Piesakoties NIM atbalstam, LAD elektroniskās pieteikšanās sistēmā Vienotajā iesniegumā jāaizpilda 6.solis “*Natura 2000* mežiem pielikums” (skat. 19D apakšnodaļu).

Par pieteikšanos ADSI atbalstam

Vienotajā iesniegumā nav paredzēta speciāla atzīme, lai pieteiktos uz atbalstu pasākumā ADSI. Pieteikšanās šī pasākuma aktivitātēm notiek automātiski, iesniedzot Vienoto iesniegumu. Maksājums tiks veikts par VPM vai MLS atbilstošo platību, kas atrodas apgabalos, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi. Tas nozīmē, ka atbalsta pretendents par katru atbalsttiesīgo hektāru, kurā ievēroti visi atbalsta saņemšanas nosacījumi, tiks samaksāta attiecīgā ADI vai ASI likme. Savukārt, ja atbalsta saņemšanas nosacījumi netiks ievēroti, tiks piemērotas pārdeklarācijas sankcijas. Teritoriālo sadalījumu atbilstoši minētajām aktivitātēm skatiet LAP MK noteikumu 7.pielikumā.

Ja lauksaimnieks nevēlas saņemt ADSI atbalstu, viņam LAD jāiesniedz iesniegums brīvā formā!

Par pieteikšanos, ja BLA saimniecība par atsevišķām platībām vēlas saņemt BDUZ atbalstu

Lai saņemtu atbalstu BLA pasākumā, visām saimniecības vienībām (t.sk. lauksaimniecības dzīvniekiem) ir jābūt bioloģiski sertificētām. Ja bioloģiski sertificētā saimniecībā ir BDUZ atbalstam atbilstošā platība un atbalsta pretendents par šo platību vēlas saņemt BDUZ, nevis BLA atbalstu, tad Vienotā iesnieguma C daļā pie attiecīgā lauka 5.kolonnā jāievada k.k.710 *Ilggadīgie zālāji* un 8.kolonnā jānorāda BDUZ apsaimniekošanas veids – pļaušana vai ganīšana. Šajā gadījumā par konkrēto lauku tiks izmaksāts BDUZ atbalsts, bet par visām pārējām platībām – BLA atbalsts.

Piesakot zālāju platību BDUZ atbalstam, atbalsta pretendents attiecībā uz šo platību būs jāievēro visi nosacījumi, kas paredzēti BDUZ aktivitātē. Piemēram, ja atbalsttiesīgā platībā ir **aizsargājamie ekoloģiski jutīgie ilggadīgie zālāji**, jāapmeklē 16 stundu apmācību kursi par zālāju biotopu un sugu dzīvotņu apsaimniekošanas metodēm.

16. NOTEIKUMI PAR PASĀKUMU “AGROVIDE UN KLIMATS” UN “BIOLOĢISKĀ LAUKSAIMNIECĪBA” SAISTĪBĀM

Atbalsta pretendents, pretendējot uz atbalstu pasākumos “Agrovide un klimats” un “Bioloģiskā lauksaimniecība”, atkarībā no aktivitātes uzņemas daudzgadu saistības no diviem līdz pieciem gadiem.

Katrā pasākumu “Agrovide un klimats” un “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitātē atbalsta pretendents daudzgadu saistības nodod un pārņem atsevišķi, neietekmējot citas aktivitātes daudzgadu saistību periodu. Platību maksājumu saistību nodošanai/pārņemšanai jāaizpilda speciāla veidlapa (skat. www.lad.gov.lv sadaļā *Rokasgrāmatas un veidlapas*), kas jāparaksta gan saistību nodevējam, gan saistību pārņēmējam. Veidlapa jāiesniedz arī tad, ja atbalsta pretendents maina statusu no fiziskas personas uz juridisku vai otrādi.

16A Saistību nodošana un pārņemšana

Pasākumā “Agrovide un klimats” nav ierobežojumu attiecībā uz saistību nodošanu un pārņemšanu aktivitāšu līmenī. Savukārt pasākumā “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktīvās saistības var nodot un pārņemt tikai vienas aktivitātes ietvaros, t.i., saistības BLAJ aktivitātē var nodot tikai personai, kura atbilst BLAJ, bet BLAV var tikai BLAV. Saistību nodošanas un pārņemšanas situācijas ir apkopotas 16.1.tabulā.

16.1.tabula. Saistību nodošanas un pārņemšanas situācijas

Agrovide un Klimats aktivitāte	Saistību pārņēmējam saistības (IR/NAV)	Pārņem saistības no	Pārņemto saistību ilgums
	NAV	vienas personas	turpinās līdz pārņemto saistību perioda beigām
	NAV	vairākām personām	turpinās līdz ilgākā pārņemto saistību perioda beigām
	IR (BDUZ, VSMD, RLZP vai SVIN)	vienas vai vairākām personām	turpinās līdz ilgākā saistību perioda beigām (BDUZ, VSMD, RLZP vai SVIN)
BLAJ aktivitāte	NAV (bet pats atbilst BLAJ)	vienas vai vairākām personām (BLAJ)	sākas jauns saistību periods BLAJ
	IR (BLAJ)	vienas vai vairākām personām (BLAJ)	saistību periods netiek pagarināts un saistības turpinās par visu uz tām attiecināmo platību
	IR (BLAV)/ NAV (bet pats atbilst BLAV)	BLAV NEVAR pārņemt saistības no BLAJ (piemēram, SIA, kas atbilst BLAV, nevar pārņemt ZS BLAJ saistības)	
BLAV aktivitāte	NAV (bet pats atbilst BLAV)	vienas personas (BLAV)	turpinās līdz pārņemto saistību perioda beigām
	NAV (bet pats atbilst BLAV)	vairākām personām (BLAV)	turpinās līdz ilgākā pārņemto saistību perioda beigām
	IR (BLAV)	vienas vai vairākām personām (BLAV)	turpinās līdz ilgākā saistību perioda beigām
	IR (BLAJ)/ NAV (bet pats atbilst BLAJ)	BLAJ NEVAR pārņemt saistības no BLAV (piemēram, dēls, kas atbilst BLAJ, nevar pārņemt mātes BLAV saistības)	

Atbalsta pretendents līdz 2018.gada 15.oktobrim ir jāinformē LAD viena mēneša laikā par gadījumu, kad tas citai personai nodod visu savu saimniecību vai tikai lauksaimniecības zemi, vai tās daļu, kas to pārņem vienlaikus ar attiecīgajām saistībām, aizpildot veidlapu *Vienotā iesnieguma/Akcīzes degvielas iesnieguma/ Lauku attīstības programmas pasākumu aktivitāšu saistību nodošana un pārņemšana* (skat. www.lad.gov.lv sadaļā *Rokasgrāmatas un veidlapas*)

16B Izmaiņas saistību platībā 2018.gadā

Atbalsta pretendenti, kuriem ir spēkā esošas BLA saistības, 2018.gadā **nevar tās paplašināt. Tomēr:**

- ja lauksaimnieks tās palielinās ne vairāk kā par 10% no aktuālās apstiprinātās BLA saistību platības, tiks uzskatīts, ka BLA saistību platība nemainās un LAD aprēķinās atbalstu par visu atbalsttiesīgo platību, kas nepārsniegs 10%;
- ja lauksaimnieks daudzgadu saistību periodā tās palielina vairāk kā par 10% no aktuālās apstiprinātās BLA saistību platības, LAD aprēķinās atbalstu par visu to atbalsttiesīgo platību, kas nepārsniegs 10% palielinājumu. Saistību platība netiks palielināta. BLA atbalsts par platību virs 10% tiks noraidīts.

Piemēram, saistību platība ir noteikta 10 ha. Atbalsta pretendenta kopējā deklarētā platība 2018.gadā ir 13 ha. Ņemot vērā atļauto 10% toleranci, pieļaujama palielinājums ir līdz 11 ha. Tas nozīmē, ka atbalsts 2018.gadā tiks aprēķināts par 11 ha, bet saistību platība tiks saglabāta 10 ha apmērā.

Uzskatāms, ka saistību platība nemainās, ja lauksaimnieks to samazina ne vairāk kā par 10% no:

- aktuālās apstiprinātās saistību platības VSMD, RLZP, SVIN, BLAJ vai BLAV;
- aktuālās kopējās apstiprinātās saistību platības vai apstiprinātās saistību platības lauku bloku līmenī – BDUZ aktivitātē.

Ja BDUZ, VSMD, RLZP, SVIN, BLAJ vai BLAV aktivitātēs lauksaimnieks samazina saistību platību vairāk nekā par 10%, tad saistības tiks pārtrauktas un viss iepriekš saņemtais atbalsts par samazināto saistību platību būs jāatmaksā atpakaļ.

16C Saistību pārveidošana

Daudz gadu saistības var pārveidot, atsakoties no vienām saistībām un uzņemoties citas saistības par attiecīgo platību, ievērojot šādus nosacījumus:

- BLAJ vai BLAV saistības var pilnībā vai daļēji pārveidot par BDUZ saistībām, ievērojot to, ka par nepārveidoto saistību daļu saistības tiek turpinātas;
- VSMD saistības tikai pilnībā var pārveidot par BLAJ vai BLAV saistībām.

16D Kuros gadījumos var paplašināt esošās saistības vai uzņemties jaunas saistības 2018.gadā?

Pasākuma “Agrovide un klimats” aktivitātēs BDUZ, VSMD, RLZP un SVIN 2018.gadā atbalsta pretendenti ir tiesīgi paplašināt un uzņemties jaunas saistības, nepārsniedzot aktivitātēm pieejamā finansējuma apmēru.

Ja BDUZ, VSMD, RLZP un SVIN saistību platība kārtējā gadā salīdzinājumā ar platību pirmajā saistību gadā ir palielināta:

- līdz 20% – daudz gadu saistību periods nemainās;
- vairāk par 20% – atbalsta pretendents sākas jauns daudz gadu saistību periods par visu palielināto saistību platību.

Pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitātēs BLAJ vai BLAV 2018.gadā atbalsta pretendenti nav tiesīgi paplašināt un uzņemties jaunas saistības, izņemot saistību nodošanas un pārņemšanas gadījumus.

Atbalsta pretendenti, kuriem 2018.gadā jau ir spēkā esošas BLAJ vai BLAV saistības, nav tiesīgi tās paplašināt (izņemot pieļaujamās 10% robežās, kā norādīts 16B apakšnodaļā).

16E Saistību pārtraukšana

Ja atbalsta pretendents pārtrauc daudz gadu saistības pirms saistību perioda beigām, tas atmaksā iepriekš saņemto atbalstu par to platības daļu, par kuru tā ir samazināta.

Persona, kura pārņem visu saimniecību vai tikai lauksaimniecības zemi, vai tās daļu, ar pārņemšanas brīdi ir tiesīga izbeigt daudz gadu saistības par pārņemto objektu, informējot LAD par pārņemšanas faktu viena mēneša laikā pēc objekta pārņemšanas. Šajā gadījumā gan saimniecības nodevējam, gan pārņēmējam jāaizpilda veidlapa saistību pārtraukšanai bez atmaksas *Paskaidrojums par LAP saistību pārtraukšanu* (skat. www.lad.gov.lv sadaļā *Rokasgrāmatas un veidlapas*)

16F Sertificējošās un kontrolējošās institūcijas

Institūcija	Atbalsta veidi	Kontaktinformācija
Valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “CERTIFIKĀCIJAS UN TESTĒŠANAS CENTRS”	BLA	Dārza iela 12, Priekuļi, Priekuļu pagasts, Priekuļu novads, LV–4126, tālr.: 64130013, fakss: 64130010, www.stc.lv , e-pasts: info@stc.lv
Biedrības “Vides kvalitāte” sertifikācijas institūcija “VIDES KVALITĀTE”	BLA	Rīgas iela 113, Salaspils, Salaspils novads, LV–2169, tālr.: 67709090, 67709001, mob.tālr.: 26335690, fakss: 67709090, www.videskvalitate.lv , e-pasts: info@videskvalitate.lv
“Valsts augu aizsardzības dienests”	VSMD, BSA	Lielvārdes iela 36, Rīga, LV–1006, Tālr.: 67027098, 67027406, fakss: 67027302, www.vaad.gov.lv , e-pasts: info@vaad.gov.lv

17. PASĀKUMA “AGROVIDE UN KLIMATS” AKTIVITĀTES

Pasākumu “Agrovide un klimats” veido četras aktivitātes: BDUZ, VSMD, RLZP un SVIN. Piesakoties atbalsta maksājumam, atbalsta pretendents uzņemas piecu gadu saistības par katru konkrētajai aktivitātei pieteikto platības vienību, sākot ar pirmo maksājuma apstiprināšanas gadu.

Daudzgadu saistību periodā atbalsta pretendents var mainīt atbalstam pieteiktās platības (lauka) atrašanās vietu, izņemot BDUZ aktivitātē, kur saistības ir uzņemtas par katra lauka platību, un tā atrašanās vietu mainīt ir aizliegts!

Visā saistību periodā atbalsta pretendents:

- nedrīkst samazināt BDUZ, VSMD, RLZP un SVIN aktivitātēs apstiprināto saistību platību un BDUZ aktivitātē nedrīkst mainīt lauku atrašanās vietu;
- saimnieko atbilstoši aktivitātes atbalsta saņemšanas nosacījumiem;
- katru gadu iesniedz Vienoto iesniegumu, pie attiecīgā lauka izvēloties atbilstošo aktivitāti – BDUZ, VSMD, RLZP vai SVIN.

Par kultūraugiem, kuri sēti pēc 25.jūnija

Atbalsta pretendents VSMD, RLZP un SVIN atbalstu nepiešķirs par aramzemes platību, kurā atbalstam pieteiktais kultūraugs (izņemot kultūraugus ar īsu veģetācijas periodu (salāti, redīsi, dilles) vai šo kultūraugu maisījumu) iesēts pēc kārtējā gada 25.jūnija.

17A Aktivitāte “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos”

Visā Latvijas teritorijā līdz 2020.gadam notiks ES nozīmes aizsargājamo biotopu kartēšana, t.sk. ilggadīgo zālāju izvērtēšana un pārvērtēšana, ko veiks Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk – DAP). Tas nozīmē, ka līdz 2013.gadam atzītās BVZ platības tiks pārvērtētas, lai noteiktu, vai tajās esošie ilggadīgie zālāji atbilst no lauksaimnieciskās darbības atkarīgu Eiropas Savienības nozīmes daļēji dabīgu zālāju biotopa vai putnu dzīvotnes prasībām (turpmāk – ES nozīmes zālāju biotops). Ja pēc pārvērtēšanas, ilggadīgo zālāju atzīs par ES nozīmes zālāju biotopu, tam tiks noteikta ražības klase un atbilstoša likme (zemākā likme 1.ražības klasei, bet augstākā – 4.klasei).

LAD līdz kārtējā gada 1.februārim papildina lauku bloku identifikācijas sistēmas lauku bloku karti (turpmāk – lauku bloku karte) ar ilggadīgo zālāju platībām, kurām kopš iepriekšējā gada 1.februāra piešķirts ES nozīmes zālāju biotopa statuss, norādot lauku bloku kartes papildināšanas datumu.

Ja atbalsta pretendents līdz kārtējā gada 1.februārim ir aparis vai pārveidojis ilggadīgā zālāja platības, kurām periodā no kārtējā gada 1.janvāra līdz 1.februārim LAD lauku bloku kartē pirmo reizi piešķirts ES nozīmes zālāju biotopa statuss, atbalsta pretendents līdz kārtējā gada 1.aprīlim rakstiski jāinformē DAP. Šajā gadījumā DAP no jauna novērtēs ES nozīmes zālāju biotopa statusu un precizēs robežas.

BDUZ atbalstam var pieteikt arī pirms 2013.gada atzīto BVZ platību, kas vēl nav pārvērtēta. Šajā gadījumā līdz ilggadīgā zālāja pārvērtēšanai atbalsta pretendents tiks maksāta pamatlikme. Ja pēc pārvērtēšanas BVZ platība netiks atzīta par ES nozīmes zālāju biotopu, atbalsta pretendents par attiecīgo platību saistības netiks pārtrauktas un arī atlikušajā saistību periodā par šo platību viņš varēs saņemt pamatlikmi.

Atbalsta apmērs:

Ilggadīgie zālāji, kas atzīti par BVZ	55 EUR - pamatlikme
Ilggadīgie zālāji, kas atzīti par ES nozīmes zālāju biotopiem	83 EUR - 1. klases ražības zālājs
	155 EUR - 2. klases ražības zālājs
	206 EUR - 3. klases ražības zālājs
	330 EUR - 4. klases ražības zālājs

Atbilstības kritēriji:

- atbalsttiesīgā platība ir lauksaimniecības platībā esošie ilggadīgie zālāji, kas atrodas:
 - lauksaimniecības zemē un:
 - pirms 2013.gada ir atzīti par BVZ;
 - pēc 2013.gada ir atzīti par ES nozīmes zālāju biotopu (1. līdz 3.ražības klase);
 - ārpus lauksaimniecības zemes (teritorijā ar identificējamām un uzmērāmām robežām) un pēc 2013.gada ir atzīti ES nozīmes zālāju biotopu (4.ražības klase).
- atbalsta pretendents, veicot lauksaimniecisko darbību, BDUZ atbalsttiesīgā platība jāapsaimnieko ekstensīvi;
- atbalstam pieteiktā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha, ko veido vismaz 0,3 ha lieli lauki, kuri ir kartogrāfiski identificēti LAD lauku bloku identifikācijas sistēmā un vienas atbalsta likmes ietvaros kopējā pieteiktā atbalsttiesīgā platība laukā nav mazāka par 0,3 ha;
- attiecībā uz atbalsttiesīgo platību ir izpildīti visi atbilstības nosacījumi, saistības un citas obligātās prasības.

Piecu gadu saistības:

- jāveic atbalsttiesīgās platības apsaimniekošana noganot vai nopļaujot:
 - ganīšana:
 - atļauts ganīt ar ganību dzīvniekiem – zālējājiem;
 - nav atļauta augsnes bojāšana, ko izraisa pārganīšana, kad nosacītais dzīvnieku blīvums pārsniedz 0,9 nosacītās liellopu vienības uz 1 ha vidēji ganību sezonā no 15.05. līdz 15.09. (skat. 21C apakšnodalījumu "Piemērs ganīšanas režīma izvērtēšanai BDUZ platībās");
 - nepietiekami noganītās platības ir jāapļauj līdz 15.09.
 - plaušana:
 - vienu reizi gadā platība jānopļauj. Nopļauto zāli neatstāj izklaidus, bet novāc no lauka līdz kārtējā gada 15.09.;
 - nebojā augsnes virskārtu, izvēloties augsnes mitruma apstākļiem piemērotu plaušanas tehniku.
- nedrīkst veikt iekultivēšanas pasākumus (piemēram, mehānisku augsnes apstrādi, sintētisko minerālmēsli, ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļu lietošanu, graudzāļu un tauriņziežu sēklu piesēju u.c.);
- kārto lauku vēsturi katram laukam atsevišķi, atzīmējot visas kārtējā gadā veiktās apsaimniekošanas darbības (ganīšanas periodu, ganīšanai izmantoto dzīvnieku veidu un skaitu vai plaušanas datumu un siena vai nopļautās zāles aizvešanas datumu);
- ja uzņemtas saistības par ES nozīmes zālāju biotopiem (kas ir 1. līdz 4. zālāju ražības klase), ne vēlāk kā saistību perioda otrajā gadā jāiegūst pamatiemaņas zālāju biotopu vai sugu dzīvotņu apsaimniekošanā, apmeklējot 16 stundu apmācību kursu un iegūstot atbilstošu dokumentu (ja saistības pārņem persona, kura nav apmeklējusi apmācību kursu, saistību pārņēmējam tas jāapmeklē līdz 30.maijam nākamajā gadā pēc saistību pārņemšanas gada).

Obligātās
BDUZ
mācības

Kārtējā gadā BDUZ atbalstu atsaka par 50%, un šo samazinājumu piemēro turpmākajos saistību gados līdz brīdim, kamēr tiek iesniegts atbilstoša mācību kursa beigšanas apliecināošs dokuments, ja:

- atbalsta saņēmējs līdz otrā saistību gada beigām nav apmeklējis mācību kursu vai
- mācību kurss ir apmeklēts, bet nepietiekamā apjomā vai neatbilstošā iestādē vai
- saistības tiek pārņemtas, bet saistību pārņēmējs nav apmeklējis mācību kursu līdz 30.maijam nākamajā gadā pēc saistību pārņemšanas gada.

Atbalsta pretendents (gan fiziska, gan juridiska persona) ir tiesīgs pilnvarot citu fizisku personu, kas saistīta ar atbalsta pretendenta saimniecības saimniecisko darbību, apmeklēt apmācību kursu.

Kā pieteikt ilggadīgo zālāju platību BDUZ aktivitātē?

Lai par lauku, kurā ir BVZ vai ES nozīmes zālāju biotopi (turpmāk – BDUZ platība), saņemtu BDUZ atbalstu, atbalsta pretendents Vienotajā iesnieguma C daļā pretī attiecīgajam ilggadīgo zālāju laukam 8.kolonnā jāpiesakās BDUZ, norādot apsaimniekošanas veidu – plaušana vai ganīšana.

C Lauksaimniecībā izmantojamās zemes uzskaitē

Lauka numurs	Bloka numurs	Lauka zīmēšana	Lauka platība (ha)	Kultūras kods	Pamata atbalsta veids	BSA par platību	Agrovīdes atbalsta veidi: BDUZ, VSMD, RLZP, SVIN	BDUZ platība (ha)	ENP netiks izmantoti AAL	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	65647-23029		Blokā ▼ 1.39	113: Kviesi vasaras ar stiebrzāļu ▼	VPM ▼	Nepiesakos ▼	Nepiesakos ▼		☐	×
2	55017-31374		Blokā ▼ 1.53	710: Ilggadīgie zālāji ▼	VPM ▼	Nepiesakos ▼	BDUZ Plaušana ▼	1.53		×
SVARĪGI!							Nepiesakos BDUZ Plaušana BDUZ Ganīšana			

Pēc tam, kad Vienotajā iesniegumā tiks apstiprināts zīmējums un norādīts kultūrauga kods 710 Ilggadīgie zālāji un 8.kolonnā norādīts BDUZ apsaimniekošanas veids (plaušana vai ganīšana), 9.kolonnā automātiski tiks norādīta konkrētajā laukā lauku blokā esošā BDUZ platība. Vienā laukā deklarētā VPM platība var atšķirties no BDUZ platības.

Katra zālāju ražības klase kartē ir iezīmēta atšķirīgā krāsā. Viena lauka ietvaros var būt gan BVZ, gan ES nozīmes zālāju biotopi ar dažādām ražības klasēm.

Viena lauku bloka ietvaros var atrasties dažādas BDUZ ražības klases, kas kartē būs iezīmētas atšķirīgās krāsās

Par ES nozīmes zālāju biotopu ar 4.ražības klasi nevar vienlaikus saņemt NIM, kā arī VPM vai MLS atbalstu!

17B Aktivitāte “Vidi saudzējošu metožu pielietošana dārzkopībā”

VSMD atbalsts ir paredzēts lauksaimniekiem – dārzkopjiem, kuri dārzkopības produktu audzēšanā ievēro ne tikai obligātās integrētās augu aizsardzības metodes, bet, papildus tām, veic dažādus mērķtiecīgi orientētus dārza kopšanas darbus un aizsardzības pasākumus ar mērķi samazināt ar augu aizsardzības līdzekļu lietošanu saistīto risku cilvēku un dzīvnieku veselībai un to ietekmi uz vidi. Saistību periodā drīkst mainīt lauku atrašanās vietu!

Atbilstības kritēriji:

- atbalsttiesīgā platība ir lauksaimniecības platība, kas ietver:
 - lauksaimniecības zemi, kurā audzē ābeles, bumbieres, saldus un skābos ķiršus, plūmes, krūmmellenes (mellenes, zilenes), lielo dzērvenes, kā arī citus augļu kokus, ogulājus un ilggadīgos stādījumus, no kā iegūst ēdamus augļus, kā arī zemenes, kartupeļus vai dažādus dārzeņus (izņemot lopbarībai paredzētus kāpostus, zirņus, pupas vai kukurūzu);
 - augsto sūnu purvu un izstrādātu kūdras purvu platību, kura tiek izmantota lauksaimniecībā augļu un ogu dārzu ierīkošanai un kurā audzē krūmmellenes (mellenes, zilenes), lielo dzērvenes, zilenes, avenes vai kazenes.
- lauksaimniekam jāveic lauksaimnieciskā darbība, izmantojot vidi saudzējošas dārzkopības metodes;
- atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha, ko veido vismaz 0,3 ha lieli lauki;
- atbalsta pretendents **līdz kārtējā gada 22.maijam** ir jābūt reģistrētam VAAD Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā;
- attiecībā uz atbalsttiesīgo platību ir izpildīti visi atbilstības nosacījumi, saistības un citas obligātās prasības.

Piecu gadu saistības:

- audzējot atbalsttiesīgos kultūraugus, lauksaimniekam jāievēro normatīvajos aktos noteiktie integrētās augu aizsardzības vispārīgie principi un prasības, ko apliecina ikgadējs ieraksts VAAD Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā un VAAD izsniegts atzinums;
- visā saistību periodā lauksaimniekam ir jābūt reģistrētam VAAD lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā;
- jānodrošina vismaz minimālā kultūraugu audzēšanas biežība (atbalsttiesīgu kultūraugu skaits) konkrētajā laukā pārbaudes brīdī.

Atbalsta apmērs:

- 364 EUR** – par ābeļu, bumbieru, saldo un skābo ķiršu, plūmju, melleņu (krūmmelleņu, zīleņu) vai lielloģu dzērveņu platību;
- 229 EUR** – par pārējo tādu augļu koku, ogulāju un ilggadīgo stādījumu platību, no kuriem iegūst ēdamus augļus;
- 74 EUR** – par kartupeļu, ziedkāpostu, kāpostu (izņemot lopbarības kāpostus), gurķu, sīpolu, ķiploku, burkānu, galda biešu vai citu dārzeņu platību (arī par dārzeņu platību, ja tie ir vienlaidu platībā augošas brīvprātīgi saistītā atbalsta atbalsttiesīgās dārzeņu kultūraugu sugas, kur katra aizņem mazāk par 0,3 hektāriem un saimniecības kopējā aramzemes platība nepārsniedz 10 hektārus).

17C Aktivitāte “Rugāju lauks ziemas periodā”

RLZP aktivitātes mērķis ir samazināt erozijas procesus lauksaimniecības zemēs. RLZP lauks, kas kārtējā gada rudenī apsēts ar ziemājiem, izmantojot bezaršanas tehnoloģiju, nav atbilstošs RLZP atbalstam. Saistību periodā drīkst mainīt lauku atrašanās vietu!

RLZP laukā starpkultūru nevar pieteikt, kā ENP veidu!

Atbilstības kritēriji:

- atbalsttiesīgā platība ir lauksaimniecības zeme, kurā tīrsējā vai maisījumā audzē kviešus, miežus, rudzus, tritikāli, auzas, griķus, rapsi, ripsi, zirņus, lauka pupas, lupīnu, linus, kaņepes, amoliņu, esparseti, facēliju vai citus nektāraugus, kā arī vīkus un kukurūzu (izņemot biogāzes ieguvi);
- atbalsta pretendents jāveic lauksaimnieciskā darbība;
- atbalstam pieteiktā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 10 ha, ko veido vismaz 0,3 ha lieli lauki;
- attiecībā uz atbalsttiesīgo platību ir izpildīti visi atbilstības nosacījumi, saistības un citas obligātās prasības.

Piecu gadu saistības:

- pēc ražas novākšanas līdz nākamā gada 31.martam jā saglabā neiestrādātas atbalsttiesīgo kultūraugu pēcplaujas atliekas – rugājus – vai to nenoplautas atliekas vismaz 10 ha platībā;
- rugāju laukā pēc ražas novākšanas aizliegts lietot augu aizsardzības līdzekļus un minerālmēslojumu.

Atbalsta apmērs:

87 EUR – par 1 ha atbalsttiesīgo kultūraugu.

17D Aktivitāte “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus nektāra ieguvei”

Īstenojot SVIN aktivitāti, tiks veicināta bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un saudzējošas vides izveide dabīgiem apputeksnētājiem un medus bitēm.

Piesakoties atbalstam, Vienotā iesnieguma B daļā jāveic atzīme par pieteikšanos SVIN.

☒ Piesakos uz maksājumu "Saudzējošas vides izveide, audzējot augus NEKTĀRA IEGUVEI" (SVIN)

3

Vienotā iesnieguma 3.solī lauksaimniekam jānorāda bišu saimju ganāmpulka numurs un bišu saimju skaits, kas tiks ganītas atbalsttiesīgajā platībā. Tāpat jānorāda, vai lauksaimnieks ir bišu saimju īpašnieks vai arī atbalsttiesīgajā platībā tiks turētas citam lauksaimniekam piederošas bišu saimes. Saistību periodā drīkst mainīt lauku atrašanās vietu!

☒ SVIN atbalsttiesīgajās platībās (ziedēšanas fāzē) tiks turētas **īpašumā esošas bišu saimes**

Ganāmpulka numurs	Bišu saimju skaits
1	2
LV0123456	50

☐ SVIN atbalsttiesīgajās platībās (ziedēšanas fāzē) tiks turētas **citam lauksaimniekam piederošas bišu saimes**

Atbilstības kritēriji:

- atbalsttiesīgā platība ir lauksaimniecības zeme, kurā audzē:
 - **tīrsējā** – facēliju, griķus, sinepes, citus kultivētus nektāraugus, garšaugus un kultivētus ārstniecības augus (skat. 27.nodaļu “Kultūraugu un zemes izmantošanas veidu kodu saraksts”), kā arī tauriņziežus – esparseti, amoliņu, ragaino vanagnadziņu, balto āboliņu, sarkano āboliņu un bastarda āboliņu;
 - **savstarpējā maisījumā** (sajaucot sēklas un sējot vienlaidus vai sējot un stādot slejās) – garšaugus un kultivētus ārstniecības augus un citus kultivētus nektāraugus (skat. 27.nodaļu “Kultūraugu un zemes izmantošanas veidu kodu saraksts”);
 - **pasējā** – sinepēm, facēlijai vai griķiem pasējā sēti tauriņzieži – esparsete, amoliņš, ragainais vanagnadziņš, baltais āboliņš, sarkanais āboliņš un bastarda āboliņš;
- lauksaimniekam jāveic lauksaimnieciskā darbība un jāaudzē atbalsttiesīgie kultūraugi;
- atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha, ko veido vismaz 0,3 ha lieli lauki;
- attiecībā uz atbalsttiesīgo platību jāizpilda atbilstības nosacījumi, saistības un citas obligātās prasības.

Piecu gadu saistības:

- ik gadu jādeklarē vismaz 3 dažādi atbalsttiesīgie augi (Vienotajā iesniegumā jānorāda vismaz 3 dažādi atbalsttiesīgie kultūraugu kodu) un vismaz vienā laukā jāaudzē kāds no atbalsttiesīgajiem tauriņziežiem, t.sk. tie, kas sēti pasējā sinepēm, facēlijai vai griķiem;
- jānodrošina vismaz viena īpašumā esoša vai nomāta bišu saime uz 0,5 ha katrā atbalsttiesīgajā laukā vai pie tā lauka ziedēšanas fāzē (*no brīža, kad uzziedējuši vismaz 10% atbalsttiesīgo augu, līdz brīdim, kad turpina ziedēt vismaz 90% atbalsttiesīgo augu*) ne vairāk kā 200 m attālumā no atbalsttiesīgās platības robežas, ja bišu saime atrodas pārvietojamā novietnē, un ne vairāk kā 1000 m attālumā no atbalsttiesīgās platības robežas, ja bišu saime atrodas stacionārajā novietnē;
- bišu saimes ir jāreģistrē saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lauksaimniecības un akvakultūras dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtību, kā arī lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtību, un stropi ir jāmarķē atbilstoši LDC piešķirtajam ganāmpulka numuram;
- atbalsttiesīgos augus pēc to noziedēšanas var nopļaut un novākt no lauka vai sasmalcināt un atstāt izklaidus, bet nav atļauts iestrādāt augsni, lai tos nomainītu pret citu kultūraugu, ja vien līdz kārtējā gada 15.septembrim atbilstošo platību nesagatavo ziemāju sējai;
- atbalsttiesīgajā platībā nelieto augu aizsardzības līdzekļus;
- jākārtē lauku vēsture, norādot tajā darbības, kas apliecina saistību prasību izpildi (atbalsttiesīgo augu veidu, sēšanas vai stādīšanas datumu, ziedēšanas sākumu un beigas, bišu saimju skaitu, to atvešanas un aizvešanas datumu no atbalsttiesīgās platības, augu novākšanas laiku un veidu pēc to noziedēšanas, kā arī citu būtisku informāciju).

Atbalsta apmērs:

89 EUR – par 1 ha atbalsttiesīgo kultūraugu.

Ierobežojumi:

Par attiecīgo platību vienlaicīgi nevar saņemt BDUZ, RLZP un BLA, kā arī BSA par proteīnaugiem (SAP), BSA par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA) un BSA par sertificētu labības sēklu (SLS).

18. PASĀKUMA “BIOLOĢISKĀ LAUKSAIMNIECĪBA” AKTIVITĀTES

2018.gadā pasākumā “Bioloģiskā lauksaimniecība” lauksaimniekiem nav tiesību paplašināt esošās vai uzņemties jaunas saistības, izņemot saistību pārņemšanas gadījumus. Šādās situācijās (izņemot, ja saimniecība bioloģiski sertificēta vismaz 2017.gadā) saistību pārņēmējs var pretendēt uz BLA atbalstu, ja tas **līdz kārtējā gada 1.aprīlim** ir iesniedzis pieteikumu vienā no divām bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijām:

- VSIA “Sertifikācijas un testēšanas centrs” Dārza iela 12, Priekuļi, Priekuļu pagasts, Priekuļu novads, LV–4126, tālr.: 64130013, fakss:64130010, www.stc.lv, e-pasts: info@stc.lv
- Biedrības “Vides kvalitāte” sertifikācijas institūcija “Vides kvalitāte” Rīgas iela 113, Salaspils, Salaspils novads, LV–2169, tālr.: 67709090, 67709001, mobilais tālr.: 26335690, fakss: 67709090, www.videskvalitate.lv, e-pasts: info@videskvalitate.lv

Piesakoties atbalstam pasākumā “Bioloģiskā lauksaimniecība”:

- visai saimniecībai, t.i., visām saimniecības vienībām (t.sk. lauksaimniecības dzīvniekiem), ir jābūt bioloģiski sertificētai:
 - ja kārtējā gadā nav sertificēta biškopības joma no lauksaimnieka neatkarīgu iemeslu dēļ, jo nav izpildāma prasība par dravu novietojuma attālumu no platības ar konvencionāli apsaimniekotiem laukiem – nektāra un ziedputekšņu avotiem, sankcija netiek piemērota, ja daudzgadu saistības par platību tiek turpinātas.
- lauksaimnieks (pārņemot saistības vai pēc saistību izpildes BLAJ aktivitātē piesakoties BLAV aktivitātei) uzņemas saistības par katru konkrētajai aktivitātei pieteikto platības vienību;
- nav tiesību saņemt atbalstu par kultūraugiem, kas deklarēti ar kodiem 644, 645, 646, 641, 642, 791 un 792.

Lauksaimnieka atbilstība pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” (BLA) aktivitātēm “Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm” (BLAJ) un aktivitātēm “Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes” (BLAV) tiks noteikta, pamatojoties uz bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūciju sniegtajiem atzinumiem!

BLA aktivitātēs 2018.gadā atbalsta pretendenti:

- kuriem jau ir spēkā esošas saistības, nav tiesīgi tās paplašināt (izņemot pieļaujamās 10% robežās, kā norādīts 16B apakšnodalā);
- nav tiesīgi uzņemties jaunas saistības, izņemot saistību nodošanas un pārņemšanas gadījumus.

Pieteikšanās BLA atbalstam:

- kopējot iepriekšējā gada Vienoto iesniegumu, B daļā automātiski piesaistīsies atzīme “Piesakos uz “Bioloģiskās lauksaimniecības” maksājumu” un BLA sertificējošā institūcija, kura iepriekšējā gadā izsniedza bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijas atzinumu. Automātiski piesaistīto institūciju var nomainīt;
- izveidojot jaunu Vienoto iesniegumu, B daļā jāveic atzīme par pieteikšanos BLA maksājumam un jānorāda, kurā bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijā lauksaimnieks iesniedzis iesniegumu par iekļaušanu bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā.

B Citas atbalsta shēmas

☒ Piesakos uz „Bioloģiskās lauksaimniecības” maksājumu (BLA) ⓘ

BLA sertificējošā institūcija: Ja nav zināma sertificējošā institūcija, tad sadaļa nav jāpilda!

☐ Piesakos uz maksājumu par bioloģiski sertificētām bišu saimēm ⓘ

☐ Tikai daļā saimniecības tiek izmantotas bioloģiskās saimniecības metodes (uz BLA atbalstu nepretendēju)

☐ Piesakos uz maksājumu “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus NEKTĀRA IEGUVEI” (SVIN) ⓘ

☐ Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par slaucamām govīm (SSG) ⓘ

☐ Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par kazām (SKZ) ⓘ

☐ Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par liellopiem (SLM) ⓘ

☐ Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par aītām (SAI) ⓘ

☐ Saimniecībā kā zālnāšanas elements tiks izmantota starpkultūra ⓘ

☐ Piesakos uz maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem (JAL) ⓘ

Jānorāda viena no divām bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijām vai jāatstāj automātiski piesaistītā

Nosacījumi par papuvi:

- ja papuve Vienotajā iesniegumā tiks deklarēta vairāk par 25%, atbalsts tiks piešķirts par to platības daļu, kas nepārsniedz 25% no kopējās aramzemes;
- nezālēm regulāri jābūt apkarotām, un augiem, t.sk. zaļmēslojumam, jābūt iestrādātiem augsnē līdz kārtējā gada 15.09.;
- līdz kārtējā gada 30.05. mehāniski jāapstrādā, ja papuves platība iepriekšējā gadā deklarēta kā ilggadīgais zālājs, bet līdz 15.09. platībā regulāri jāapkaro nezāles un augi jāiestrādā augsnē līdz kārtējā gada 15.09.

Plaušanas nosacījumi:

- ilggadīgos un aramzemē sētos zālājus jānogana (nepietiekami noganītās platības jāapļauj) vai jānopļauj un jānovāc no lauka līdz kārtējā gada 15.08.;
- ja ilggadīgos vai aramzemē sētos zālājus izmanto biškopības nektāra vākšanai vai ārstniecības augu vākšanai, tad tos atļauts nopļaut un novākt no lauka līdz kārtējā gada 15.09.;
- ja zālāji tiek izmantoti sertificētu sēklu ieguvei un tie kārtējā gadā ir pieteikti lauku apskatei VAAD, tad tos atļauts nokult līdz kārtējā gada 01.10.;
- ilggadīgo stādījumu rindstarpām, kuru platums pārsniedz 1 m, jābūt izpļautām vai mehāniski apstrādātām un nokaltušiem kokiem vai krūmiem jābūt aizvākti līdz kārtējā gada 15.09.

Platības, ko izmanto nektāraugu audzēšanai

Par aramzemē sētiem nektāraugiem var pretendēt uz BLA atbalstu, ja saimniecībā tīrsējā vai maisījumā audzē amoliņu, esparseti, facēliju, ežziedi, biškrēsliņu, pūķgalvi, daglīti, dedestiņu, kaķumētru vai melisu.

Platības, ko izmanto garšaugu un ārstniecības augu audzēšanai

Par aramzemē sētu garšaugu un ārstniecības augu platību var pretendēt uz BLA atbalstu, ja saimniecībā audzē kumelītes, kliņģerītes, cigoriņu, piparmētru, pupumētru, vērmeles, lofantu, naktssveci, deviņvīru spēku, ābolmētras, citronmelisu, topinambūrus, tauksaknes, ehināciju, ārstniecības lupstāju, dižzirdzeni, raspodiņu, sirds māteri, ārstniecības gurķeni, fenheli, baziliku, timiānu, estragonu, sierāboliņu, anīsu, majorānu, raudeni, salviju vai izopu.

Platības, ko izmanto SAVVAĻAS ārstniecības augu vākšanai

Atbalsta pretendenta platības, ko izmanto ārstniecības augu vākšanai, atbilst prasībām, ja to apliecina bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijas izsniegts atzinums. Šādās platībā nav jānodrošina minimālais blīvums nosacītās liellopu vienībās. Tomēr, ja kopējā platība, kur saimniecība vāc savvaļas ārstniecības augus, pārsniedz 50 ha, tad platībā, kas pārsniedz 50 ha, jānodrošina minimālais blīvums nosacītās liellopu vienībās.

Par kultūraugiem, kuri sēti pēc 25.jūnija

Atbalsta pretendents BLA atbalstu nepiešķir par aramzemes platību, kurā atbalstam pieteiktais kultūraugs (izņemot kultūraugus ar īsu veģetācijas periodu (salāti, redīsi, dilles) vai šo kultūraugu maisījumu) iesēts pēc kārtējā gada 25.jūnija.

Saimniecībā jānodrošina vismaz minimālie lauksaimnieciskie ieņēmumi

Jānodrošina minimālie ieņēmumi ne vēlāk kā otrajā saimniekošanas gadā – **vismaz 200 EUR/ha** (no 2018.gada) pēc 2016. vai 2017.gada pārskata vai ienākumu deklarācijas datiem. Minimālajos ieņēmumos netiek ieskaitīts saņemtais valsts un ES atbalsts, kā arī krājumi. Prasību par minimālajiem ieņēmumiem nepiemēro:

- atmatai un papuvei;
- ilggadīgo stādījumu platībām līdz četru gadu vecuma sasniegšanai;
- ja atbalsta pretendents ir uzsācis saimniecisko darbību lauksaimniecībā un reģistrējis to Uzņēmumu reģistrā vai Valsts ieņēmumu dienestā iepriekšējā kalendāra gadā vai gadu pirms iepriekšējā gada;
- platībai, kurā atbalsta pretendents, kultūraugi vai dzīvnieki ir cietuši nepārvaramas varas vai ārkārtas apstākļu dēļ gadā, par kuru tika sagatavota gada ienākumu deklarācija vai uzņēmuma gada pārskats, un par šiem apstākļiem atbalsta pretendents 15 dienu laikā, sākot no dienas, kad šāda iespēja rodas, ir iesniedzis pierādījumus kontroles institūcijai;
- zālāju platībai trīs gadus no gada, kad atbalsta pretendents LDC pirmo reizi ir reģistrējis liellopus, aitas vai kazas un tie ir gaļas šķirnes dzīvnieki.

Ja saistību periodā nav nodrošināti minimālie ieņēmumi:

- pirmajā reizē tiek piemērots brīdinājums un maksājums tiek veikts pilnā apmērā;
- atkārtoti – maksājums tiek samazināts par 10%;
- trīs reizes un vairāk – maksājums tiek samazināts par 25%.

SVARĪGI! Ja 2018.gadā pēc 2016. vai 2017.gada pārskata vai ienākumu deklarācijas datiem nav nodrošināti minimālie ieņēmumi, saimniecībai tiks piemērots brīdinājums, bet BLA atbalstam samazinājums 2018.gadā netiks piemērots!

Atbalsta apmērs BLAJ un BLAV aktivitātēs ir vienāds:

- 97 EUR** – par ilggadīgo zālāju (t.sk. par zālāju platību, kurā ievāc savvaļas ārstniecības augus), aramzemē sētu stiebrzāļu vai lopbarības zālaugu (t.sk. proteīnaugu) maisījumu aizņemtu platību, papuves platību, kā arī aramzemē sētu stiebrzāļu vai tauriņziežu maisījuma platību, kurā tauriņzieži aizņem vairāk nekā 50%;
- 117 EUR** – par laukaugu (tai skaitā tehnisko kultūru) un pārējo kultūru aramzemes platību (tai skaitā par sinepēm, mērdadzēm, ķimenēm, sējas koriandru, arī par dažādiem kultūraugiem nelielā aramzemes platībā vai vairākiem kultūraugiem, kas audzēti vienlaidu laukā, ja katrs no tiem attiecīgajā laukā aizņem mazāk par 0,3 hektāriem), tīrsējas stiebrzāļu (sēklas ieguvei), tauriņziežu (tai skaitā tīrsējā sētu lopbarības pākšaugu) un nektāraugu aizņemtu platību;
- 399 EUR** – par dārzeņu (izņemot kartupeļu) platību (t.sk. par garšaugiem un ārstniecības augiem, kā arī dārzeņu platību, ja tās ir vienlaidus platībā augošas BSA atbalsttiesīgo dārzeņu kultūraugu sugas, kur katra aizņem mazāk par 0,3ha un saimniecības kopējā aramzemes platība nepārsniedz 10 ha);
- 397 EUR** – par kartupeļu, arī cietes kartupeļu platību;
- 485 EUR** – par augļu koku, ogulāju un tādu ilggadīgo stādījumu platību, no kuriem iegūst ēdamus augļus.

18A

Aktivitāte “Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm”

BLAJ aktivitātē 2018.gadā uz BLA atbalstu var pretendēt lauksaimnieki, kuriem ir spēkā esošas BLAJ saistības, kā arī tie, kuri atbilst BLAJ un ir pārnēmuši saistības no cita BLAJ klienta. (skat.16.1.tabulu).

BLAJ nosacījumiem atbilstošai personai BLA atbalsts tiks atteikts, ja tā pārņem BLAV saistības! Saistību pārņemšana netiks veikta!

Atkarībā no saimniecībā audzētajiem kultūraugiem lauksaimniekam BLAJ aktivitātē ir:

- **3 gadu saistības** saimniecībās, kurās ir ilggadīgo stādījumu platības vismaz 0,3 ha vai
- **2 gadu saistības** saimniecībās, kurās nav ilggadīgo stādījumu platību.

Ja lauksaimnieks kādā no saistību gadiem pārtrauks saistības (ar vai bez iepriekš saņemtā atbalsta atmaksas) vai pabeigs saistības BLAJ, tad viņš atkārtoti nevarēs pieteikties BLAJ aktivitātei.

Pabeidzot saistības BLAJ aktivitātē, lauksaimnieks var uzņemties jaunas trīs gadu saistības BLAV aktivitātē, nepārsniedzot izpildīto BLAJ saistību platību, ar nosacījumu, ka viņš apguvis kursus par bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm (160 stundas).

Atbilstības kritēriji:

- atbalsttiesīgā platība ir lauksaimniecības zeme;
- atbalsta pretendents jāatbilst aktīva lauksaimnieka statusam un atbalsttiesīgajā platībā ir jāveic lauksaimnieciskā darbība;
- atbalsta pretendents kārtējā gadā jāizpilda atbilstības nosacījumi, saistības un citas obligātās prasības vismaz 1 ha lielā atbalsttiesīgā platībā, ko veido vismaz 0,3 hektārus lieli lauki, kas ir iekļauti bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā.

BLAJ saistības:

- ne vēlāk kā otrajā saistību gadā jāiegūst pamatiemaņas bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas ražošanā, apmeklējot apmācību kursus par bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm (kopā 160 stundas) un iegūstot sertifikātu, kuru izdevusi Valsts izglītības informācijas sistēmā reģistrēta izglītības iestāde. Atbalsta pretendents var iesniegt arī citu dokumentu, kas apliecina atbilstošo pamatiemaņu apguvi. Atbilstošais dokuments jāiesniedz LAD ne vēlāk kā līdz otrā saistību gada 30.maijam.
- ganību sezonā (no 15.05. līdz 15.09.) uz vienu ilggadīgo / aramzemē sētu zālāju, t.sk. aramzemē sētu stiebrzāļu un tauriņziežu maisījuma, kur tauriņzieži vairāk par 50% un platībās, kas pārsniedz 50 ha un kuras izmanto nekultivēto ārstniecības augu vākšanai (pēc kontroles institūcijas izsniegtā atzinuma) hektāru nodrošina īpašumā esošo bioloģiski sertificēto dzīvnieku vidējo blīvumu vismaz 0,3 nosacītās liellopu vienības;
- visa saimniecība kopumā (visas saimniecības vienības, t.sk. dzīvnieki) ir bioloģiski sertificēta – iekļauta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā.

Obligātās
mācības
BLAJ

- BLAJ atbalsta pretendents ne vēlāk kā otrajā saistību gadā ir jāapmeklē vismaz **160 stundu** apmācības kursi par bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm.
- Kārtējā gadā BLA atbalstu atsaka par 50%, un šo samazinājumu piemēro turpmākajos saistību gados līdz brīdim, kamēr tiek iesniegti atbilstošo mācību kursu beigšanu apliecinoši dokumenti, ja:
 - atbalsta saņēmējs līdz otrā saistību gada beigām nav apmeklējis mācību kursus vai
 - kursi ir apmeklēti, bet nepietiekamā apjomā vai neatbilstošā iestādē vai
 - saistības tiek pārņemtas, bet saistību pārņemējs nav apmeklējis mācību kursus līdz 30.maijam nākamajā gadā pēc saistību pārņemšanas gada.
- Atbalsta pretendents (gan fiziska, gan juridiska persona) ir tiesīgs pilnvarot citu fizisku personu, kas saistīta ar atbalsta pretendenta saimniecības saimniecisko darbību, apmeklēt apmācību kursus.

18B Aktivitāte “Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes”

BLAV aktivitātē 2018.gadā uz BLA atbalstu var pretendēt lauksaimnieki, kuriem ir spēkā esošas BLAV saistības, vai kuri atbilst BLAV un ir pārņēmuši saistības no cita BLAV klienta, kā arī tie, kuri 2017.gadā izpildījuši saistības BLAJ aktivitātē un 2018.gadā vēlas uzņemties jaunas trīs gadu saistības BLAV aktivitātē, nepārsniedzot izpildīto BLAJ saistību platību.

Atbilstības kritēriji:

- atbalsttiesīgā platība ir lauksaimniecības zeme;
- atbalsta pretendents jāatbilst aktīva lauksaimnieka statusam un atbalsttiesīgajā platībā ir jāveic lauksaimnieciskā darbība;
- atbalsta pretendents kārtējā gadā jāizpilda atbilstības nosacījumi, saistības un citas obligātās prasības vismaz 1 ha lielā atbalsttiesīgā platībā, ko veido vismaz 0,3 hektārus lieli lauki, kas ir iekļauti bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā.

BLAV saistības:

- ganību sezonā (no 15.05. līdz 15.09.) uz vienu ilggadīgo / aramzemē sēto zālāju, t.sk. aramzemē sētu stiebrzāļu un tauriņziežu maisījuma, kur tauriņzieži vairāk par 50% un platībās, kas pārsniedz 50 ha un kuras izmanto nekultivēto ārstniecības augu vākšanai (pēc kontroles institūcijas izsniegtā atzinuma) hektāru nodrošina īpašumā esošo bioloģiski sertificēto dzīvnieku vidējo blīvumu vismaz 0,3 nosacītās liellopu vienības;
- visa saimniecība kopumā (visas saimniecības vienības, t.sk. dzīvnieki) ir bioloģiski sertificēta – iekļauta bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā.

18C Atbalsts par bioloģiski sertificētām bišu saimēm

Pasākumā “Bioloģiskā lauksaimniecība” var pretendēt uz atbalstu arī par bišu saimēm. Lai saņemtu šo atbalstu, lauksaimniekam:

- jābūt spēkā esošām saistībām un atbalsttiesīgajai platībai vismaz 1ha apjomā **BLAJ** vai **BLAV** aktivitātēs;
- jāveic atzīme Vienotā iesnieguma B daļā par pieteikšanos atbalstam par bioloģiski sertificētām bišu saimēm.

B Citas atbalsta shēmas

☒

Piesakos uz „Bioloģiskās lauksaimniecības” maksājumu (BLA)

☒

BLA sertificējošā institūcija: Ja nav zināma sertificējošā institūcija, tad šajā nav jāpilda!

☐

Piesakos uz maksājumu par bioloģiski sertificētām bišu saimēm

☐

Tikai daļā saimniecības tiek izmantotas bioloģiskās saimniecības metodes (uz BLA atbalstu nepretendēju)

☐

Piesakos uz maksājumu “Saudzējošas vides izveide, audzējot augus NEKTĀRA IEGUVEI” (SVIN)

☐

Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par slaucamām govīm (SSG)

☐

Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par kazām (SKZ)

☐

Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par liellopiem (SLM)

☐

Piesakos uz brīvprātīgo saistīto atbalstu par aītām (SAI)

☐

Saimniecībā kā zālnāšanas elements tiks izmantota starpkultūra

☐

Piesakos uz maksājumu gados jaunajiem lauksaimniekiem (JAL)

Jānorāda viena no divām bioloģiskās lauksaimniecības kontroles institūcijām vai jāatstāj automātiski piesaistītā

Atbalsta saņemšanas nosacījumi

- lauksaimniekam (bišu saimju īpašniekam) atbilstoši LDC datiem laika posmā no kārtējā gada 15.maija līdz 15.septembrim **vidēji ir vismaz 20,01 bioloģiski sertificētas bišu saimes**;
- Vienotajā iesniegumā ir atzīmēts, ka vēlas saņemt maksājumu par bioloģiski sertificētām bišu saimēm;
- uzņemas saistības aktivitātē BLAJ vai BLAV (vienīgi saistību pārņemšanas gadījumos) vai turpina saistības aktivitātē BLAJ vai BLAV (ir vismaz 1 ha atbalsttiesīgas platības);
- lauksaimnieks (bišu saimju īpašnieks) ir nomarkējis bišu stropus, norādot uz tiem LDC piešķirto ganāmpulka numuru, un laikposmā **no 15.maija līdz 15.septembrim** informē LDC par bišu saimju skaita izmaiņām saimniecībā **septiņu dienu laikā** pēc notikuma.

Informācijas aktualizēšana par BLA bišu saimju skaitu

Bišu saimju īpašniekiem vai turētājiem informācija par bišu saimju skaitu LDC ir jāziņo pēc stāvokļa attiecīgā gada 1.maijā un 1.novembrī. Ja bišu saimju skaits **no 15.maija līdz 15.septembrim ir mainījies**, bišu saimju skaita izmaiņas LDC jāpaziņo **septiņu dienu laikā** pēc notikuma.

Atbalsta apmērs:

40 EUR – par vienu atbalsttiesīgu bišu saimi.

Pārdeklarācijas un sodi

Ja LAD konstatēs, ka LDC reģistrēto bišu saimju skaits ir lielāks, nekā LAD pārbaudē uz vietas konstatētais, lauksaimniekam tiks piemērota soda sankcija par pārdeklarēšanu.

19. "KOMPENSĀCIJAS MAKSĀJUMS PAR *NATURA 2000* MEŽA TERITORIJĀM"

19A Pieteikšanās NIM

Atbalsta pretendents var saņemt šo atbalsta maksājumu, ja līdz **22.05.2018.**, bet ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.06.2018., LAD elektroniskajā pieteikšanās sistēmā iesniedz:

- Vienoto iesniegumu;
- Vienotā iesnieguma 6.soļa pielikumu "Natura 2000 mežiem pielikums".

Atbalsttiesīgā platība ir meža zemju (izņemot purvu) platība, kas atrodas:

- Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) sarakstā;
- mikroliegumos, kuri atrodas ārpus *Natura 2000* teritorijām vai atrodas *Natura 2000* teritorijā un ir noteikti atbilstoši normatīvajiem aktiem.

Atbalsta pretendents ir persona, kura apsaimnieko mežu un kārtējā gada 15.jūnijā ir tā:

- Īpašnieks vai apsaimniekotājs (tiesiskais valdītājs);
- tiesisko valdītāju kooperatīvs;
- tiesisko valdītāju apvienība.

Ja atbalstam pieteiktais meža zemes īpašums pieder vairākiem īpašniekiem, visi kopīpašnieki, savstarpēji vienojoties, pilnvaro vienu personu iesniegt Vienoto iesniegumu atbalsta saņemšanai par visu atbalsttiesīgo platību. Uz atbalstu nevar pretendēt par pašvaldībai vai valstij piederošu vai piekritīgu meža zemes platību.

19B Galvenie nosacījumi

Atbalstu var saņemt par meža zemju platību, ja:

- 1) 01.03.2018. ir spēkā kāds no saimnieciskās darbības ierobežojumiem: aizliegta mežsaimnieciskā darbība; aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte; aizliegta galvenā cirte; aizliegta kailcirte;
- 2) atbalstam pieteiktā atbalsttiesīgā platība ir vismaz 1 ha, ko veido vismaz 0,1 ha lieli lauki un viena ierobežojuma veida minimālā platība vienā laukā ir vismaz 0,1 hektārs;
- 3) pieteiktie lauki ir kartogrāfiski identificējami un iekļauti Lauku atbalsta dienesta elektroniskajā pieteikšanās sistēmā;
- 4) atbalsttiesīgās meža zemes platības nosaka, pamatojoties uz Meža valsts reģistra un Lauku atbalsta dienesta lauku reģistra datiem un ņemot vērā Dabas datu pārvaldības sistēmā reģistrēto informāciju par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem. Meža zemes platībās, kurās ir vairāki saimnieciskās darbības ierobežojumi, to pārklāšanās gadījumā ņem vērā stingrāko ierobežojumu;
- 5) par attiecīgo atbalsttiesīgo platību nav saņemta vienreizējā atlīdzība saskaņā ar likumu "Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos", izņemot kompensāciju par kopšanas cirtes aizliegumu;
- 6) par attiecīgo atbalsttiesīgo platību kārtējā gadā nav saņemta kompensācija ikgadēja atbalsta maksājuma veidā no valsts budžeta līdzekļiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas nosaka saimnieciskās darbības ierobežojumus, par kuriem pienākas kompensācija valsts un pašvaldību izveidotajās īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos, kompensācijas izmaksas nosacījumus, kārtību un apmēru;
- 7) kārtējā gadā nav pieteikts BDUZ atbalsts kā par lauksaimniecības platību, ko aizņem 4.ražības klases zālāji;
- 8) ievēro normatīvos aktos noteiktās prasības par mežsaimnieciskās darbības ierobežojumiem *Natura 2000* teritorijās un mikroliegumos;
- 9) atbalsta pretendents atbilstoši Iekšlietu ministrijas Informācijas centra datiem pēc stāvokļa kārtējā gada 15.jūnijā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir samaksājis naudas sodu, ja viņam tāds noteikts saskaņā ar:
 - Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 54., 54.¹, 57., 57.¹, 57.², 57.³, 58., 66., 66.², 66.⁴, 67., 67.¹, 68., 71., 71.¹ un 81. pantu, un ir atlīdzinājis videi un mežam nodarītos zaudējumus;
 - Krimināllikuma 109. pantu;
- 10) atbilstoši normatīvajiem aktiem par meža inventarizācijas kārtību pieteiktajā platībā ir veikta inventarizācija, kas ir spēkā 01.03.2018. un inventarizācijas dati ir iekļauti Meža valsts reģistrā līdz 01.03.2018. (ja atbalsts par šo platību bija pieteikts iepriekšējā gadā un inventarizācijas dati bija iekļauti Meža valsts reģistrā līdz 01.03.2017., kārtējā gadā inventarizācijas datiem jābūt iekļautiem Meža valsts reģistrā līdz 15.06.2018.).

Atbalsta maksājumu nevar saņemt pretendents, kuram LAD ir konstatējis kādu no grūtībās nonākušā uzņēmuma pazīmēm 15.06.2018.:

- 1) kapitālsabiedrībai (izņemot mazos un vidējos uzņēmumus, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus) uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no tās parakstītā kapitāla, ja, uzkrātos zaudējumus atskaitot no rezervēm un visām pārējām pozīcijām, kuras vispārpieņemts uzskatīt par daļu no sabiedrības pašu kapitāla, rodas negatīvs rezultāts, kas pārsniedz pusi no parakstītā kapitāla, t.sk. arī kapitāldaļu uzcenojumu;
 - 2) sabiedrībai, jo īpaši pilnsabiedrībai un komandītsabiedrībai, kurā vismaz dažiem dalībniekiem ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām (izņemot mazos un vidējos uzņēmumus, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus), uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no kapitāla, kas uzrādīts sabiedrības grāmatvedības pārskatos;
 - 3) atbalsta pretendents ar tiesas spriedumu ir pasludināts maksātnespējas process, ar tiesas spriedumu tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process, ar tiesas lēmumu tiek īstenots ārpus tiesiskās aizsardzības process, ir uzsākta bankrota procedūra, piemērojama sanācija vai mierizlīgums vai tā saimnieciskā darbība ir izbeigta;
 - 4) atbalsta pretendents ir saņēmis glābšanas atbalstu, bet vēl nav atmaksājis aizdevumu vai atsaucis garantiju vai ir saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu, un uz to joprojām attiecas pārstrukturēšanas plāns;
 - 5) atbalsta pretendents neatbilst mazo un vidējo uzņēmumu statusam, un pēdējos divus gadus uzņēmuma parādsaistību un pašu kapitāla bilances vērtību attiecība ir pārsniegusi 7,5, kā arī uzņēmuma procentu seguma attiecība, kas, rēķināta pēc uzņēmuma ieņēmumiem pirms procentu, nodokļu, nolietojuma un amortizācijas atskaitījumiem (EBITDA), ir bijusi mazāka par 1,0.
- 1., 2. un 5.punktā minētās prasības nevērtē, ja atbalsta saņēmējs ir fiziska persona, zemnieku saimniecība, zvejnieku saimniecība, biedrība vai nodibinājums.

Grūtībās nonākušā uzņēmuma pazīmes aprēķināšanai tiek izmantota šāda formula:

$$\frac{(PZ_1 + PZ_0 + R)}{PK} \times 100$$

kur

- PZ₁ – iepriekšējo periodu uzkrātā peļņa vai zaudējumi
- PZ₀ – pēdējā pārskata perioda peļņa vai zaudējumi
- R – kopējās rezerves saskaņā ar pēdējo finanšu pārskatu

Ja vērtība ir negatīva, tā nedrīkst pārsniegt 50%!

19C

Atbalsta apmērs par ha

Atbalsta apmērs par vienu hektāru atbalsttiesīgās platības:

- 160 EUR – aizliegta mežsaimnieciskā darbība (NIM1), aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte (NIM2);
- 120 EUR – aizliegta galvenā cirte (NIM3);
- 45 EUR – aizliegta kailcirte (NIM4).

19D

“Natura 2000 mežiem pielikums” aizpildīšana 2018.gadā

Natura 2000 mežiem pielikums Izlaist šo soli

Lauka numurs	Kadastra vienības apzīmējums	NIM platība (ha)	NIM vai platība bez atbalsta
1	80640020555	0,43	NIM
2	80640020544	0,76	NIM
3			Platība bez atbalsta

2.kolonnā norādiet kadastra vienības apzīmējumu, kuru vēlaties pieteikt NIM atbalstam!

2.kolonnā uzklikšķiniet ar peles kreiso taustiņu uz Latvijas kartes apzīmējuma, lai lauka platību iezīmētu kartē!

3.kolonnā parādīsies sistēmas automātiski aprēķinātā atbalsttiesīgā NIM ierobežojumu platība!

4.kolonnā lauks jāpiesaka NIM, atstājot automātiski piesaistīto izvēlni “NIM”!

NIM atbilstošā platība kartē iekrāsota ar zilu tonējumu

Kartē kadastra vienības robežas norādītas ar melnu raustītu līniju!

Izmantojiet pogu “Iezīmēt visu kadastru”, lai pieteiktu visu NIM platību kā vienu lauku attiecīgajā kadastrā!

Kadastra vienība, kas norādīta 2.kolonnā, būs apvilktā ar gaiši zaļu līniju!

20. PASĀKUMA “MAKSĀJUMI APGABALIEM, KUROS IR DABAS VAI CITI SPECIFISKI IEROBEŽOJUMI” AKTIVITĀTES

Maksājumi apgabaliem, kuros ir dabas vai citi specifiski ierobežojumi (ADSI) ietver aktivitātes ADI un ASI, kur ADI teritorija ir sadalīta trīs kategorijās ar dažādām atbalsta likmēm. ASI ir viena likme un teritorija netiek dalīta kategorijās.

20A Pieteikšanās ADSI

Vienotajā iesniegumā nav speciāli jāatzīmē, ka lauksaimnieks vēlas pieteikties uz ADI vai ASI. Atbalstu piešķirs par LIZ, kas pieteikta VPM vai MLS, atrodas attiecīgajā teritorijā un atbilst visiem atbalsta saņemšanas nosacījumiem.

VPM vai MLS lauksaimnieks var saņemt, ja līdz **22.05.2018.**, bet ar atbalsta apjoma samazinājumu līdz 15.06.2018., LAD elektroniskajā pieteikšanās sistēmā iesniedz Vienoto iesniegumu (nepieciešamības gadījumā arī citus papildu dokumentus) atbilstoši 4.nodaļā norādītajai kārtībai.

Ja lauksaimnieks nevēlas saņemt ADI vai ASI atbalstu, viņam LAD jāiesniedz iesniegums brīvā formā, kamēr LAD nav:

- informējis par kādām neatbilstībām Vienotajā iesniegumā vai citos papildu dokumentos vai
- paziņojis par nodomu veikt pārbaudi uz vietas vai
- pārbaudē uz vietas atklājis neatbilstību.

20B Galvenie nosacījumi

ADI un ASI var saņemt, ja LIZ platība:

- 1) atrodas teritorijā, kurā ir dabas ierobežojumi vai citi specifiski ierobežojumi (skat. LAP MK noteikumu 7.pielikumu);
- 2) pieteikta VPM vai MLS;
- 3) atbilst atbalsttiesīgas LIZ kritērijiem (skat. 5A apakšnodaļu un 5.1.tabulu);
- 4) ir lauksaimnieka īpašumā vai tiesiskajā valdījumā (lietošanā) 15.06.2018.;
- 5) ir vismaz 1 ha, bet lauka platība ir vismaz 0,3 ha;
- 6) atbalstu par ilggadīgo zālāju vai aramzemē sēto zālāju platībām, t.sk. aramzemē sētu stiebrzāļu un tauriņziežu maisījumu platību, kur tauriņzieži vairāk par 50%, var saņemt, ja ganību sezonā (no 15.05. līdz 15.09.) īpašumā esošu dzīvnieku vidējais blīvums ir vismaz 0,3 LielV uz 1 ha ADI vai ASI atbalsttiesīgo zālāju platību (skat. 21.nodaļu).

Svarīgi!

Ja atbalsta pretendents ganību sezonā nav nodrošinājis, ka dzīvnieku vidējais blīvums ir vismaz 0,3 nosacītās LielV uz 1 ha ADI vai ASI atbalsttiesīgo zālāju platību, kārtējā gadā atbalstu atsaka par to platības daļu, par kuru saistības nav izpildītas, t.i., nav nodrošināts vidējais dzīvnieku blīvums.

20C ADI samazinājums

ADI atbalstam piemēro samazinājumu, ja kopējā atbalsttiesīgā ADI platība pārsniedz 100 ha (skat. 23B.apakšnodaļu).

Svarīgi!

- Samazinājumu nepiemēro, ja visa atbalstam pieteiktā LIZ atrodas tikai ASI teritorijā.
- Samazinājumu piemēro proporcionāli atbalsttiesīgajai LIZ katrā teritorijā un kategorijā, ja LIZ atrodas dažādās ADI teritorijās.
- Vidējais atbalsta apmērs pēc samazinājuma piemērošanas nedrīkst būt mazāks par 25 EUR par 1 ha.

20D Atbalsta apmērs par ha

ADI teritorijā	ASI teritorijā
35 EUR – 1.kategorijas apvidū	25 EUR
45 EUR – 2.kategorijas apvidū	
50 EUR – 3.kategorijas apvidū	

21. DZĪVNIEKU BLĪVUMA NOTEIKŠANA

Dzīvniekiem jābūt reģistrētiem un apzīmētiem un par tiem jābūt sniegtai informācijai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā (skat. 13.1.tabulu). Dzīvnieki, kuriem tiks konstatēti identificēšanas un reģistrēšanas pārkāpumi, netiks izmantoti dzīvnieku blīvuma aprēķinā. Dzīvnieku blīvuma aprēķinā tiks ņemti vērā tikai tie liellopi (t.sk. taurgovis un sumbri), aitas (t.sk. mufloni), kazas un zirgu dzimtas dzīvnieki (t.sk. tarpāni, kiangi un ēzeļi), kas būs individuāli apzīmēti un reģistrēti LDC datu bāzē.

Ja pēc noziņotā atskaites datuma ir notikušas izmaiņas trušu, mājputnu, bišu saimju, savvaļas dzīvnieku vai kažokzvēru skaitā kādā no novietnēm vai reģistrēta jauna novietne, tad norādot jaunu atskaites datumu ir obligāti vēlreiz jāaktualizē esošo dzīvnieku skaits visās novietnēs un par visu sugu dzīvniekiem.

Dzīvnieku blīvumu nosacītās liellopu vienībās uz saimniecības kopējo atbalsttiesīgo ilggadīgo zālāju un aramzemē sēto zālāju platību ganību sezonā no kārtējā gada 15.05. līdz 15.09. aprēķina šādi:

1. Dzīvnieku blīvuma aprēķins nosacītās liellopu vienībās (vienā) noteiktā ganību sezonas dienā:

Katras attiecīgās sugas un grupas dzīvnieku skaits, kas noteiktā ganību sezonas dienā ir reģistrēts saimniecībā, tiks reizināts ar attiecīgās sugas un grupas dzīvnieku pārrēķiniem piemērojamo koeficientu.

$$\text{LielV}_n = ((\text{DZ}_1 \times k_1) + (\text{DZ}_2 \times k_2) + \dots + (\text{DZ}_n \times k_n)),$$

kur | LielV_n – dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās noteiktā ganību sezonas dienā;
 $\text{DZ}_{1;2;\dots;n}$ – attiecīgās sugas un grupas dzīvnieku skaits ganāmpulkā noteiktā ganību sezonas dienā;
 $k_{1;2;\dots;n}$ – attiecīgās sugas un grupas dzīvnieku pārrēķiniem piemērojamais koeficients (skat. 21A.apakšnodaļu).

2. Vidējais dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās ganību sezonā

Katras ganību sezonas dienas dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās tiks summēts un izdalīts ar 124, kas ir kopējais ganību sezonas dienu skaits.

$$\text{LielV}_{\text{vidēji}} = ((\text{LielV}_1) + (\text{LielV}_2) + \dots + (\text{LielV}_n)) / 124,$$

kur | $\text{LielV}_{\text{vidēji}}$ – vidējais dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās ganību sezonā;
 $\text{LielV}_{1;2;\dots;n}$ – dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās noteiktā ganību sezonas dienā;
124 – kopējais ganību sezonas dienu skaits.

3. Zālāju platības, kurās nodrošināts vidējais dzīvnieku blīvums

Ganību sezonas vidējais dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās tiks izdalīts ar attiecīgo liellopu vienību daudzumu, kas jānodrošina uz 1 ha ilggadīgo zālāju vai aramzemē sētu zālāju kā noteikts katrai aktivitātei.

$$\text{Platība, kurā nodrošināts vidējais dzīvnieku blīvums} = \text{LielV}_{\text{vidēji}} / \text{LielV/ha},$$

kur | $\text{LielV}_{\text{vidēji}}$ – vidējais dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās ganību sezonā;
 LielV/ha – liellopu vienības, kas jānodrošina uz 1 ha ilggadīgo zālāju vai aramzemē sētu zālāju.

21A Pārrēķiniem piemērojamais koeficients (k) dažādu sugu dzīvniekiem

Dzīvnieku grupa	Suga / vecuma grupa	k	Pasākums / aktivitāte		
			BDUZ	BLA	ADSI
Bulļi, govīs un citi liellopi, kas vecāki par 24 mēnešiem, un zirgu dzimtas dzīvnieki, kas vecāki par 6 mēnešiem	liellopi, t.sk. sumbri un savvaļas govīs (taurgovīs): slaucamās govīs, zīdītājgovīs, bulļi, teles	1,000	x	x	x
	zirgi, t.sk. zirgu dzimtas dzīvnieki – ēzeļi un savvaļas zirgi (tarpāni, kiangi)	1,000	x	x	x
Liellopi vecumā no 6 līdz 24 mēnešiem	liellopi, t.sk. sumbri un savvaļas govīs (taurgovīs) / jaunlopi	0,600	x	x	x
Liellopi, kas nav vecāki par 6 mēnešiem	liellopi, t.sk. sumbri un savvaļas govīs (taurgovīs) / jaunlopi	0,400	x	x	x
Aitas (t.sk. mufloni) un kazas	aitas, kazas, mufloni	0,150	x	x	x
Vaislas sivēnmātes (> 50 kg)	sivēnmātes	0,500	–	x	x
Citas cūkas	piena sivēni, atšķirtie sivēni, vaislas jauncūkas, kuļi, nobarojamās cūkas	0,300	–	x	x
Dējējvistas	dējējvistas un gaiļi	0,014	–	x	x
Citi mājputni	zosis, pīles, tītari, broileri, paipalas, pērļu vistiņas	0,030	–	x	x
Truši	truši	0,030	–	x	x
Brieži (staltbrieži)	staltbrieži	0,610	x	x	x
Dambrieži	dambrieži	0,300	x	x	x
Ziemeļamerikas brieži (baltastes un melnastes brieži)	baltastes un melnastes brieži	0,400	x	x	x
Stirnas	stirnas	0,130	x	x	x

21B Piemērs ADSI atbalsttiesīgās LIZ aprēķināšanai**1) LDC lauksaimniecības dzīvnieku reģistrā reģistrētie dzīvnieki noteiktā dienā:**

Dzīvnieku suga / grupa	Koeficients	Dzīvnieku skaits dažādos datumos									
		01.01.	(...)	20.05.	(...)	01.07.	(...)	03.08.	(...)	02.09.	
Slaucamās govīs	1,000	3	...	4	...	...	...	3	...	...	
Nobarojamās cūkas	0,300	2	...	1	...	-	-	2	...	...	
Dējējvīsta	0,014	30	...	...	...	30	...	...	...	...	

(...) periodā starp diviem noteiktajiem datumiem dzīvnieku skaits nav mainījies, tādēļ aprēķinos tiks ņemts vērā agrākajā datumā reģistrēto dzīvnieku skaits.

2) Reģistrēto dzīvnieku skaita sadalījums ganību sezonā (15.05. – 15.09.)

Dzīvnieku suga / grupa	Vidējais dzīvnieku skaits dienā ganību sezonas noteiktā periodā				
	15.05.–19.05. (5 dienas)	20.05.–30.06. (42 dienas)	01.07.–02.08. (33 dienas)	03.08.–01.09. (30 dienas)	02.09.–15.09. (14 dienas)
Slaucamās govīs	3	4	4	3	3
Nobarojamās cūkas	2	1	-	2	2
Dējējvīsta	30	30	30	30	30

3) Dzīvnieku blīvuma aprēķins nosacītās liellopu vienībās noteiktā ganību sezonas dienā:

Dzīvnieku suga / grupa	Dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās noteiktā ganību sezonas dienā				
	15.05.–19.05.	20.05.–30.06.	01.07.–02.08.	03.08.–01.09.	02.09.–15.09.
Slaucamās govīs	3 x 1,000	4 x 1,000	4 x 1,000	3 x 1,000	3 x 1,000
Nobarojamās cūkas	2 x 0,300	1 x 0,300	-	2 x 0,300	2 x 0,300
Dējējvīsta	30 x 0,014	30 x 0,014	30 x 0,014	30 x 0,014	30 x 0,014
Kopā LielV dienā:	4,02	4,72	4,42	4,02	4,02
Kopā LielV periodā:	20,10 (4,02 x 5)	198,24 (4,72 x 42)	145,86 (4,42 x 33)	120,60 (4,02 x 30)	56,28 (4,02 x 14)

4) Vidējais dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās ganību sezonā:

$\text{LielV}_{\text{vidēji}} = (20,10 + 198,24 + 145,86 + 120,60 + 56,28) / 124 = 541,08 \text{ LielV} / 124 \text{ dienām} = 4,364$

5) Zālāju platība, kurā nodrošināts vidējais dzīvnieku blīvums = $4,364 \text{ LielV}_{\text{vidēji}} / 0,3 \text{ LielV/ha} = 14,55 \text{ ha}$

21C Piemērs ganīšanas režīma izvērtēšanai BDUZ platībās

Aprēķins tiek veikts, izmantojot iesūtītajā lauku vēsturē norādīto informāciju par ganīšanas periodu un ganīšanai izmantoto dzīvnieku veidu un skaitu. Piemērā: 8 slaucamās govīs 32 dienas tika ganītas 8 ha BDUZ platības.

1) Lauku vēsture**GANĪŠANA**

Lauka numurs	Lauka platība (ha)	Ganīšanas periods	Ganīšanai izmantots dzīvnieku veids		Dzīvnieku skaits		Nepietiekami noganīto lauku applaušanas datums	Piezīmes
			Īpašumā	Nomātie	Īpašumā	Nomātie		
2	3,55	15.06. – 01.07.	govīs	-	8	-	25.08.	siens novākts 30.08.
3	4,45	02.07. – 16.07.	govīs	-	8	-	25.08.	siens novākts 30.08.

2) Dzīvnieku blīvuma aprēķins nosacītās liellopu vienībās noteiktā ganību sezonas dienā BDUZ platībā:

Rādītājs	Ganību sezonas sadalījums ganīšanas periodos			
	15.05.–14.06.	15.06.–01.07.	02.07.–16.07.	17.07.–15.09.
Dienų skaits noteiktā ganīšanas periodā	31 diena	17 dienas	15 dienas	61 diena
Govju skaits noteiktā ganīšanas periodā	-	8	8	-
Vidēji LielV dienā (govju skaits x koeficients):	-	8 x 1,000	8 x 1,000	-
Kopā LielV periodā (LielV dienā x dienu skaits):	-	136 (8 x 17)	120 (8 x 15)	-

3) Vidējais dzīvnieku blīvums nosacītās liellopu vienībās ganību sezonā BDUZ platībā:

$\text{LielV}_{\text{vidēji}} = (136 + 120) / 124 = 256 \text{ LielV} / 124 \text{ dienām} = 2,065$

4) Ganīšanas režīma izvērtējums BDUZ platībā = $2,065 \text{ LielV}_{\text{vidēji}} / 8 \text{ ha} = 0,3 \text{ LielV/ha}$

BDUZ pārganīšana nav notikusi, jo vidējais dzīvnieku blīvums 0,3 LielV/ha ir mazāks par pieļaujamo 0,9 LielV/ha

22. SAVSTARPĒJĀ ATBILSTĪBA

Savstarpējā atbilstības (SA) prasības un nosacījumi ir jāievēro visiem atbalsta pretendentiem, kas piesakās maksājumiem.

Savstarpējo atbilstību veido

- obligātās apsaimniekošanas prasības, kas paredzētas ES tiesību aktos (skat. 22.2.tabulu);
- laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi (LLVN), kas noteikti nacionālajos normatīvajos aktos (skat. 22.2.tabulu);

Savstarpējās atbilstības jomas

- vide, klimata pārmaiņas un labi zemes lauksaimniecības apstākļi;
- sabiedrības, dzīvnieku un augu veselība;
- dzīvnieku labturība.

Pretendējot uz LAP maksājumiem (BDUZ, VSMD, RLZP, SVIN, BLA, ADSI, NIM), visā saimniecībā jāievēro arī minimālās organiskā mēslojuma un augu aizsardzības līdzekļu lietošanas prasības un citas obligātās prasības, kas noteiktas nacionālajos normatīvajos aktos (skat. 22.1.tabulu).

Visās saimniecībās jāievēro, ka:

- nedrīkst izkliedēt mēslošanas līdzekļus uz sasalušas, pārmitras vai ar sniegu klātas augsnes;
- pakaišu kūstmēslus un fermentācijas atliekas pēc izkliedēšanas jāiestrādā 24 h laikā, bet šķīdros kūstmēslus un vircu pēc izkliedēšanas jāiestrādā 12 h laikā (šķīdros kūstmēslus, fermentācijas atliekas un vircu nav jāiestrādā, ja tos lieto kā papildmēslojumu);
- rudenī šķīdros kūstmēslus, fermentācijas atliekas un vircu lauka mēslošanai jālieto tikai kopā ar augu pēcplaujas atliekām (rugājiem, sasmalcinātiem salmiem, zālāju sakņu masu), iestrādājot tos augsnē ar lobīšanu vai aršanu, vai citu līdzvērtīgu metodi.

Visās saimniecībās, kas atrodas īpaši jutīgajās teritorijās, jāievēro, ka:

- nedrīkst izkliedēt nekāda veida kūstmēslus un fermentācijas atliekas (digestātu) no 20.10. līdz 15.03., bet zālājiem no 05.11. līdz 15.03.;
- nedrīkst izsēt slāpekli saturošus minerālmēslus no 15.09. līdz 15.03., bet ziemājiem no 15.10. līdz 15.03.;
- nedrīkst pārsniegt maksimāli pieļaujamās slāpekļa normas kultūraugiem;
- rudens un ziemas periodā vismaz 50% no saimniecības LIZ jābūt aizņemtai ar zaļajām platībām, piemēram, ar daudzgadīgajiem zālājiem, ziemājiem, rugaini (šī prasība neattiecas uz saimniecībām, kurās vismaz 50% no saimniecības LIZ audzē kartupeļus, augļu kokus, ogulājus un dārzeņus.);

Visās saimniecībās, kas atrodas īpaši jutīgajās teritorijās un kas apsaimnieko vismaz 20 ha LIZ, vai kas vismaz 3 ha platībā audzē dārzeņus, kartupeļus, augļu kokus vai ogulājus, OBLIGĀTI:

- jādokumentē lauku vēsturi par katru lauku un to jāglabā vismaz 3 gadus;
- ja lieto mēslošanas līdzekļus:
 - 1) jā sagatavo katra lauka kultūraugu mēslošanas plāns līdz kultūraugu sējai vai stādīšanai (ilggadīgiem kultūraugiem līdz veģetācijas sākumam);
 - 2) sagatavojot kultūraugu mēslošanas plānu, jāizmanto augšņu agroķīmiskās izpētes dati vai pakalpojumu sniedzēju dati, kas balstīti uz akreditētas laboratorijas augšņu analīžu rezultātiem un nav vecāki par 5 gadiem;
 - 3) ne vēlāk kā līdz 15.05. kultūraugu mēslošanas plāna kopsavilkumu jāiesniedz VAAD (var izmantot EPS);
 - 4) jāuzskaita un jādokumentē visi saimniecībā iegādātie minerālmēsli, norādot to nosaukumu, pamatsastāvu un daudzumu (jāsaglabā kases čeki, pavadzīmes – rēķini u.c. dokumenti).

Īpaši jutīgās teritorijas ir Dobeles, Auces, Tērvetes, Jelgavas, Ozolnieku, Bauskas, Vecumnieku, Iecavas, Rundāles, Babītes, Mārupes, Olaines, Ķekavas, Baldones, Salaspils, Stopiņu, Ropažu, Garkalnes, Carnikavas, Saulkrastu, Sējas, Ādažu, Inčukalna, Siguldas, Krimuldas un Mālpils novada administratīvās teritorijas robežas, izņemot Vecumnieku novada Valles pagastu un Kurmenes pagastu, Krimuldas novada Lēdurgas pagastu, kā arī Jelgavas, Rīgas un Jūrmalas pilsētas administratīvās teritorijas robežu.

22.1. tabula. Minimālās organiskā mēslojuma un augu aizsardzības līdzekļu lietošanas prasības un citas obligātās prasības

Prasības	KKI
Pie virszemes ūdensobjektiem 10 m platā aizsargjoslā aizliegts mazgāt mehāniskos transportlīdzekļus un lauksaimniecības tehniku, kā arī ierīkot meliorācijas būves, nesaskaņot ar reģionālo vides pārvaldi	LAD
Krasta kāpu aizsargjoslā un pludmalē aizliegts izvietot un ierīkot minerālmēsli, augu aizsardzības līdzekļu, degvielas, eļļošanas materiālu, bīstamo ķīmisko vielu vai ķīmisko produktu, kokmateriālu, kā arī bīstamās ķīmiskās vielas vai ķīmiskos produktus saturošu materiālu glabātavas un degvielas uzpildes stacijas (izņemot būves atbilstoši teritoriju plānojumam ostas teritorijā), kā arī būves lopbarības glabāšanai (izņemot sienu šķūņus bez vienlaidu pamatiem)	
Stingra režīma aizsargjoslā ap ūdens ņemšanas vietām aizliegta jebkura saimnieciskā darbība, ja vien tā nav saistīta ar ūdens ieguvī konkrētā ūdensapgādes urbūmā vai ūdensgūtnē attiecīgo ūdens ieguves un apgādes objektu uzturēšanai un apsaimniekošanai	
Lauksaimniecības produktu ražotājiem un pārstrādātājiem piesārņojošo darbību veikšanai ir jāsaņem A vai B kategorijas atļauja vai C kategorijas apliecinājums. A un B kategorijas atļauju saņēmēji strādā saskaņā ar atļaujas nosacījumiem, bet C kategorijas apliecinājuma saņēmēji – saskaņā ar attiecīgo normatīvo aktu prasībām	VVD

22.2. tabula. Savstarpējās atbilstības nosacījumi un prasības 2018.gadā

Kods ¹⁾	SA prasības un standarti	KKI
1.joma: Vide, klimata pārmaiņas, labi zemes lauksaimniecības apstākļi		
LLN2	LIZ kopj atbalsta pretendenta atbildībā esošo meliorācijas sistēmu, nodrošinot tās darbību, saglabāšanu un zemes mitruma režīma regulēšanu: • ūdensnoteku un novadgrāvju gultnēs vismaz 1 m platumā novāc kokus un krūmus, to atvases nopļauj vismaz vienu reizi 2 gados, izvāc grunts ieskalojumus, sadzīves atkritumus, kritušus kokus, piesērējumus un bebru aizsprostojumus, kas traucē ūdens plūsmu gultnē • drenu sistēmā drenu akas nosedz ar vāku, iztīra drenu akas piesērējumu, kā arī drenu kolektoru iztekas no sanesumiem un novāc kokaugus ap drenu kolektoru iztekām vismaz 5 m attālumā uz katru pusi no iztekas	LAD
LLN3	Rugaini vai sauso zāli nededzina uz lauka	
LLN5	LIZ daļu, kuras nogāzes garums ir vismaz 20 m un slīpums ir lielāks par 10 grādiem, no 01.10.2018. līdz 31.03.2019. nodrošina vismaz ar minimālu kultūraugu veģetāciju vai saglabā rugaini	
LLN6	Saglabā un nepieļauj dabas pieminekļu – dižakmeņu, aizsargājamo koku un aleju – iznīcināšanu vai bojāšanu, ja tie aizsargājami saskaņā ar normatīvajiem aktiem par īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un izmantošanu	
LLN7	Atbalsta pretendents ir saņēmis ūdens resursu lietošanas atļauju saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens resursu lietošanas atļauju, ja, veicot lauksaimnieciskās darbības, apūdeņošanā izmanto vairāk nekā 10 m ³ virszemes vai pazemes ūdeņu diennaktī	
LLN9	Nelieto mēslošanas līdzekļus 10 m platā joslā gar ūdensobjektu, kas noteikts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru un ūdenstilpņu klasifikatoru	
LLN13	Tieši vai netieši neievada pazemes ūdeņos piesārņojošās vielas, kas minētas normatīvajos aktos par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī, un šīs vielas saturošus produktus, tostarp degvielu, eļļu un smērvielas, notekūdeņus, mēslošanas līdzekļus, augu aizsardzības līdzekļus, mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus un biocīdus. Minētās vielas un tās saturošie produkti ir lietojami vai uzglabājami veidā, kas nepieļauj šo vielu netiešu noplūdi pazemes ūdeņos. To tvertnēm, konteineriem un iepakojumam ir jābūt cieši noslēgtiem, bez sūces vai mehāniskiem bojājumiem, un tos uzglabā tā, lai nepieļautu šo vielu nonākšanu zemē un izsūkšanos cauri augsnei vai nogulumiežiem	
LLN14	LIZ esošos invazīvos latvāņu ģints augu sugas augus nopļauj līdz brīdim, kad tiem veidojas ziedkopas	
LLN15	No 15.03. līdz 31.07. necērt un negriež dzīvžogus un kokus, izņemot ilggadīgos stādījumus, platībā, kas atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, un no 01.04. līdz 30.06. – pārējās teritorijās	
VPN6	Pasākumi attiecībā uz kūstmēslu apsaimniekošanu un mēslojumu lietošanas aizliegums gar virszemes ūdensobjektiem (prasības attiecas uz īpaši jutīgajām teritorijām)	LAD
VPN9	Pasākumi attiecībā uz mēslošanas līdzekļu lietošanu un uzskaiti (prasības attiecas uz īpaši jutīgajām teritorijām)	VAAD
VPN1	Pasākumi, lai saglabātu, uzturētu vai atjaunotu atsevišķu putnu sugu dzīvotņu daudzveidību un teritoriju un piesārņojuma vai kaitējuma novēršana dzīvotnēm un savvaļas putnu dzīvei	LAD,
VPN8	Dabisko biotopu un savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzība un pasākumi attiecībā uz aizsargājamām augu sugām	VMD
2.joma: Sabiedrības, dzīvnieku un augu veselība		
SVN19	Pārtikas vispārējās nekaitīguma prasības	PVD
SVN9	Higiēnas noteikumi	
SVN10	Prasības piena ieguvei un pirmapstrādei	
SVN11	Prasības olu aprītei	
SVN12	Lauksaimniecības dzīvnieku barības nekaitīguma prasības	
SVN13	Ierobežojumi hormonālas, tireostatiskas iedarbības vielu un betaagonistu lietošanā	PVD
SVN1–7	Liellopu, cūku, aitū un kazu identifikācija un reģistrācija	PVD
SVN14	Ierobežojumi lauksaimniecības dzīvnieku barošanā	PVD
SVN15	Transmisīvās sūklveida encefalopātijas profilakses un kontroles pasākumi	
SVN8	Augu aizsardzības līdzekļi	VAAD
3.joma: Dzīvnieku labturība		
DLN2	Teļu (līdz 6 mēnešu vecumam) labturības prasības	PVD
DLN3	Cūku labturības prasības	
DLN1	Vispārīgās labturības prasības lauksaimniecības dzīvniekiem: sugai atbilstoša barošana, gan dabīgs, gan mākslīgs apgaismojums, fiziskā aktivitāte, aizsardzība no nelabvēlīgiem laika apstākļiem un plēsējiem, veselības un dzīvības draudu nepieļaušana u.c.	

¹⁾ laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi (LLN); obligātās apsaimniekošanas prasības (VPN, SVN, DLN). Saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1306/2013 (17.12.2013.) tiek izmantoti šādi apzīmējumi: LLVA (LLN) un SMR (VPN, SVN, DLN).

23. ATBALSTA APJOMS, TĀ IZMAKSA UN SAMAZINĀJUMI

23A Atbalsta apjoms un tā izmaksa

Atbalsta apjoms

Atbalsta apjoms tiks aprēķināts pēc visām nepieciešamajām pārbaudēm un tas ir atkarīgs no:

- atbalsta veida, uz kuru pretendē;
- platības vai lauksaimniecības dzīvnieku skaita, kurš pieteikts atbalstam;
- atbalstam deklarētajiem kultūraugiem, kas tiek audzēti apsaimniekotajā LIZ;
- iespējamajiem atbalsta apjoma samazinājumiem;
- atbalsta likmes, kura tiek noteikta par 1 ha attiecīgā kultūrauga vai par konkrēto dzīvnieku.

Atsevišķiem atbalsta veidiem maksājums tiek samazināts, piemērojot samazinājuma koeficientu, ja kārtējā gadā valsts līmenī tiek pārsniegts pieejamais finansējums. Samazinājuma koeficienti tiek publicēti “Latvijas Vēstnesī” un LAD mājas lapā www.lad.gov.lv.

Atbalsts tiks izmaksāts līdz 30.06.2019. un pretendents tiks nosūtīts LAD gala lēmums par atbalsta piešķiršanu, kur būs norādīta aprēķinātā atbalsta summa un sniegts šī aprēķina pamatojums.

23B Atbalsta apjoma samazinājumi

Atbalsta apjoma samazinājumi

1. Par atbalsta saņemšanas nosacījumu neievērošanu.
2. Par novēlotu Vienotā iesnieguma iesniegšanu.
3. Par visu apsaimniekoto LIZ platību nedeklarēšanu.
4. Par LAP nosacījumu pārkāpumiem.
5. ADSI samazinājums.
6. VPM lineārais samazinājums.
7. VPM samazinājums.
8. Finanšu disciplīna.
9. Par SA neatbilstībām.

1. Samazinājumi par atbalsta saņemšanas nosacījumu neievērošanu

1.1. Samazinājumu par platības pārdeklarāciju katrā platībā atbalsta veidā rēķina kultūraugu grupu līmenī, t.i., par platībām, par kurām saņem tādu pašu likmi.

1.1.1. Atbalsta apjoma samazinājums par platības pārdeklarāciju BSA par platībām (SAP, SKC, SSK, SSA, SLS, SMI, SVR, SDA, SAU), kā arī pasākumos “Bioloģiskā lauksaimniecība” un “Agrovide un klimats” (BDUZ, VSMD, SVIN, RLZP) – piemēro sistēmu BEZ DZELTENĀS KARTĪTES (skat. piemērus 23.1. un 23.2.)

Deklarētās un noteiktās platības starpība	Piemērojamais sods
Līdz 3,00%, bet ne vairāk par 2 ha	nepiemēro samazinājumu
3,01% – 20,00% vai vairāk par 2 ha	atbalsta samazinājums vienāds ar pārdeklarētās platības divkārtu apjomu
20,01% – 50,00%	atbalstu nepiešķir
Vairāk par 50,00%	atbalstu nepiešķir, kā arī tiek aprēķināta trīsgadīgā sankcija

1.1.2. Atbalsta apjoma samazinājums par platības pārdeklarāciju VPM, JAL, ADSI un NIM – piemēro sistēmu AR DZELTENO KARTĪTI (skat. piemērus 23.3., 23.4., 23.5. un 23.6.)

Deklarētās un noteiktās platības starpība	Piemērojamais sods
0% – 3,00%, bet ne vairāk par 2 ha	nepiemēro samazinājumu
no 3,01% vai vairāk par 2 ha	pārdeklarētie ha * 1,5, bet nepārsniedzot deklarēto platību Arī pēc jaunās sodu sistēmas lauksaimniekam var izveidoties trīsgadīgā sankcija. Ja to nevarēs segt no kārtējā gada maksājumiem, to ieturēs 3 gadu laikā no turpmākajiem maksājumiem

“Dzeltenā kartīte” ir soda samazinājums par 50% par pirmo konstatēto pārdeklarāciju VPM, JAL, ADSI vai NIM, ja pārdeklarācija ir robežās no 3,01% līdz 10%:

- “dzeltenu kartīti” piešķir tikai vienu reizi;
- pārdeklarāciju rēķina vienas shēmas ietvaros;
- ja nākamajā gadā atkārtoti konstatēs pārdeklarāciju tam pašam atbalsta veidam, tad sodu piemēros pilnā apmērā un lauksaimniekam būs jāatmaksā arī iepriekšējā gadā neieturētais sods;
- ja pārdeklarāciju atkārtoti konstatēs tikai aiznākamajā gadā, lauksaimniekam nebūs jāatmaksā “dzeltenās kartītes” ietvaros nepiemērotais sods.

1.2. Zaļināšanas maksājuma aprēķins, ja netiek ievērota kultūraugu dažādošana un ENP izveidošana/uzturēšana (skat. piemērus 23.7. un 23.8.)

Starpība starp ZAL maksājumam noteikto platību un platību, kas aprēķināta pēc samazinājumu piemērošanas	Piemērojamais sods	Soda ierobežojumi 2018.gadā
0% – 3,00%, bet ne vairāk par 2 ha	nepiemēro samazinājumu	—
3,01% – 20,00% vai vairāk par 2 ha	atbalsta samazinājums, kas vienāds ar aprēķinātās platības starpības divkārsu apjomu	aprēķināto sodu daļa ar 4 un tas nedrīkst pārsniegt 25% no platības, kas noteikta ZAL maksājumam
20,01% – 50,00%	atbalstu nepiešķir	
vairāk par 50,00%	atbalstu nepiešķir, kā arī tiek aprēķināts papildu sods	

1.3. Samazinājums par dzīvnieku pārdeklarāciju (skat. piemērus 23.9. un 23.10.)

Konstatētās neatbilstības	Neatbilstošo dzīvnieku procentuālā daļa	Atbalsta apjoma samazinājums
No 1 līdz 3 dzīvniekiem	% daļa = $\frac{\text{neatbilstošo dzīvnieku skaits}}{\text{atbilstošo dzīvnieku skaits}}$	par aprēķināto neatbilstošo dzīvnieku procentuālo daļu
Vairāk nekā 3 dzīvniekiem	līdz 10,00%	par aprēķināto neatbilstošo dzīvnieku procentuālo daļu
	10,01 - 20,00%	par divkārsu aprēķināto neatbilstošo dzīvnieku procentuālo daļu
	20,01 - 50,00%	atbalstu nepiešķir
	vairāk par 50,00%	atbalstu nepiešķir, kā arī tiek aprēķināta trīsgadīgā sankcija

2. Par novēlotu Vienotā iesnieguma iesniegšanu

Par novēlotu Vienotā iesnieguma iesniegšanu pēc 2018.gada 22.maija, bet ne vēlāk kā līdz 15.jūnijam tiek piemērots 1% atbalsta samazinājums par katru nokavēto darba dienu (samazinājumu sāks piemērot jau ar 23.maiju).

3. Par visu apsaimniekoto LIZ nedeklarēšanu

Nedeklarētās platības apjoms (%)	Samazinājums
0% – 3,00%	netiek piemērots
3,01% – 30,00%	1% apmērā no atbalsta apjoma
30,01% – 50,00%	2% apmērā no atbalsta apjoma
vairāk par 50%	3% apmērā no atbalsta apjoma

4. Samazinājumi par LAP nosacījumu pārkāpumiem

Piemēram, ja kādā no pasākumu „Agrovide un klimats” vai „Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitātēm saistību platība 2018.gadā, salīdzinot ar pirmajā saistību gadā apstiprināto saistību platību, tiks samazināta vairāk nekā par 10%, tad saistības par samazināto platību tiks pārtrauktas un iepriekš saņemtais atbalsts par samazināto platību būs jāatmaksā.

5. ADI samazinājums

ADI atbalstam piemēro samazinājumu, ja kopējā atbalsttiesīgā ADI platība pārsniedz 100 ha.

Platība	Samazinājums
līdz 100,00 ha	samazinājumu nepiemēro
100,01 ha – 500,00 ha	10%
500,01 ha – 1 000,00 ha	20%
1 000,01 ha – 1 500,00 ha	30%
vairāk par 1 500,00 ha	40%

6. VPM lineārais samazinājums

2017.gadā VPM likmei tika piemērots lineārā samazinājuma koeficients 0,9666, lai nodrošinātu finansējumu JAL un MLS, tādēļ VPM likme pēc lineārā samazinājuma koeficienta piemērošanas bija **69,84 EUR/ha** (72,26 x 0,9666).

7. VPM samazinājums (skat. 23.11. piemēru)

VPM summai, ko lauksaimniekam attiecīgajā kalendārā gadā paredzēts piešķirt un kas pārsniedz 150 000 EUR, piemēro samazinājumu. Samazinājumu 5% apmērā piemēro tikai tai summas daļai, kas pārsniedz 150 000 EUR.

Lauksaimniekiem ir iespēja līdz 01.10.2018. deklarēt LAD iepriekšējā gadā izmaksātās darba algas par veikto lauksaimniecisko darbību un attiecīgo summu atskaitīt no aprēķinātā VPM, tādējādi daļēji vai pilnībā izvairoties no VPM samazinājuma.

VPM samazinājuma atvieglojumu piemēro tikai par to summu, ko veido darba algas, kas izmaksātas par lauksaimniecisko darbību. Tādēļ saimniecībā jāveic grāmatvedības uzskaitē, kurā nodrošina:

- atsevišķu darbinieku darba laika uzskaiti saistībā ar lauksaimnieciskās darbības veidiem;
- informāciju par darba algu aprēķinu, t.sk. piemēroto algas likmi lauksaimnieciskās un nelauksaimnieciskās darbības veikšanai;
- uzskaiti par faktiski izmaksāto darba algu iepriekšējā kalendārā gadā;
- uzskaiti par iedzīvotāju ienākuma nodokli, valsts sociālās apdrošināšanas iemaksām un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu.

Ja nodarbinātā pienākumi saistīti gan ar lauksaimniecisko, gan ar nelauksaimniecisko darbību, tā darba algai piemērojamos atvieglojumus aprēķina proporcionāli darba algas apmēram par katru darbības veidu.

8. Finanšu disciplīna (skat. 23.12. piemēru)

Finanšu disciplīna ir ieturējums, ko ietur no ES TM summas, lai ES līmenī izveidotu rezervi krīzes situācijām lauksaimniecības nozarē. ES Padomei vēlākais līdz kārtējā gada 1.decembrim jānosaka pielāgotā TM korekcijas likme.

Rezerves summa, kas netiks izmantota, tiks atgriezta tiem lauksaimniekiem, kuru summām piemēroja finanšu disciplīnu gan kārtējā, gan iepriekšējā gadā.

2017.gadā tika noteikta korekcijas likme 1,388149% un tā attiecās uz TM saņēmēju summām (neatskaitot SA sankcijas), kas pārsniedza 2000 EUR.

9. Samazinājums par SA neatbilstībām

Par kalendārā gada ietvaros konstatētu SA neatbilstību, to izvērtējot, piemēro atbalsta apjoma samazinājumu kārtējā gada Vienotajam iesniegumam vai izsaka brīdinājumu. Ikvienu pārkāpumu vērtē pēc četriem pamatkritērijiem. Aprēķinot samazinājumus vai summas, kas netiks piešķirtas, ņem vērā konstatētās neatbilstības nopietnību, apjomu, pastāvīgumu un atkārtotošanos.

Konstatētais pārkāpums	Atbalsta samazinājums, %
Konstatētais pārkāpums pirmajā reizē	pēc izvērtējuma – 1%, 3% vai 5%
Atkārtoti konstatēts pārkāpums trīs gadu laikā ¹⁾	līdz 15% (iepriekš piemērotais samazinājums x 3)
Tīšs pārkāpums ²⁾	20% līdz 100% (ārkārtējos gadījumos pretendents nebūs tiesības saņemt atbalstu arī nākamajā gadā)

¹⁾ Turpmāku prasības neievērošanu uzskatīs par tīšu pārkāpumu.

²⁾ Pārkāpums, kurš rada apdraudējumu sabiedrības un dzīvnieku veselībai un kura dēļ trešajām personām rodas finansiāli zaudējumi vai papildus izmaksas, lai novērstu pārkāpuma sekas.

23C Piemēri par atbalsta apjoma samazinājumiem

23.1.piemērs: Noteiktās platības samazinājums par pārdeklarētās platības divkāršu apjomu

BLA deklarētā platība attiecīgajai kultūraugu grupai	100 ha
Pārbaudē uz vietas faktiski noteiktā platība	90 ha
Pārdeklarētā platība = (deklarētā platība – noteiktā platība)	100 ha – 90 ha = 10 ha
Pārdeklarētās platības procentuālā daļa = (deklarētā platība – noteiktā platība) / noteiktā platība	10 / 90 x 100% = 11.11%
Pārdeklarētās platības apjoms ir 11.11%, kas ir lielāks par 3%, bet nepārsniedz 20% un noteiktā platība tiek samazināta par pārdeklarētās platības divkāršu apjomu	2 x 10 ha = 20 ha
Apmaksātās platības aprēķins	90 ha – 20 ha = 70 ha
BLA apjoms, ja BLA likme ir 97 EUR/ha	70 ha x 97 EUR = 6790 EUR

23.2.piemērs: Trīsgadīgās sankcijas piemērošana

BLA deklarētā platība par attiecīgo kultūraugu grupu (piemēram, k.k.710, 720, 760 un 610)	180 ha
Pārbaudē uz vietas faktiski noteiktā platība	110 ha
Pārdeklarētā platība	180 ha – 110 ha = 70 ha
Pārdeklarētās platības procentuālā daļa = (deklarētā platība – noteiktā platība) / noteiktā platība	70 / 110 x 100% = 63,64%
Pārdeklarētās platības apjoms ir 63,64%, kas ir lielāks par 50% un saskaņā ar iepriekš norādīto tabulu kārtējā gadā atbalstu nepiešķir, kā arī tiek aprēķināta trīsgadīgā sankcija	
Trīsgadīgās sankcijas aprēķins, ja BLA likme ir 97 EUR/ha	70 ha x 97 EUR = 6790 EUR
Atbalsta pretendentam noteiktā trīsgadīgā sankcija tiks ieturēta no VISIEM ES fondu maksājumiem, kas tiks piešķirti līdz 31.12.2021., un kopējā ieturētā summa nepārsniegs noteiktās trīsgadīgās sankcijas apmēru, t.i., 6790 EUR.	

23.3.piemērs: Noteiktās platības samazinājums, ja pārdeklarētā platība ir lielāka par 3% vai 2 ha

VPM deklarētā platība	100 ha
Pārbaudē uz vietas faktiski noteiktā platība	90 ha
Pārdeklarētā platība = (deklarētā platība – noteiktā platība)	100 ha – 90 ha = 10 ha
Pārdeklarētās platības procentuālā daļa = (deklarētā platība – noteiktā platība) / noteiktā platība	10 / 90 x 100% = 11.11%
Pārdeklarētās platības apjoms ir 11.11%, kas ir lielāks par 3% vai 2 ha. Līdz ar to tiek aprēķināts sods, pārdeklarēto platību reizinot ar koeficientu 1,5	10 ha * 1,5 = 15 ha
Apmaksātās platības aprēķins	90 ha – 15 ha = 75 ha
VPM apjoms, ja VPM likme ir 70 EUR/ha	75 ha x 70 EUR = 5250 EUR

23.4.piemērs: Noteiktās platības samazinājums, ja pirmo reizi pārdeklarētā platība ir lielāka par 3% vai 2ha, bet nepārsniedz 10% vai 2 ha un tiek piemērota “dzeltenā kartiņa”

VPM deklarētā platība	100 ha
Pārbaudē uz vietas faktiski noteiktā platība	95 ha
Pārdeklarētā platība = (deklarētā platība – noteiktā platība)	100 ha – 95 ha = 5 ha
Pārdeklarētās platības procentuālā daļa = (deklarētā platība – noteiktā platība) / noteiktā platība	5 / 95 x 100% = 5,26%
Pārdeklarētās platības apjoms ir 5,26%, kas nav lielāks par 10%. Līdz ar to tiek aprēķināts sods, pārdeklarēto platību reizinot ar koeficientu 1,5, kā arī tiek piemērota “dzeltenā kartiņa”, kas samazina sodu par 50%	
Soda aprēķins	5 ha * 1,5 = 7,5 ha
“Dzeltenās kartiņas” piemērošana = sodam aprēķinātā platība * 50%	7,5 ha * 50% = 3,75 ha
Apmaksātās platības aprēķins	95 ha – 3,75 ha = 91,25 ha
VPM apjoms 2018.gadā, ja VPM likme ir 70 EUR/ha	91,25ha x 70 EUR = 6387,50 EUR

23.5.piemērs: Noteiktās platības samazinājums, ja nākamajā gadā pēc “dzeltenās kartiņas” piemērošanas, pārdeklarētā platība atkal ir lielāka par 3% vai 2ha

VPM deklarētā platība	100 ha
Pārbaudē uz vietas faktiski noteiktā platība	96 ha
Pārdeklarētā platība = (deklarētā platība – noteiktā platība)	100 ha – 96 ha = 4 ha
Pārdeklarētās platības procentuālā daļa = (deklarētā platība – noteiktā platība) / noteiktā platība	4 / 96 x 100% = 4,2%
Pārdeklarētās platības apjoms atkārtoti ir lielāks par 3% vai 2ha. Līdz ar to tiek aprēķināts sods, pārdeklarēto platību reizinot ar koeficientu 1,5 un sodu piemēro pilnā apmērā, turklāt ir jāatmaksā arī iepriekšējā gadā neieturētais sods!	
Soda aprēķins par kārtējo gadu	4 ha * 1,5 = 6 ha
Iepriekšējā gadā neieturētais sods par platību	3,75 ha
Apmaksātās platības aprēķins	96 ha – 6 ha – 3,75ha = 86,25 ha
VPM apjoms 2018.gadā, ja VPM likme ir 70 EUR/ha	86,25ha x 70 EUR = 6037,50 EUR

23.6.piemērs: Noteiktās platības samazinājums, ja pārdeklarētā platība ir lielāka par 3% vai 2 ha, kā rezultātā izveidojas sods, kas jāietur 3 gadu laikā no turpmākajiem maksājumiem

VPM deklarētā platība	100 ha
Pārbaudē uz vietas faktiski noteiktā platība	40 ha
Pārdeklarētā platība = (deklarētā platība – noteiktā platība)	100 ha – 40 ha = 60 ha
Pārdeklarētās platības procentuālā daļa = (deklarētā platība – noteiktā platība) / noteiktā platība	60 / 40 x 100% = 150%
Pārdeklarētās platības apjoms ir lielāks par 3% vai 2ha. Līdz ar to tiek aprēķināts sods, pārdeklarēto platību reizinot ar koeficientu 1,5!	60 ha * 1,5 = 90 ha
Apmaksātās platības aprēķins	40 ha – 90 ha = -50 ha
Soda aprēķins, ja VPM likme ir 70 EUR/ha	50 ha x 70 EUR = 3500 EUR
Atbalsta pretendentam noteiktā trīsgadīgā sankcija tiks ieturēta no VISIEM ES fondu maksājumiem, kas tiks piešķirti līdz 31.12.2021., un kopējā ieturētā summa nepārsniegs noteiktās trīsgadīgās sankcijas apmēru, t.i., 3500 EUR.	

- 23.7.piemērs: Ja saimniecībā netiek nodrošināta ne kultūraugu dažādošanas prasība, ne ENP izveidošana/uzturēšana un starpība starp ZAL maksājumam noteikto platību un platību, kas aprēķināta pēc samazinājumu piemērošanas, ir lielāka par 50%, bet trīsgadīgā sankcija neizveidojas

1. Saimniecības raksturojums		
Kultūraugs	Noteiktā aramzemes platība	Noteiktā ENP
kvieši	76 ha	---
mieži	20 ha	---
bietes	4 ha	---
KOPĀ	100 ha	0 ha
2. ZAL prasību ievērošana		
ZAL prasība	Kultūraugu dažādošana	ENP
Nosacījums saimniecībai	vismaz 3 kultūraugi, kur galvenais ne vairāk kā 75% no noteiktās aramzemes, bet divi galvenie kultūraugi kopā ne vairāk kā 95% no noteiktās aramzemes	ENP jāatbilst vismaz 5% no noteiktās aramzemes
Izpilde saimniecībā	<u>Galvenais kultūraugs (<75%):</u> • prasītā platība ≤ 75 ha; • noteiktā platība = 76 ha (t.i. 76%)	• prasītā ENP ≥ 5 ha; • noteiktā ENP = 0 ha (0 %)
	<u>Divi galvenie kultūraugi kopā (<95%):</u> • prasītā platība ≤ 95 ha; • noteiktā platība = 96 ha (t.i. 96%)	
	NAV IZPILDĪTA	NAV IZPILDĪTA
3. Platības noteikšana, kurā nav ievērota kultūraugu dažādošana un ENP izveidošana/uzturēšana		
Rādītājs	Kultūraugu dažādošana	ENP
Starpības aprēķins	• galvenais kultūraugs: 76 ha – 75 ha = 1 ha • divi galvenie kultūraugi: 96 ha – 95 ha = 1 ha	5 ha – 0 ha = 5 ha
Samazinājuma aprēķins	• galvenais kultūraugs: 1 ha • divi galvenie kultūraugi: 1 ha * koeficients 5 = 5 ha • kopējais samazinājums: 6 ha	5 ha * koeficients 10 = 50 ha
4. ZAL platības samazinājuma aprēķins		
4.1. ZAL platība pirms samazinājuma piemērošanas (1)		100 ha
• samazinājums par kultūraugu dažādošanas neievērošanu		6 ha
• samazinājums par ENP prasības neievērošanu		50 ha
4.2. ZAL platība pēc samazinājuma piemērošanas (2)		44 ha
4.3. Starpība starp platībām (1) un (2)		56 ha
4.4. Starpība ir lielāka par 50%		56 ha / 44 ha * 100 = 127 %
5. Administratīvā soda aprēķins:		
5.1. Administratīvais sods (atbalsta nemaksāšana)		44 ha
5.2. Papildu sods (aprēķinātā starpība)		56 ha
5.3. Max administratīvais sods 2018.gadā (tas nevar pārsniegt 25% no platības (1) ,t.i., nevar pārsniegt 100 ha * 25% = 25 ha)		(44 ha + 56 ha) / 4 = 25 ha
6. ZAL maksājuma platības aprēķins		
6.1. Platība, par kuru bija tiesības pretendēt uz ZAL maksājumu (t.i. ZAL platība pēc samazinājuma piemērošanas (2))		44 ha
6.2. Max administratīvais sods 2018.gadā		-25ha
6.3. ZAL maksājuma platība		19 ha
7. ZAL maksājums lauksaimniekam, ja atbalsta likme ir EUR 39		19 ha * 39 EUR = 741 EUR

- 23.8.piemērs: Ja saimniecībā nepieciešami vismaz 3 kultūraugi un ENP, bet netiek nodrošināta ne kultūraugu dažādošanas prasība, ne ENP izveidošana/uzturēšana un starpība starp ZAL maksājumam noteikto platību un platību, kas aprēķināta pēc samazinājumu piemērošanas, ir lielāka par 50% un jāpiemēro trīsgadīgā sankcija

1. Saimniecības raksturojums		
Kultūraugs	Noteiktā aramzemes platība	Noteiktā ENP
kvieši	120 ha	Dīķis 1 ha * koeficients 1,5 = 1,5 ha
KOPĀ	120 ha	1,5 ha
2. ZAL prasību ievērošana		
ZAL prasība	Kultūraugu dažādošana	ENP
Nosacījums saimniecībai	vismaz 3 kultūraugi, kur galvenais ne vairāk kā 75% no noteiktās aramzemes, bet divi galvenie kultūraugi kopā ne vairāk kā 95% no noteiktās aramzemes	ENP jāatbilst vismaz 5% no noteiktās aramzemes
Izpilde saimniecībā	<u>Galvenais kultūraugs (<75%):</u> • prasītā platība ≤ 90 ha; • noteiktā platība = 120 ha (100%)	• prasītā ENP ≥ 6 ha; • noteiktā ENP = 1,5 ha (1,25 %)
	<u>Divi galvenie kultūraugi kopā (<95%):</u> • prasītā platība ≤ 114 ha; • noteiktā platība = 120 ha (100%)	
	NAV IZPILDĪTA	NAV IZPILDĪTA

23.8.piemēra turpinājums

3. Platības noteikšana, kurā nav ievērota kultūraugu dažādošana un ENP izveidošana/uzturēšana		
Rādītājs	Kultūraugu dažādošana	ENP
Starpības aprēķins	- galvenais kultūraugs: 120 ha – 90 ha = 30 ha - divi galvenie kultūraugi: 120 ha – 114 ha = 6 ha	6 ha – 1,5 ha = 4,5 ha
Samazinājuma aprēķins	- galvenais kultūraugs: 30 ha - divi galvenie kultūraugi: 6 ha * koeficients 5 = 30 ha - kopējais samazinājums: 60 ha	4,5 ha * koeficients 10 = 45 ha
4. ZAL platības samazinājuma aprēķins		
4.1. ZAL platība pirms samazinājuma piemērošanas (1)		120 ha
• samazinājums par kultūraugu dažādošanas neievērošanu • samazinājums par ENP prasības neievērošanu		60 ha
4.2. ZAL platība pēc samazinājuma piemērošanas (2)		45 ha
4.3. Starpība starp platībām (1) un (2)		15 ha
4.4. Starpība ir lielāka par 50%		105 ha
4.4. Starpība ir lielāka par 50%		105 ha/15 ha * 100 = 700 %
5. Administratīvā soda aprēķins:		
5.1. Administratīvais sods (atbalsta nemaksāšana)		15 ha
5.2. Papildu sods (aprēķinātā starpība)		105 ha
5.3. Max administratīvais sods 2018.gadā (tas nevar pārsniegt 25% no platības (1), t.i., nevar pārsniegt 120 ha * 25% = 30 ha)		(15 ha + 105 ha) / 4 = 30 ha
6. ZAL maksājuma platības aprēķins		
6.1. Platība, par kuru bija tiesības pretendēt uz ZAL maksājumu (t.i. ZAL platība pēc samazinājuma piemērošanas (2))		15 ha
6.2. Max administratīvais sods 2018.gadā		-30 ha
6.3. ZAL maksājuma platība		-15 ha
7. Trīsgadīgās sankcijas aprēķins, ja likme ir EUR 39		- 15 ha * 39 EUR = - 585 EUR
Ja sodu nevar segt no kārtējā gada maksājumiem, tad atbalsta pretendents noteiktā trīsgadīgā sankcija tiks ieturēta no VISIEM ES fondu maksājumiem, kas tiks piešķirti līdz 31.12.2021., un kopējā ieturētā summa nepārsniegs noteiktās trīsgadīgās sankcijas apmēru, t.i., 585 EUR.		

23.9.piemērs: Ja neatbilstības konstatētas uz ne vairāk kā trim dzīvniekiem

Kopējais deklarēto dzīvnieku skaits	5
Atbilstošo dzīvnieku skaits	3
Neatbilstošo dzīvnieku skaits	2
Neatbilstošo dzīvnieku procentuālās daļas aprēķins = neatbilstošo dzīvnieku skaits / atbilstošo dzīvnieku skaits	$2/3 \times 100 = 66,67\%$
Atbalsta apjoms pirms samazinājuma, ja likme ir 100 EUR par dzīvnieku	3 x 100 EUR = 300 EUR
Ja neatbilstības konstatētas uz ne vairāk kā trim dzīvniekiem, atbalsta apjomu samazina par aprēķināto neatbilstošo dzīvnieku procentuālo daļu	
Atbalsta apjoms = (atbalsta apjoms pirms samazinājuma – (atbalsta apjoms pirms samazinājuma x 66,67%))	$300 - (300 \times 66,67\%) = 300 - 200,01 = 99,99 \text{ EUR}$

23.10.piemērs: Ja neatbilstības konstatētas uz vairāk nekā trim dzīvniekiem

Kopējais deklarēto dzīvnieku skaits	11
Atbilstošo dzīvnieku skaits	7
Neatbilstošo dzīvnieku skaits	4
Neatbilstošo dzīvnieku procentuālās daļas aprēķins = neatbilstošo dzīvnieku skaits / atbilstošo dzīvnieku skaits	$4/7 \times 100 = 57,14\%$
Ja aprēķinātā neatbilstošo dzīvnieku procentuālā daļa pārsniedz 50%, tad atbalsts netiek piešķirts un tiek aprēķināts papildu sods – trīsgadīgā sankcija	
Trīsgadīgās sankcijas aprēķins, ja likme ir 100 EUR par dzīvnieku = (deklarēto dzīvnieku skaits – atbilstošo dzīvnieku skaits) x likme	$(11 - 7) \times 100 \text{ EUR} = 4 \times 100 \text{ EUR} = 400 \text{ EUR}$
Atbalsta pretendents noteiktā trīsgadīgā sankcija tiks ieturēta no VISIEM ES fondu maksājumiem, kas tiks piešķirti līdz 31.12.2021., un kopējā ieturētā summa nepārsniegs noteiktās trīsgadīgās sankcijas apmēru, t.i., 400 EUR.	

23.11.piemērs: VPM samazinājums

Atbalsts	Aprēķinātais VPM, EUR	VPM SAMAZINĀJUMS		VPM pēc samazinājuma piemērošanas, EUR
		summa EUR, kas pārsniedz EUR 150 000 un kurai jāpiemēro samazinājums	VPM 5% samazinājums EUR	
VPM	200 000	$200\,000 - 150\,000 = 50\,000$	$50\,000 \times 5\% = 2500$	$200\,000 - 2500 = 197\,500$

23.12.piemērs: Finanšu disciplīnas samazinājums 2017.gadā

Atbalsts	Aprēķinātais atbalsts, EUR	FINANŠU DISCIPLĪNA		Izmaksājamais atbalsts, EUR
		summa, kas pārsniedz 2 000 EUR un kurai jāpiemēro finanšu disciplīna	summa, par kādu jāsamazina ES TM, EUR	
ES TM	7 000	$7\,000 - 2\,000 = 5\,000$	$5\,000 \times 1,388149\% = 69,41$	$7\,000 - 69,41 = 6930,59$

24. PĀRBAUDE UZ VIETAS SAIMNIECĪBĀ

Pamatojoties uz atbalsta pretendenta Vienoto iesniegumu un kartē iezīmēto informāciju, LAD inspektors identificēs laukus, noteiks laukā augošos kultūraugus, uzmērīs vai noteiks pēc satelītattēla lauku atbalsttiesīgo platību un pārbaudīs, kā tiek ievērotas SA prasības (izņemot, MLS dalībniekiem) u.c. konkrētā atbalsta veida saņemšanas īpašos nosacījumus. Svarīgi, lai lauki, ENP (ja tās nepieciešamas) un to robežas būtu pareizi iezīmētas kartē, t.i., pareizajā blokā, pareizajā vietā un lielumā.

Veicot pārbaudi uz vietas, tiks pārbaudīti saimniecībā esošie lauksaimniecības dzīvnieki (arī nebrīvē turētie savvaļas dzīvnieki). Līdz ar to, ja nepieciešams, pretendentam jānodrošina to norobežošana (atsevišķā aplokā vai citādi). Pārbaudes uz vietas laikā pretendentam būs jāuzrāda vēl šādi dokumenti un jānodrošina iespēja apzīmogat un datēt izvērtētos dokumentus:

Atbalsta veids	Nepieciešamie dokumenti
ADSI, BLA, BDUZ	Dzīvnieku reģistrācijas žurnāls / citi dzīvnieku identifikācijas dokumenti
BDUZ, SVIN	Lauku vēsture

Tāpat, tiks pārbaudīts, vai bišu stropi ir atbilstoši marķēti.

Lai pārbaude noritētu veiksmīgāk, vēlams pretendenta klātbūtne. Parasti pirms pārbaudes inspektors informēs pretendentu par plānotās pārbaudes veikšanas laiku, piezvanot uz Vienotajā iesniegumā norādīto tālruna numuru. Tomēr pārbaudes var būt arī nepieteiktas un veiktas bez pretendenta klātbūtnes. Tādēļ ir svarīgi, lai dabā esošie lauki līdzinātos kartē iezīmētajiem un tiem būtu identificējamas lauku robežas. Pretendenta nepiedalīšanās pārbaudē uz vietas neietekmē atbalsta samazinājuma piemērošanu vai nepiešķiršanu, ja konstatēts atbalsta piešķiršanas nosacījumu un saistību pārkāpums.

Lai pretendents apliecinātu savu klātbūtni pārbaudē un sniegtās informācijas ticamību, pārbaudes laikā pretendentam tiks dota iespēja parakstīt Pārbaudes uz vietas protokolu un ierakstīt savas piezīmes. Par pārbaudes rezultātiem pretendentu informēs RLP, nosūtot Platību maksājumu pārbaudes uz vietas ziņojumu. Pretendents 10 darbdienu laikā pēc ziņojuma saņemšanas ir tiesīgs iesniegt LAD paskaidrojumus vai precizētu informāciju saistībā ar ziņojumu.

Vienotais iesniegums tiks noraidīts un atbalsts netiks piešķirts, ja pretendents neļaus vai kavēs pilnīgu pārbaudes uz vietas veikšanu!

25. LAUKU BLOKU KARTĒ ATTĒLOTIE ELEMENTI

Lauku bloku karte aptver visu Latvijas Republikas teritorijas LIZ, kura ir labā lauksaimniecības stāvoklī, Karte satur lauku bloku robežas un to identifikācijas numurus. Lauku bloks ir LIZ gabals, kura robežas ir stabilas, dabā identificējama objektu robežas, zemes lietošanas veidu robežas, viena lauksaimnieka apsaimniekoto platību robežas vai nekustamā īpašuma robežas.

Lauku blokā var būt ainavu elementi – dīķi, koku vai krūmu puduri vai akmeņu kaudzes, aizsargājami dižkoki, dižakmeņi un alejas.

Katram lauku blokam ir piešķirts unikāls identifikācijas numurs, kas ir spēkā tik ilgi, kamēr pastāv attiecīgais lauku bloks: 1) iezīmējot jaunu lauku bloku, sistēma bloka identifikācijas numuru ģenerē automātiski; 2) apvienojot lauku blokus, veidojas jauns bloka identifikators un tiek pārrēķināta bloka platība; 3) sadalot vienu bloku divos vai vairākos, veidojas jauni bloka identifikatori un tiek izrēķinātas jaunās lauku bloku platības; dzēšot lauku bloku, tiek dzēsts arī lauku bloka identifikācijas numurs; 4) izmainot bloka robežas, kā rezultātā mainās bloka platība, bloka identifikators paliek iepriekšējais, izņemot gadījumu, kad bloka robežu maiņas rezultātā bloka identifikācijas numura koordinātu punkts atrodas ārpus bloka teritorijas.

Lauku reģistra interneta versijā (<https://karte.lad.gov.lv/>) meklēšana iespējama pēc kadastra vai lauku bloka numura. Katram lauku blokam var redzēt tā numuru, platību un pēdējo aktualizēšanas / precizēšanas datumu.

26. DĪZEĻDEGVIELA AR SAMAZINĀTO AKCĪZES NODOKĻA LIKMI

26A Pieteikšanās ADE

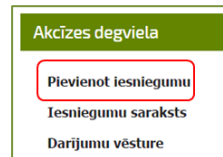
Lauksaimniecības produkcijas ražotāji 2018./2019.saimnieciskajā gadā var saņemt tiesības iegādāties marķētu dīzeļdegvielu, kurai piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi.

Iesniegumu par pieteikšanos ADE jāiesniedz EPS līdz 2018.gada 1.jūnijam

Lai saņemtu tiesības iegādāties marķētu dīzeļdegvielu, lauksaimniecības produkcijas ražotājam ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 1.jūnijam LAD jāiesniedz iesniegums tādas marķētas dīzeļdegvielas piešķiršanai, kurai piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi, un jāapliecina, ka viņš veic saimniecisko darbību, kas reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā vai Valsts ieņēmumu dienestā.

Lauksaimniecības produkcijas ražotājam EPS galvenajā izvēlnē jāizvēlas sadaļa "Akcīzes degviela". Izvēloties sadaļu "Pievienot iesniegumu", atvērsies neaizpildīta iesnieguma forma.

Iesnieguma aizpildīšana vienlaikus piesakoties VPM

Ja lauksaimniecības produkcijas ražotājs EPS nebūs iesniedzis iesniegumu par pieteikšanos ADE, pēc Vienotā iesnieguma iesniegšanas LAD parādīsies brīdinājums. Spiežot uz saites "Aizpildīt un/vai iesniegt akcīzes degvielas atbalsta iesniegumu", automātiski atvērsies "Akcīzes degvielas atbalsta iesniegums 2018.gadam".

Nav izveidots/iesniegts ADE pieteikums! [Aizpildīt un/vai iesniegt akcīzes degvielas atbalsta iesniegumu >>](#)

26B Galvenie nosacījumi

Dīzeļdegviela tiek piešķirta lauksaimniecības produkcijas ražotājiem izmantošanai tikai lauksaimniecības tehnikā – traktortehnikā un lauksaimniecības pašgājējmašīnās lauksaimniecības produkcijas ražošanai, kā arī kravas pārvadājumiem.

Lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir tiesīgs iegādāties dīzeļdegvielu, ja to izmanto:

- tādas LIZ apstrādāšanai, kura 15.06.2018. ir deklarēta un apstiprināta VPM vai MLS saņemšanai, t.sk. par zālāju platībām, ja:
 - tiek nodrošināts minimālais lauksaimniecības dzīvnieku blīvums kārtējā gada 1.jūnijā vai
 - ir reģistrējies kā dzīvnieku barības primārais ražotājs un tam LDC nav reģistrēts ganāmpulks, novietnes un lauksaimniecības dzīvnieki.
- tādas meža vai purva zemes apstrādāšanai, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes un kura ir lauksaimniecības produkcijas ražotāja īpašumā vai lietošanā;
- tādas zemes apstrādāšanai zem zivju dīķiem, kurā audzē zivis vismaz 20 ha platībā, ja akvakultūras nozares uzņēmums ir atzīts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par veterinārajām prasībām akvakultūras dzīvniekiem un akvakultūras dzīvnieku novietne ir reģistrēta LDC.

Dīzeļdegvielu piešķir par to VPM vai MLS saņemšanai deklarēto un apstiprināto hektāru skaitu, par kuru nodrošinātie ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas vai akvakultūras produkcijas ražošanas (neieskaitot saņemto valsts un ES atbalstu), atbilstoši Valsts ieņēmumu dienestā iesniegtajai gada ienākumu deklarācijai vai uzņēmuma gada pārskatam par iepriekšējo taksācijas gadu vai taksācijas gadā pirms iepriekšējā taksācijas gada ir:

- vismaz 285 EUR no hektāra;
- vismaz 200 EUR no hektāra bioloģiski sertificētājās saimniecībās.

Prasību par ieņēmumiem nepiemēro:

- tai zemes platībai, kuru lauksaimniecības produkcijas ražotājs salīdzinājumā ar pēdējo deklarēšanas periodu ir papildus deklarējis VPM saņemšanai arī nākamajā gadā pēc tās deklarēšanas;
- ja lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir uzsācis saimniecisko darbību lauksaimniecībā un reģistrējies to Uzņēmumu reģistrā vai Valsts ieņēmumu dienestā laikposmā no iepriekšējā gada 1.janvāra līdz kārtējā gada 1.jūnijam un kārtējā gadā pirmo reizi deklarējis lauksaimniecībā izmantojamo zemi VPM saņemšanai, arī nākamajā gadā pēc tam, kad lauksaimniecībā izmantojamā zeme pirmo reizi deklarēta VPM saņemšanai.

Samazināto akcīzes nodokļa likmi nepiemēro grūtībās nonākušam lauksaimniecības produkcijas ražotājam, ja:

1. kapitālsabiedrībai – akciju sabiedrībai vai sabiedrībai ar ierobežotu atbildību (izņemot mazos un vidējos uzņēmumus, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus) – uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no tās parakstītā kapitāla, ja, uzkrātos zaudējumus atskaitot no rezervēm (un visām pārējām pozīcijām, kuras pieņemts uzskatīt par daļu no sabiedrības pašu kapitāla), rodas negatīvs rezultāts, kas pārsniedz pusi no parakstītā kapitāla, un kapitāls attiecīgajā gadījumā ietver kapitāldaļu uzcenojumu;
2. sabiedrībai, kurā vismaz dažiem dalībniekiem ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām (izņemot mazos un vidējos uzņēmumus, kas ir pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus), uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no kapitāla, kas norādīts sabiedrības grāmatvedības pārskatos. Šā punkta izpratnē sabiedrība ir tāda sabiedrība, kurā vismaz dažiem dalībniekiem ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām (jo īpaši pilnsabiedrības un komandītsabiedrības);
3. lauksaimniecības produkcijas ražotājam ar tiesas spriedumu ir pasludināts maksātnespējas process vai tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process, vai ar tiesas lēmumu tiek īstenots ārpus tiesiskās aizsardzības process, vai ir uzsākta bankrota procedūra, piemērota sanācija vai mierzlīgums, vai tā saimnieciskā darbība ir izbeigta, vai komersants atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem, lai pēc kreditoru pieprasījuma tam varētu pieprasīt maksātnespējas procedūru;
4. lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir saņēmis glābšanas atbalstu un vēl nav atmaksājis aizdevumu vai atsaucis garantiju vai ir saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu un uz to joprojām attiecas pārstrukturēšanas plāns;
5. lauksaimniecības produkcijas ražotājs neatbilst mazo un vidējo uzņēmumu statusam un pēdējos divus gadus uzņēmuma parādsaistību un pašu kapitāla balances vērtību attiecība ir pārsniegusi 7,5, kā arī uzņēmuma procentu seguma attiecība, kas, rēķināta pēc uzņēmuma ieņēmumiem pirms procentu, nodokļu, nolietojuma un amortizācijas atskaitījumiem (EBITDA), ir bijusi mazāka par 1,0.

1., 2. un 5.punktā minētās prasības nevērtē, ja lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir fiziska persona vai zemnieku saimniecība.

Dīzeļdegvielas daudzums tiks noteikts, ņemot vērā šādu sadalījumu atkarībā no audzējamā kultūrauga:

- augkopība – 100 litri uz vienu hektāru;
- auglīkopība, ogulāji un dārzkopība – 130 litri uz vienu hektāru;
- lucernas platības:
 - ja tiek nodrošināts minimālais lauksaimniecības dzīvnieku blīvums vismaz 0,5 LielV (vai bioloģiskajās saimniecībās vismaz 0,4 nosacītās LielV) uz vienu hektāru – 130 litri uz vienu hektāru;
 - ja platības pieteiktas BSA par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām vai lucernu tīrsējā, ja lauksaimniecības produkcijas ražotājam LDC nav reģistrēts ganāmpulks, lauksaimniecības dzīvnieki un novietnes – 100 litri uz hektāru;
- zālāju platības:
 - ja tiek nodrošināts minimālais lauksaimniecības dzīvnieku blīvums vismaz 0,5 LielV (vai bioloģiskajās saimniecībās vismaz 0,4 nosacītās LielV) uz vienu hektāru – 130 litri uz vienu hektāru;
 - dzīvnieku barības primāram ražotājam – 60 litri uz hektāru;
- zeme zem zivju dīķiem – 60 litri uz hektāru;
- citi kultūraugi un platības, kuras ir deklarētas un apstiprinātas VPM vai MLS saņemšanai — 60 litri uz vienu hektāru.

Lauksaimniecības produkcijas ražotājam atbrīvojumu no akcīzes nodokļa nepiešķir par:

- visu papuvju platību, ja papuvju platība pārsniegs 30% no LIZ, kura ir pieteikta un apstiprināta VPM vai MLS;
- kultūraugiem, kas deklarēti ar kodiem 641, 642, 644, 645, 646 un 791.

Lauksaimnieki pirms degvielas iegādes var sazināties ar DUS, lai noskaidrotu, vai konkrētajā DUS var iegādāties marķētu degvielu.

Pārbaudes uz vietas

LAD izlases veidā pārbauda vismaz 5% lauksaimniecības produkcijas ražotāju, kam piešķirtas tiesības iegādāties marķētu dīzeļdegvielu, kā arī VPM saņemšanai deklarētās un apstiprinātās platības atbilstību.

Ja tiek konstatēts, ka lauksaimniecības produkcijas ražotājam piešķirtais marķētais dīzeļdegvielas kopējais daudzums ir nepamatots, LAD par pārsniegto marķētais dīzeļdegvielas daudzumu informē lauksaimniecības produkcijas ražotāju un Valsts ieņēmumu dienestu.

27. KULTŪRAUGU UN ZEMES IZMANTOŠANAS VEIDU KODU SARAKSTS

Nr. p.k.	Kultūraugu veidi	Kodi	VPM vai MLS	Kultūraugu dažādošanai uzskatāmi par vienu kultūraugu ¹⁾	ZAL nosacījumu izpildei (TM)						BSA par platībām (TM)										LAP platībmaksājumi					
					Vai der kā ENP?	Aramzeme	ENP			Pākšaugi	Lauki, kuriem drīkst ierīkot laukmales	par sertificētu labības sēklu (SLS)	par miežiem (SMI)	par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	par proteīnaugiem (SAP) ⁵⁾	par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA)	par dārzeņiem (SDA)	par augļiem un ogām (SAU)	par cietes kartupeļiem (SKC)	par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	BDUZ	VSMD	SVIN	RLZP	BLA	ADSI
							Slāpekli piesaistošie kultūraugi ²⁾	Vasarāji ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju ³⁾	Galvenais kultūraugs pirms starpkultūrām ⁴⁾																	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.
1.	Graudaugi																									
1.1.	Auzas	140	X	1		X			X		X	X												X	X	X
1.2.	Auzas ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju	141	X	1	X	X		X			X	X													X	X
1.3.	Kvieši, vasaras	111	X	2		X			X		X	X												X	X	X
1.4.	Kvieši vasaras ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju	113	X	2	X	X		X			X	X													X	X
1.5.	Kvieši, ziemas	112	X			X			X		X	X												X	X	X
1.5. ¹	Kvieši, speltas	115	X			X			X		X	X												X	X	X
1.6.	Mieži, vasaras	131	X	3		X			X		X	X	X											X	X	X
1.7.	Mieži vasaras ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju	133	X	3	X	X		X			X	X	X												X	X
1.8.	Mieži, ziemas	132	X			X			X		X	X	X											X	X	X
1.9.	Rudzi	121	X	19		X			X		X	X												X	X	X
1.9. ¹	Rudzi, "Kaupo" šķirnes ⁶⁾	122	X	19		X			X		X	X												X	X	X
1.10.	Tritikāle, vasaras	150	X	4		X			X		X	X												X	X	X
1.11.	Tritikāle vasaras ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju	152	X	4	X	X		X			X	X													X	X
1.12.	Tritikāle, ziemas	151	X			X			X		X	X												X	X	X
1.13.	Griķi	160	X	5		X			X		X	X											X	X	X	X
1.14.	Griķi ar tauriņziežu pasēju	161	X	5		X			X		X	X											X	X	X	X
1.15.	Graudaugu un zirņu vai vīķu maisījums ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju, kur proteīnaugi >50% ⁷⁾	446	X	6	X	X	X	X		X	X				X										X	X
1.16.	Graudaugu un zirņu vai vīķu maisījums, kur proteīnaugi >50%	445	X	6	X	X	X			X	X				X									X	X	X
2.	Zālāji																									
2.1.	Stiebrzāļu un lopbarības zālaugu maisījumi																									
2.1.1.	Ilggadīgie zālāji ⁸⁾	710	X																		X				X	X
2.1.2.	Aramzemē sētu stiebrzāļu vai lopbarības zālaugu maisījums	720	X			X					X														X	X
2.1.3.	Aramzemē sētu stiebrzāļu vai tauriņziežu maisījums, kur tauriņzieži > 50%	760	X		X	X	X				X													X	X	

Nr. p.k.	Kultūraugu veidi	Kodi	VPM vai MLS	Kultūraugu dažādošanai uzskatāmi par vienu kultūraugu ¹⁾	ZAL nosacījumu izpildei (TM)							BSA par platībām (TM)										LAP platībmaksājumi					
					Vai der kā ENP?	Aramzeme	ENP			Pākšaugi	Lauki, kuriem drīkst ierīkot laukmales	par sertificētu labības sēklu (SLS)	par miežiem (SMI)	par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	par proteīnaugiem (SAP) ⁵⁾	par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA)	par dārzeniem (SDA)	par augļiem un ogām (SAU)	par cietes kartupeļiem (SKC)	par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	BDUZ	VSMD	SVIN	RLZP	BLA	ADSI	
							Slāpekli piesaistošie kultūraugi ²⁾	Vasarāji ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju ³⁾	Galvenais kultūraugs pirms starpkultūrām ⁴⁾																		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	
2.2.	Stiebrzāles – tīrsējā																										
2.2.1.	Ļāvas timotiņš sēklas ieguvei	731	X			X					X					X								X	X		
2.2.2.	Ļāvas auzene sēklas ieguvei	732	X			X					X					X								X	X		
2.2.3.	Hibrīdā airene sēklas ieguvei	733	X			X					X					X								X	X		
2.2.4.	Daudzziedu viengadīgā airene sēklas ieguvei	734	X			X					X					X								X	X		
2.2.5.	Sarkanā auzene sēklas ieguvei	735	X			X					X					X								X	X		
2.2.6.	Ganību airene sēklas ieguvei	736	X			X					X					X								X	X		
2.2.7.	Niedru auzene sēklas ieguvei	737	X			X					X					X								X	X		
2.2.8.	Ļāvas skarene sēklas ieguvei	738	X			X					X					X								X	X		
2.2.9.	Kamolzāle sēklas ieguvei	739	X			X					X					X								X	X		
2.2.10.	Citur neminētas stiebrzāles	713	X			X					X													X	X		
2.2.11.	Auzeņairene sēklas ieguvei	761	X			X					X					X								X	X		
3.	Tauriņzieži, tai skaitā pākšaugi tīrsējā																										
3.1.	Sarkanais āboliņš	723	X			X	X	X			X	X				X	X						X		X	X	
3.2.	Baltais āboliņš	724	X			X	X	X			X	X				X	X						X		X	X	
3.3.	Bastarda āboliņš	725	X			X	X	X			X	X				X	X						X		X	X	
3.4.	Lucerna	726	X			X	X	X			X	X				X	X							X	X		
3.5.	Austrumu galega	727	X			X	X	X			X	X				X	X							X	X		
3.6.	Ragainais vanagnadziņš	728	X			X	X	X			X	X					X						X		X	X	
3.7.	Amoliņš	729	X			X	X	X			X	X											X	X	X	X	
3.8.	Esparsete	714	X			X	X	X			X	X											X	X	X	X	
3.9.	Lauka pupas	410	X	7		X	X	X			X	X				X	X							X	X	X	
3.10.	Zirņi	420	X			X	X	X			X	X				X	X							X	X	X	
3.11.	Lupīna (saldā jeb dzeltenā, baltā, šaurlapu)	430	X			X	X	X			X	X				X	X							X	X	X	
3.12.	Vīki, vasaras	441	X	7		X	X	X			X	X				X	X							X	X	X	
3.13.	Vīki, ziemas	442	X			X	X	X			X	X				X	X							X	X	X	
3.14.	Soja	443	X			X	X	X			X	X				X									X	X	

Nr. p.k.	Kultūraugu veidi	Kodi	VPM vai MLS	Kultūraugu dažādošanai uzskatāmi par vienu kultūraugu ¹⁾	ZAL nosacījumu izpildei (TM)							BSA par platībām (TM)										LAP platībmaksājumi					
					Vai der kā ENP?	Aramzeme	ENP			Pākšaugi	Lauki, kuriem drīkst ierīkot laukmales	par sertificētu labības sēklu (SLS)	par miežiem (SMI)	par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	par proteīnaugiem (SAP) ⁵⁾	par sertificētām stiebrzaļu un lopbarības augu sēklām (SSA)	par dārzeņiem (SDA)	par augļiem un ogām (SAU)	par cietes kartupeļiem (SKC)	par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	BDUZ	VSMD	SVIN	RLZP	BLA	ADSI	
							Slāpekli piesaistošie kultūraugi ²⁾	Vasarāji ar stiebrzaļu vai tauriņziežu pasēju ³⁾	Galvenais kultūraugs pirms starpkultūrām ⁴⁾																		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	
4.	Zaļmasas augi un lopbarības saknaugi																										
4.1.	Kukurūza biogāzes ieguvei	791	X	8		X			X		X															X	
4.2.	Citur neminēta kukurūza	741	X	8		X			X		X													X	X	X	
4.3.	Lopbarības bietes, cukurbietes	831	X	9		X			X		X														X	X	
5.	Eļļas augi un šķiedraugi																										
5.1.	Kaņepes	170	X			X			X		X				X									X	X	X	
5.2.	Lini, šķiedras	310	X	10		X			X		X													X	X	X	
5.3.	Lini, eļļas	330	X	10		X			X		X													X	X	X	
5.4.	Rapsis, vasaras	211	X	11		X			X		X			X										X	X	X	
5.5.	Rapsis, ziemas	212	X			X			X		X													X	X	X	
5.6.	Ripsis, vasaras	213	X	15		X			X		X			X										X	X	X	
5.7.	Ripsis, ziemas	214	X			X			X		X													X	X	X	
6.	Dārzeņi																										
6.1.	Sēklas kartupeļi	821	X	12		X			X		X								X		X			X	X		
6.2.	Cietes kartupeļi	825	X	12		X			X		X							X			X			X	X		
6.3.	Kartupeļi, kas citur nav minēti	820	X	12		X			X		X										X			X	X		
6.4.	Tomāti	826	X			X			X		X						X				X			X	X		
6.5.	Ziedkāposti	842	X	13		X			X		X						X				X			X	X		
6.6.	Citur neminēti kāposti (baltie vai sarkanie galviņkāposti, rožu jeb Briseles kāposti, galda kolrābji, spargelkāposti, virziņkāposti jeb Savoņas kāposti, lapu kāposti, brokoļi, Pekinas kāposti), izņemot lopbarības kāpostus	870	X	13		X			X		X						X					X		X	X		
6.7.	Burkāni	843	X			X			X		X						X					X		X	X		
6.8.	Galda bietes, mangolds (lapu bietes)	844	X	9		X			X		X						X					X		X	X		
6.9.	Gurķi un kornišoni	845	X			X			X		X						X					X		X	X		
6.10.	Sīpoli, šalotes sīpoli, maurloki, lielloku sīpoli un batūni	846	X	14		X			X		X						X					X		X	X		
6.11.	Ķiploki	847	X	14		X			X		X						X					X		X	X		
6.12.	Puravi	849	X	14		X			X		X						X					X		X	X		

Nr. p.k.	Kultūraugu veidi	Kodi	VPM vai MLS	Kultūraugu dažādošanai uzskatāmi par vienu kultūraugu ¹⁾	ZAL nosacījumu izpildei (TM)							BSA par platībām (TM)								LAP platībmaksājumi							
					Vai der kā ENP?	Aramzeme	ENP			Pākšaugi	Lauki, kuriem drīkst ierīkot laukmales	par sertificētu labības sēklu (SLS)	par miežiem (SMI)	par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	par proteīnaugiem (SAP) ⁵⁾	par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA)	par dārzeņiem (SDA)	par augļiem un ogām (SAU)	par cietes kartupeļiem (SKC)	par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	BDUZ	VSMD	SVIN	RLZP	BLA	ADSI	
							Slāpekli piesaistošie kultūraugi ²⁾	Vasarāji ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju ³⁾	Galvenais kultūraugs pirms starpkultūrām ⁴⁾																		
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	
6.13.	Galda rāceņi, turnepši	851	X	15		X			X		X						X					X			X	X	
6.14.	Galda kāļi	856	X	11		X			X		X						X					X			X	X	
6.15.	Selerijas	852	X			X			X		X						X					X			X	X	
6.16.	Redīsi un melnie rutki	853	X			X			X		X						X					X			X	X	
6.17.	Pētersīļi	854	X			X			X		X						X					X			X	X	
6.18.	Pastinaki	855	X			X			X		X						X					X			X	X	
6.19.	Dārza ķirbji, cukīni, kabači, patisoni	857	X			X			X		X						X					X			X	X	
6.20.	Viģlapu, lielaugļu, muskata ķirbji	858	X			X			X		X						X					X			X	X	
6.21.	Parastās jeb dārza pupiņas	859	X			X			X	X	X											X			X	X	
6.22.	Skābenes	860	X			X			X		X						X					X			X	X	
6.23.	Spināti	862	X			X			X		X						X					X			X	X	
6.24.	Mārrutki	863	X			X			X		X						X					X			X	X	
6.25.	Salāti	864	X			X			X		X						X					X			X	X	
6.26.	Parastās dilles	874	X			X			X		X						X					X			X	X	
6.27.	Topinambūri	865	X			X			X		X											X			X	X	
6.28.	Paprika	867	X			X			X		X											X			X	X	
6.29.	Baklažāni	868	X			X			X		X											X			X	X	
6.30.	Sparģeļi	869	X			X			X		X											X			X	X	
6.31.	Dārzeni, ja vienlaidu platībā augošas BSA atbalsttiesīgās dārzeņu kultūraugu sugas katra aizņem mazāk par 0,3 ha un kopējā saimniecības aramzemes platība nav lielāka par 10 ha ¹⁰⁾	871	X			X			X		X						X					X			X	X	
7.	Augļi un ogas																										
7.1.	Zemenes	926	X			X			X		X							X				X			X	X	
7.2.	Arbūzi un melones	937	X			X			X		X											X			X	X	

Nr. p.k.	Kultūraugu veidi	Kodi	VPM vai MLS	Kultūraugu dažādošanai uzskatāmi par vienu kultūraugu ¹⁾	ZAL nosacījumu izpildei (TM)							BSA par platībām (TM)							LAP platībmaksājumi							
					Vai der kā ENP?	Aramzeme	ENP			Pākšaugi	Lauki, kuriem drīkst ierīkot laukmales	par sertificētu labības sēklu (SLS)	par miežiem (SMI)	par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	par proteīnaugiem (SAP) ⁵⁾	par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA)	par dārzeņiem (SDA)	par augļiem un ogām (SAU)	par cietes kartupeļiem (SKC)	par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	BDUZ	VSMD	SVIN	RLZP	BLA	ADSI
							Slāpekli piesaistošie kultūraugi ²⁾	Vasarāji ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju ³⁾	Galvenais kultūraugs pirms starpkultūrām ⁴⁾																	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.
8.	Ilggadīgie stādījumi																									
8.1.	Ābeles	911	X															X				X			X	X
8.2.	Bumbieres	912	X															X				X			X	X
8.3.	Saldie un skābie ķirši	932	X															X				X			X	X
8.4.	Plūmes	914	X															X				X			X	X
8.5.	Aronijas	918	X															X				X			X	X
8.6.	Smiltsērķšķi	919	X															X				X			X	X
8.7.	Avenes	921	X															X				X			X	X
8.8.	Upenes	922	X															X				X			X	X
8.9.	Sarkanās un baltās jānogas	933	X															X				X			X	X
8.10.	Krūmmellenes (zīlenes)	924	X															X				X			X	X
8.11.	Lielogu dzērvenes	934	X															X				X			X	X
8.12.	Ērkšķogas	927	X															X				X			X	X
8.13.	Krūmcidonijas	928	X															X				X			X	X
8.14.	Kazenes	929	X															X				X			X	X
8.15.	Dārza pīlādži	931	X															X				X			X	X
8.16.	Vīnogas	935	X															X				X			X	X
8.17.	Augļu koki un ogulāji (izņemot zemenes), ja vienlaidu platībā augošas BSA atbalsttiesīgās augļu koku un ogulāju sugas katra aizņem mazāk par 0,3 ha	950	X															X				X			X	X
8.18.	Citrusnemi ilggadīgie stādījumi ⁹⁾	952	X																			X			X	X
8.19.	Kokaugu stādaudzētavas lauksaimniecības zemē	640	X																							X
8.20.	Rabarberi	861	X														X					X			X	X
9.	Īscirtmeta atvasāji, enerģijas augi																									
9.1.	Apse	644	X																							X
9.2.	Kārkli	645	X																							X
9.3.	Baltalksnis	646	X																							X
9.4.	Miežabrālis	641	X																							X
9.5.	Klūdzinprosa	642	X																							X

Nr. p.k.	Kultūraugu veidi	Kodi	VPM vai MLS	Kultūraugu dažādošanai uzskatāmi par vienu kultūraugu ¹⁾	ZAL nosacījumu izpildei (TM)							BSA par platībām (TM)									LAP platībmaksājumi					
					Vai der kā ENP?	Aramzeme	ENP			Pākšaugi	Lauki, kuriem drīkst ierīkot laukmales	par sertificētu labības sēklu (SLS)	par miežiem (SMI)	par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	par proteīnaugiem (SAP) ⁵⁾	par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA)	par dārzeniem (SDA)	par augļiem un ogām (SAU)	par cietes kartupeļiem (SKC)	par sertificētas sēklas kartupeļiem (SSK)	BDUZ	VSMD	SVIN	RLZP	BLA	ADSI
							Slāpekli piesaistošie kultūraugi ²⁾	Vasarāji ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju ³⁾	Galvenais kultūraugs pirms starpkultūrām ⁴⁾																	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.
10.	Pārējie																									
10.1.	Garšaugi un kultivēti ārstniecības augi (fenhelis, baziliks, timiāns, estragons, anīss, majorāns, oregano jeb raudene, salvija, izops, piparmētra, pupumētra, vērmele, lofants, naktsvece, deviņvīru spēks, ābolmētra, citronmelisa, tauksakne, ehinācija, ārstniecības lupstājs, dižzirdzene, raspodiņš, sirds mātere)	848	X			X			X		X												X		X	X
10.2.	Sierāboliņš	880	X			X			X		X												X		X	X
10.3.	Kumelīte	881	X			X			X		X												X		X	X
10.4.	Kliņģerīte	882	X			X			X		X												X		X	X
10.5.	Cigoriņš	883	X			X			X		X												X		X	X
10.6.	Ārstniecības gurķene	884	X			X			X		X												X		X	X
10.7.	Sējas koriandrs jeb kinza	877	X			X			X		X												X		X	X
10.8.	Ķimene	878	X			X			X		X												X		X	X
10.9.	Mārdadzis	879	X			X			X		X												X		X	X
10.10.	Sinepe	215	X	17		X			X		X												X		X	X
10.11.	Sinepe ar tauriņziežu pasēju	216	X	17		X			X		X												X		X	X
10.12.	Facēlija	715	X	18		X			X		X					X							X	X	X	X
10.13.	Facēlija ar tauriņziežu pasēju	716	X	18		X			X		X					X							X		X	X
10.14.	Citi kultivēti nektāraugi (ežzieme, biškrēsliņš, pūķgalve, melisa, daglītis, dedestīņa, kaķumētra)	930	X			X			X		X												X	X	X	X
10.15.	Papuve	610	X		X	X					X														X	X
10.16.	Dažādi kultūraugi nelielā aramzemes platībā vai vairāki kultūraugi audzēti vienlaidu laukā, ja katrs no kultūraugiem attiecīgajā laukā aizņem mazāk par 0,3 ha ¹⁰⁾	811	X	16		X			X		X														X	X
10.17.	Pārējie kultūraugi sēti tīrsējā aramzemē ¹¹⁾	872	X	16		X			X		X														X	X
10.18.	Pārējie citur neminētie kultūraugi sēti kā kultūraugu maisījums aramzemē ¹²⁾	873	X	16		X			X		X														X	X

Nr. p.k.	Kultūraugu veidi	Kodi	VPM vai MLS	Kultūraugu dažādošanai uzskatāmi par vienu kultūraugu ¹⁾	ZAL nosacījumu izpildei (TM)							BSA par platībām (TM)									LAP platībmaksājumi					
					Vai der kā ENP?	Aramzeme	ENP			Pākšaugi	Lauki, kuriem drīkst ierīkot laukmales	par sertificētu labības sēklu (SLS)	par miežiem (SMI)	par vasaras rapsi un vasaras ripsi (SVR)	par proteīnaugiem (SAP) ⁵⁾	par sertificētām stiebrzāļu un lopbarības augu sēklām (SSA)	par dārzeniem (SDA)	par augļiem un ogām (SAU)	par cietes kartupeļiem (SKC)	par sertificētās sēklas kartupeļiem (SSK)	BDUZ	VSMD	SVIN	RLZP	BLA	ADSI
							Slāpekli piesaistošie kultūraugi ²⁾	Vasarāji ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju ³⁾	Galvenais kultūraugs pirms starpkultūrām ⁴⁾																	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.
10.19.	Platība, kurā dabiski iesaējušos augu īpatsvars pārsniedz 40%, dārzeņu kultūraugu skaits vienā kvadrātmetrā ir mazāks par TM MK noteikumu 2. ² pielikumā noteikto skaitu un nav īstenoti nezāļu ierobežošanas agrotehniskie pasākumi vismaz tādā apjomā, lai netiktu kavēta kultūraugu augšana un kultūraugi sasniegtu ražas novākšanai piemērotu gatavību ¹³⁾	792	X	16	X						X															X
10.20.	Lauksaimniecībā izmantojamā zeme, par kuru kārtējā gadā nevar saņemt atbalstu ¹⁴⁾	620																								

¹⁾ Kultūraugi, kuriem 5.ailē norādīti vienādi cipari, kultūraugu dažādošanas prasības izpildei jāuzskata par vienu “atsevišķu kultūraugu”, piemēram, galda rācenis un vasaras ripsis ir uzskatāmi par vienu kultūraugu.

²⁾ Slāpekli piesaistošie kultūraugi: var audzēt tīrsējā vai maisījumos, kas veidoti tikai no slāpekli piesaistošiem kultūraugiem vai maisījumā ar graudaugiem vai stiebrzālēm, taču jānodrošina, ka slāpekli piesaistošo kultūraugu īpatsvars pēc sēklas masas, augu skaita vai zaļmasas ir lielāks par 50%. Aizliegts lietot AAL no kultūraugu iesēšanas brīža līdz ražas novākšanai.

³⁾ Vasarāji ar stiebrzāļu vai tauriņziežu pasēju: labības vai labības un proteīnaugu pasējā tīrsējā vai savstarpējā maisījumā sētas stiebrzāles vai tauriņzieži. Noteiktā periodā platībā aizliegts lietot AAL.

⁴⁾ Kultūraugi, pēc kuriem pieļaujamas starpkultūras ENP nodrošināšanai. Noteiktā periodā platībā aizliegts lietot AAL.

⁵⁾ BSA par proteīnaugiem: tikai tīrsējā, savstarpējā maisījumā vai maisījumos ar graudaugiem sēti zirņi vai vīķi, ja zirņu vai vīķu sēklas masas, augu skaita vai to zaļmasas īpatsvars ir lielāks par 50%.

⁶⁾ Jādeklarē tikai tādos gadījumos, ja tiek sēta sertificēta šīs šķirnes sēkla. Ja netiek sēta sertificēta sēkla, jāizvēlas kultūrauga kods 121.

⁷⁾ EPS Vienotajā iesniegumā, deklarējot attiecīgo kultūraugu, jāizvēlas kultūrauga kods 4461, ja attiecīgā platība tiks izmantota ENP nodrošināšanai ar slāpekli piesaistošajiem kultūraugiem vai kultūrauga kods 4462, ja attiecīgā platība tiks izmantota ENP nodrošināšanai ar labības vai labības un proteīnaugu pasējā sētu zālāju. Ja platība netiks izmantota ENP nodrošināšanai, jāizvēlas viens no diviem kodiem: 4461 vai 4462.

⁸⁾ Zālāju platības, kas līdz 2014. gadam deklarētas kā pastāvīgās pļavas un ganības. Pie ilggadīgajiem zālājiem deklarē platību, kura piecus gadus pēc kārtas ir deklarēta kā aramzemē sētu stiebrzāļu un (vai) lopbarības zālaugu (āboliņa, lucernas, vīķu, amoliņa, esparsetes, austrumu galegas, ragaino vanagnadziņu) maisījums vai kā stiebrzāles tīrsējā, vai kā lopbarības zālaugi tīrsējā. Pie ilggadīgajiem zālājiem deklarē arī platību, kas atzīta par bioloģiski vērtīgu zālāju vai no lauksaimnieciskās darbības atkarīgu ES nozīmes zālāju biotopu, vai putnu dzīvotni.

⁹⁾ Cetur neminēti ilggadīgie stādījumi: t.sk. persiki, aprikozes, plūškoki, irbenes, korintes, sausserži (ēdamo augļu šķirnes), kizili, aktinīdijas, citronliānas, lazdas (ēdamo augļu šķirnes), apiņi, rieksti, valrieksti, kastaņi u.c.

¹⁰⁾ Ja saimniecības aramzemes platība ir vismaz 10 ha, tad pēc LAD pieprasījuma lauksaimniekam būs jāiesniedz papildu deklarācija par katru atsevišķo kultūraugu un tā aizņemto platību.

¹¹⁾ Kultūraugi, kas nav atrodamī kultūraugu sarakstā: t.sk. eļļas rutks (zaļbarībai un sēklai), dālijas, ugunspuķes, lēcas, lopbarības kāposti. Ja saimniecības aramzemes platība ir vismaz 10 ha, tad pēc LAD pieprasījuma lauksaimniekam būs jāiesniedz papildu deklarācija par katru atsevišķo kultūraugu un tā aizņemto platību.

¹²⁾ Platības, kurās iesēts dažādu kultūraugu sēklu maisījums, t.sk. graudaugu maisījumi ar zālāju pasēju.

¹³⁾ Pēc kārtējā gada 25.06. vienotajā iesniegumā jāprecizē deklarētais kultūrauga kods, norādot kultūrauga kodu 792, ja laikposmā no kārtējā gada 25.06. līdz 31.08. kultūraugu vai kultūraugu maisījumu aramzemes platībās dabiski iesaējušos augu īpatsvars pārsniedz 40% no laukā augošajiem augiem vai dārzeņu platībās nav sasniegts minimālais kultūraugu skaits 1 m² un šajās platībās nav īstenoti nezāļu ierobežošanas agrotehniskie pasākumi. Ar 792 kultūraugu kodu deklarētajās platībās augošajiem augiem jābūt nokultiem vai nopļautiem un novāktiem vai iestrādātiem augsnē līdz kārtējā gada 15.09.

¹⁴⁾ Lauksaimniecības zemes platība, kas nav apstrādāta ilgākā laika posmā (platība sākusi apaugt ar krūmiem vai krūmu atvasēm, vai zāle nav pļauta, un par to liecina vairāku gadu laikā izveidojies kūlas slānis).

28. NORMATĪVIE AKTI

Informatīvais materiāls sagatavots pamatojoties uz normatīvajiem aktiem un to grozījumu projektiem.

28A Ministru kabineta noteikumi

- Ministru kabineta 2015.gada 10.marta noteikumi Nr.126 "Tiešo maksājumu piešķiršanas kārtība lauksaimniekiem";
- Ministru kabineta 2015.gada 7.aprīļa noteikumi Nr.171 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.–2020.gada plānošanas periodā";
- Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra noteikumi Nr.599 "Noteikumi par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, kā arī par valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai finansējuma administrēšanu 2014.–2020.gada plānošanas periodā";
- Ministru kabineta 2009.gada 26.maija noteikumi Nr.485 "Bioloģiskās lauksaimniecības uzraudzības un kontroles kārtība";
- Ministru kabineta 2015.gada 14.aprīļa noteikumi Nr.194 "Kārtība, kādā piemēro samazināto akcīzes nodokļa likmi iezīmētai (marķētai) dīzeļdegvielai (gāzeļļai), ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem".

28B Regulas

- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr.2017/2393 (2017.gada 13.decembris), ar ko groza Regulas (ES) Nr.1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), (ES) Nr.1306/2013 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību, (ES) Nr.1307/2013, ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, (ES) Nr.1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un (ES) Nr.652/2014, ar ko paredz noteikumus tādu izdevumu pārvaldībai, kuri attiecas uz pārtikas apriti, dzīvnieku veselību un dzīvnieku labturību, augu veselību un augu reprodiktīvo materiālu;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr.1306/2013 (2013.gada 17.decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr.352/78, (EK) Nr.165/94, (EK) Nr.2799/98, (EK) Nr.814/2000, (EK) Nr.1290/2005 un (EK) Nr.485/2008 atcelšanu;
- Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr.640/2014 (2014.gada 11.marts), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.1306/2013 attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, maksājumu atteikšanas vai atsaukšanas nosacījumiem un administratīvajiem sodiem, kas piemērojami tiešo maksājumu, lauku attīstības atbalsta un savstarpējās atbilstības kontekstā;
- Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 809/2014 (2014.gada 17.jūlijs), ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.1306/2013 piemēro attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, lauku attīstības pasākumiem un savstarpējo atbilstību;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr.1307/2013 (2013.gada 17.decembris), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr.73/2009;
- Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr.639/2014 (2014.gada 11.marts), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.1307/2013, ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar kuru groza minētās regulas X pielikumu;
- Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr.641/2014 (2014.gada 16.jūnijs), ar kuru paredz noteikumus par to, kā piemērot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.1307/2013, ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām;
- Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr.1305/2013 (2013.gada 17.decembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.1698/2005;
- Komisijas Deleģētā regula (ES) Nr.807/2014 (2014.gada 11.marts), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ievieš pārejas noteikumus;
- Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr.808/2014, ar kuru paredz noteikumus, kā piemērot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.1305/2013 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA);
- Padomes Regula (EK) Nr.834/2007 (2007.gada 28. jūnijs) par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par Regulas (EEK) Nr.2092/91 atcelšanu.